

Confluente bibliologice

ISSN: 1857-0232

Nr. 1-2, 2006

Confluente bibliologice

*Revistă de biblioteconomie și știința informării
a Bibliotecii Științifice
a Universității de Stat "Alec Russo"
Nr.1-2. 2006*

Adresa: str. Pușkin 38, Bălți, R. Moldova

Telefon: 23362

E-mail: libruniv@beltsy.md

Web: <http://libruniv.usb.md:7000/>

Director: Elena HARCONIȚA

Redactor șef: Anatol MORARU

Colegiul redacțional: Valentina TOPALO,
Elena STRATAN, Silvia CIOBANU

Viziune grafică / tehnoredactare:
Silvia CIOBANU

Lector: Elena BOTNARCIUC

SUMAR

EDITORIAL

Anatol Moraru

**Simularea majorării sau puneți lei în
coșul de consum...** 5- 6

CARTEA DE VIZITĂ

Elena HARCONIȚA

Provocările anului 2005 7-9

BIBLIOMESAGER

Elena STRATAN

Anul bibliologic 2005 10-16

Valentina TOPALO

**Dimensiunile unui Lunar ecologic și
spiritual** 17-19

ISSN: 1857 - 0232

OPORTUNITĂȚI MODERNE

Silvia CIOBANU

**Web-ul Bibliotecii Științifice.
O versiune modernă** 20-22

Marcela BORDENIUC

**Publicații periodice pe suport
electronic** 23-24

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

Vasile SECRIERU

**Ioan Bianu – părintele
bibliologiei românești** 25-28

Galina MOSTOVIC

Lucian Blaga și pasiunea cărții 29-30

Vasile SECRIERU

**Radu R. Rosetti - istoric militar,
academician și Bibliotecar** 31-33

Vasile SECRIERU

B. P. Hasdeu și fascinația cărții 34-36

FILMUL COLECȚIEI

Adela CUCU
**O panoramă a revistelor
literar – artistice** 37-41

LECTURI JUBILIARE

Valentina TOPALO
Veacuri de lectură 42-46
Varvara GANEA
„Rapsodii de primăvară” 47-49
Elena ȚURCAN
Patrimoniul mozartian 50-51

PAGINI DE ISTORIE

Radu MOȚOC
**Reviste redactate de Mihail
Kogălniceanu** 52-57

FORMARE PROFESIONALĂ

Silvia CIOBANU
**Confesiunile unui bibliotecar
împătimit** 58-59
Ludmila RĂILEANU
**Analiza documentară și structurarea
Informațiilor** 60-64
Lina MIHĂLUȚĂ
**Actualizări
în Catalogare / Clasificare**65-69
Anișoara NAGHERNEAC
Atelier profesional la BRȘA 70-71
Lina MIHĂLUȚĂ
Videoconferința digitală72-73

STRATEGII ALE COLABORĂRII

Ludmila COSTIN
**BRȘA – Centru Biblioteconomic
Agrar** 74-76
Mihaela STAVER
Perle elvețiene 77-78
Larisa ROȘCA
Donație de unicat 79-81
Lilia MELNIC
**Cărți de la
"AMIS SANS FRONTIERES"** 82-83
Mihaela STAVER
Trasee ale memoriei 84
Ana BOTEZATU
**Aspecte ale activității
Bibliotecii pentru copii
Ion Creangă** 85-86

RAFTUL DE SUS...

Nicolae Enciu
Victoriosul înfrânt 87-88
Marina MORARI
**„ARTĂ și EDUCAȚIE
ARTISTICĂ” la primul număr** 89-90
Margareta CURTESCU
Diana Vrabie, URME PE NISIP 91-92

OMAGIERI

Valentina TOPALO, Elena Harconița
O convertită la religia cărții... 93-94

ÎN GRĂDINA (H)UMORULUI

Silvia CIOBANU
Bijuterii intelectuale 95-96

Bibliological confluences

*The Magazine of Librarianship and
Information Science of the Scientific Library of the
the State University "Alecus Russo".*

Nr.1-2. 2006

Adresa: str. Pushkin 38, Bălți,
Republic of Moldova

Telefon: 23362

E-mail: libruniv@beltsy.md

Web: [http:// libruniv.usb.md:7000/](http://libruniv.usb.md:7000/)

Headmaster: Elena HARCONIȚA

Editor in Chief: Anatol MORARU

Editorial board: Valentina TOPALO,
Elena STRATAN, Silvia CIOBANU

Design by / Design / Cover:

Silvia CIOBANU

Special Adviser: Elena BOTNARCIUC

SUMMARY

EDITORIAL

Anatol Moraru
Simulation of wages... 5-6

VISITING CARD

Elena HARCONIȚA
Provocations of 2005 year 7-9

LIBRARY MESSENGER

Elena STRATAN
Bibliologic year of 2005 10-16
Valentina Topalo
**Dimensions of an ecologic
and spiritual month** 17-19

UP-TO-DATE OPPORTUNITIES

Silvia CIOBANU
**Scientific Library web.
A modern version** 20-22
Marcela BORDENIUC
**Periodical publications
on electronic form** 23-24

SPIRITUAL FETES

Vasile SECRIERU
**Ioan Bianu – the father of
Romanian bibliology** 25-28
Galina MOSTOVIC
**Lucian Blaga and his passion
for books** 29-30
Vasile SECRIERU
**Radu R. Rosetti – military historian,
academician and librarian** 31-33
Vasile SECRIERU
**B. P. Hasdeu and
fascination for book** 34-36

COLLECTION MOVING

Adela CUCU
**A wide prospect of
literary – artistic journals** 37-41

JUBILEE READING

Valentina TOPALO
Centuries of reading 42-46
Varvara GANEA
„Rhapsodies of spring” 47-49
Elena ȚURCAN
Mozartian inheritance 50-51

PAGES OF THE HISTORY

Radu MOȚOC
**Magazines edited by
Mihail Kogălniceanu** 52-57

PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Silvia CIOBANU
**Confessions of an enamoured
librarian** 58-59
Liudmila RAILEAN
**Subject analysis and information
arrangement** 60-64
Lina MIHALUȚA
**Updating in Cataloguing /
Classification** 65-69
Anna NAGHERNEAC
Professional workshop 70-71
Lina MIHALUȚA
Digital videoconference 72-73

STRATEGIES of COOPERATION

Ludmila COSTIN
**RSLA – Agrarian Library
Science Center** 74-76
Mihaela STAVER
Swiss pearls 77-78
Larisa ROSCA
A unique donation 79-81
Lilia MELNIC
Books from
"AMIS SANS FRONTIERES" 82-83
Mihaela STAVER
Directions of memory 84
Ana BOTEZATU
**Aspects of activities of library
of children *Ion Creanga*** 85-86

UPPER SHELF...

Nicolae Enciu
Defoltded victourious 87-88
Marina MORARI
**ART AND ARTISTIC EDUCATION
of the first number** 89-90
Margareta CURTESCU
**Diana Vrabie: FOODPRINTS
OF THE SAND** 91-92

REGARDS

Valentina TOPALO, Elena HARCONITA
A changer to religion of book 93-94

IN THE HUMOUR GARDEN

Silvia Ciobanu
Intelectual jewelry 95-96

Simularea majorării sau puneți leii în coșul de consum...

Anatol MORARU,
redactor șef

Trebuie să recunoaștem că inventarea unor metafore în stare să dea măsura trudei zilnice a bibliotecarilor este un exercițiu mai mult decât îndreptățit și relevant. Într-adevăr, care bibliotecar, indiferent în care instituție își grijește cărțile și își așteaptă cititorii: bibliotecă școlară, sătească, municipală, universitară, nu rămîne flatat cînd este supra-numit, pe merit, “slujitor al Templului Cărții?”

Pe de altă parte, “bombardamentul” cu metafore a fost o practică instrumentată la limită în vremurilor socialiste. Am mai spus-o în cîteva rînduri, sub regimul comunist, chiar dacă fiecare club sătesc purta pe frunte cîte o placardă ce anunța că “Arta aparține poporului”, cultura rămînea a fi considerată strategic o materie secundară, periferică, de unde și o subvenționare minimă. Salariul bibliotecarului, “semănătorul de lumină”, cum era “dezmiertat” de ideologi, era foarte modest, ca să nu-i zicem simbolic. Desigur, vă amintiți, erau invocate cauze “obiective” care împiedicau fericierea deplină a angajaților din domeniul culturii și nu numai: “necesitatea” permanentei războiri cu murdarele uneltiri ale imperialismului mondial și cu mîrșavii lor slugoi, greutățile

“inerente” ale colectivizării și industrializării, pierderile suferite în marile războaie pentru apărarea patriei, apoi cursa înarmărilor și apriga luptă pentru pace, ajutorul dezinteresat acordat fraților comuniști din toată lumea și din Africa etc., etc. Lucrătorii din sfera culturii, învățămîntului, medicinei, științei, pensionarii etc. erau îndemnați să fie înțelegători și mai rabde puțin, pentru că comunismul era ... pe aproape și atunci, și atunci... vor huzuri toți. N-a fost și nici n-avea cum să fie.

Din păcate, recenta și mult trîmbițata “majorare” a salariului bibliotecarilor demonstrează că “sub vremuri noi, capitaliste,” mentalitatea actualilor conducători iubiți a rămas intactă, adică comunistă sută la sută.

Ca să nu fiu învinuit că poluez neautorizat atmosfera, vă invit să judecați și dumneavoastră, calculînd de zor. Mă tem chiar, într-un fel, să fac publice asemenea cifre, dacă află, Doamne ferește, cei de la ȚĂRĂU!

Pînă la “marea majorare”, un bibliotecar universitar de categoria a II primea 270 de lei, după – 500; de categoria I: pînă - 286, după – 540; un bibliotecar principal – 327, apoi, 580;

un șef serviciu – 357 și după, respectiv, 600 de lei etc.

Acum, dacă se găsește cineva în republica asta veselă să mă convingă că un bibliotecar poate trăi decent, mai ales la oraș, o lună întregă!!! din acest “salariu” îi fac monument din economiile mele viitoare, îi promit. Nu vreau să fiu considerat numaidecît un malițios incurabil sau un potrivnic cu orice preț al regimului, un insensibil la lucrurile bune, cînd se întîmplă. Întotdeauna am salutat intențiile nobile și, mai ales, realizarea lor, schimbările în bine, dar acum chiar sînt sceptic și vă spun de ce.

Biroul Național de Statistică informează impasibil: ” În ianuarie - aprilie 2006, salariul mediu lunar pe economia națională a constituit 1 478 lei, ceea ce constituie o majorare cu 26 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 2005.(...) Cel mai mic salariu a fost înregistrat în domeniile agricultură și silvicultură- 665 (!) lei, piscicultură – 1 066 lei, învățămînt - 1156 lei și sănătate și asistență socială -1 201 lei.” Putem lesne observa că atitudinea față de cultură, învățămînt, medicină, domenii considerate în continuare “neesențiale” (îmi pare sincer rău, nu numai cu această ocazie, și de cei cu serviciul în cîmp sau în pădure), a rămas, practic, neschimbată...

Nu mi se par total serioase argumente “grele” de genul: ”Nici o guvernare precedentă (așa-numite democratice) n-a majorat salariile!” E adevărat, și tocmai de aceea electoratul nu i-a mai votat. A optat în două rînduri pentru partidul comunist, caz mai rar, dacă nu chiar unic în această parte de Europă, în speranța, naivă, că formațiunea dată va putea redresa situația.

Oamenii în toată deplinătatea facultăților mintale și bunii patrioți observă și înțeleg prea bine greutățile (obiective sau artificiale) cu care se confruntă R. Moldova în această perioadă interminabilă de tranziție. Dovadă elocventă este și că nu toți au ales să părăsească țara. Dar faptul că trei domenii importante, într-un fel decisive pentru viitorul unei țări: învățămîntul, cultura și sănătatea nu sînt, se vede, prioritare pentru actuala guvernare chiar descurajează. La urma urmelor, numărul profesorilor, bibliotecarilor, medicilor din R. Moldova ne este de milioane...

Dați-i Bibliotecarului ce-i a Bibliotecarului, adică un salariu de ministru, pentru că el are în grijă veșnicia palpabilă – cărțile.

Provocările anului 2005

Elena HARCONIȚA,
Directorul Bibliotecii Științifice Universitare

Anul celei de-a **60** - a aniversări a Bibliotecii universitare bălțene a fost unul deosebit de fructuos. Alături de obiectivele propuse, au fost realizate și alte lucruri pentru care a trebuit să facem multiple investiții materiale, intelectuale, să depunem eforturi susținute, ca acum, privind cu satisfacție în urmă, să ne bucurăm de succesele unei echipe de profesioniști consacrați. Adevăratele valori s-au confirmat nu numai la ele acasă, la Universitatea Alecu Russo, dar și în întregă comunitate bibliotecară din R. Moldova și România.

Considerăm că realizările noastre ponderabile, semnificative nu puteau fi obținute, dacă Biblioteca nu ar fi avut susținerea energetică a rectoratului, decanatelor, catedrelor, altor subdiviziuni și structuri universitare. Conștientizarea tot mai clară a rolului Bibliotecii în dezvoltarea eficientă și calitativă a procesului de instruire și cercetare științifică, alfabetizarea informațională văzută ca unul dintre domeniile prioritare ale activității Bibliotecii, ne-au determinat să organizăm diverse activități nu numai în cazurile proceselor tradiționale de dezvoltare a colecțiilor, de sinteză documentară, de organizare și structurare a informațiilor, de comunicare ofensivă a noutăților, de recoman-

dare a celor mai relevante surse de documentare, dar și a celor de explicare a metodologiei de acces la informații, de familiarizare a studenților cu noile tehnologii informaționale și ale comunicării, de lansare a noilor proiecte în scopul creării propriilor baze de date.

În anul 2005, a început, pentru prima dată în istoria Bibliotecii, editarea revistei de biblioteconomie și știința informării *Confluente bibliogice* – un excelent instrument de comunicare profesională, spirituală între bibliotecari, cadre didactice și studenți. Revista noastră se distinge printr-un aspect grafic cu totul deosebit: coperta în culori vii, pagini interioare în alb – negru, format de tipar elegant care face lectura cât mai accesibilă și plăcută. Textele sînt însoțite de fotografii ce ilustrează conținutul ori prezintă autorul, sumarul este în limbile română și engleză. Revista a fost lansată la 5 octombrie, de Ziua Bibliotecarului, festivitate la care a participat un public numeros: profesori, bibliotecari și studenți.

Un număr special al *Magazinului Bibliologic*, revistă editată de Biblioteca Națională a R. Moldova, i-a avut în calitate de autori cu preponderență pe bibliotecarii de la Bălți, care au semnat articole consistente despre activitatea, prestața profesională, ascensiunile Bibliotecii, pe care o slujesc cu dăruire și fidelitate, și

dovadă elocventă sînt cei peste 40 000 de studenți care au fost deserviți în cei 60 de ani de existență.

În anul jubiliar au apărut 15 publicații (inclusiv bio și bibliografii), menționate cu Diplome și prestigioase premii în cadrul Concurșului Național pentru cele mai reușite lucrări în domeniu, 37 de studii și comunicări, 75 de articole.

Conferința științifică consacrată aniversării a 60-a Bibliotecii a întrunit participanți de la bibliotecile din țară, din străinătate, profesori și studenți. Tradițional, alături de bibliotecarii omagiați, s-a aflat rectorul Universității, academicianul Nicolae Filip, prim - prorectorul, dr. Valeriu Cabac, prorectorul pentru știință, dr. habilitat, Ion Gagim, decanii și șefii catedrelor universitare.

Dezvoltarea colecțiilor a continuat prin achiziții, donații, schimb național și internațional. 13 087 exemplare în 4 341 titluri, valoarea cărora se estimează la 643 855 de lei, au completat colecția Bibliotecii, care, la 1 ianuarie 2006, număra 1 022 994 unități materiale. Cele mai multe publicații recente sînt din do-

meniul științelor socio-umanistice (40%), filologice (25%), științelor naturale (25%). Au fost achiziționate cu precădere documente în limba română – 64,6%, iar în limba rusă – 19,6%, ucraineană - circa 1 % , limbi străine – 15 % .

În 2005, în colecția Bibliotecii, au intrat cu 4 000 de documente mai multe decît în anul 2004. Ca și în anii precedenți donațiile au constituit 66% din toate intrările, cantitatea lor depășind de 2 ori numărul de achiziții. Cele mai importante fiind donațiile din partea Universității Fresno din California (SUA), Cantonului Basel din Elveția (dr. Thomas Wilhelmi), Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala C. Negri, Galați (ing. Radu Moțoc); Ambasada României, Banca Mondială, Amis Sans Frontiere (dr. A. Bondarenco). Cu multă grațitudine, am înscris pe panoul *Onoare prin Carte* numele profesorilor universitari: rectorului, academicianului Nicolae Filip, dr. Octavian Pop, doctorilor habilitați Ion Gagim, Nicolae Enciu, conferențiarilor Nina Socoliuc, Theo - Theodor Marșalcovschi, Gheorghe Plămădeală, Ala Trusevici, Boris Boincean, Elena Zolotariov, Andrei Balînski, prof. univ, scriitor și critic literar Eliza Botezatu, publicistului Iulius Popa, dr. Galina Florea (Univ. *Spiru Haret* din București) ș.a. Cu profundă satisfacție și mîndrie, îi informăm pe cititori noștri că puține biblioteci din R. Moldova au intrat în posesia primelor 2 volume (din cele 23 preconizate) ale *Manuscriselor* lui Mihai Eminescu, editate de Academia Română. Donația Academiei Române a completat cea mai reprezentativă parte a colecției Bibliotecii noastre.

507 titluri (102 - ziare și 405 - reviste) a abonat Biblioteca în acest an, peste 5 000 de publicații periodice sînt oferite pe suport

electronic (baza de date EBSCO). Prin intermediul a 346 de expoziții informative și tematice, a 6 lansări de carte, a 9 ședințe ale Saloanelor Literar, Muzical, Pridvorul Casei, 11 ședințe ale Clubului ONU Nord, Bibliospiritus, Telematerii au fost popularizate cărți și reviste noi, CD-uri și DVD-uri.

Oferta informațională a fost diversificată prin crearea produselor proprii: o nouă versiune a paginii Web cu full-textele publicațiilor bibliotecare, despre care vă propunem să citiți în acest număr dublu. Catalogul on-line, care conține 206 588 de notițe bibliografice (inclusiv 85 166 analitice), s-a completat cu 13 757 informații noi. În prezent, catalogul electronic, expus în Internet (<http://libruniv.usb.md:7000/>), oglindește mai bine de 50 % din toată colecția deținută și poate fi accesat de la orice punct (Bibliotecă, decanat, catedră, cămin, domiciliu). La fel, buletinele intrărilor recente pot fi cercetate on-line (Webul Bibliotecii, e-buletine expediate prin poșta electronică), Intranet, varianta tipărită pe hârtie – o dată la 2 luni pentru 26 de catedre universitare. Aproximarea studentului de conținutul publicațiilor în limbile germană și engleză s-a produs prin extinderea bazei de date *Sumar scanat*, bază complementară celei principale, care face posibilă regăsirea articolului din orice document inclus. Cercetătorii și amatorii de muzică, care e de găsit astăzi doar pe discurile de vinil, pot consulta o bază de înregistrări muzicale trecută printr-o sinteză și purificare acustică, având „astfel, posibilitatea să „revină” afectiv în anii 60 - 80 ai secolului trecut.

Asistența informațională, realizată cu preponderență în regim automatizat, s-a soldat la finele anului cu îndeplinirea a 91 078 de referințe, OPAC-ul fiind consultat de 103 872 de

ori, bazele de date naționale și internaționale – de 37 594 de ori.

12 399 de cititori au vizitat Biblioteca de 615 589 ori și au împrumutat, au consultat 1 357 112 documente în cele mai bune condiții, confort pe care au știut să-l creeze pentru beneficiari ***Dora Caduc, Igor Afatin, Elena Stratan, Lucia Zadiraico, Lina Mihaluța, Liuba Surlaru, Valentina Topalo, Silvia Ciobanu, Elena Cristian, Elena Scurtu, Larisa Roșca, Elena Țurcan, Olga Dascăl, Ludmila Railean, Mira Gore, Liuba Pohilă, Adela Cucu, Marcela Bordeniuc, Lia Zorilo, Natalia Culicov, Taisia Aculov, Galina Belkovski, Angela Hăbășescu ș.a.***

Elena STRATAN,
șef Serviciu Studii și Cercetări,
Asistență de Specialitate

Anul bibliologic 2005

La tradiționalul simpozion **Anul Bibliologic**, ediția a XV, 2005, organizat de Biblioteca Națională și Asociația Bibliotecarilor din R. Moldova, derulat sub genericul: **De la Societatea Informațională la Societatea Cunoașterii**, Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Bălți a fost în fruntea topului la mai multe secțiuni în cadrul Concursului Național **Cele mai bune lucrări în domeniul bibliologiei și științei informării** (concurs inițiat la 20 mai 1993 printr-un ordin al Colegiului Ministerului Culturii în colaborare cu Consiliul Asociației Bibliotecarilor din republică).

Juriul a acordat Bibliotecii Științifice următoarele premii :

Premiul Mare:

Setul de materiale prezentat de Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo" a fost constituit din:

- *Biblioteca universitară bălțeană la 60 ani* / alcăt. E. Harconița, E. Scurtu, M.

Fotescu, E. Stratan; red. coord. E. Harconița; red. D. Caduc. – Bălți, 2005. – 213 p.

- *Confluente bibliologice: Rev. de biblioteconomie și șt. informării a Bibl. Șt. a Univ. de Stat „A. Russo”* / dir. Elena Harconița; red. șef Anatol Moraru; col. de red. V. Topalo, E. Stratan, S. Ciobanu, E. Botnariuc. – Bălți, 2005.- Nr.1. – 74 p.

Biobibliografiile:

- *Academicianul Nicolae Filip: Biobibliogr.* / alcăt. E. Scurtu, M. Fotescu, K. Tabac, F. Tlehuci; coord. V. Cabac; red. resp. E. Harconița; ed. îngrijită de Gh. Popa; trad. în lb. engleză de L. Aladin, în lb. rusă de F. Tlehuci, T. Aculov. – Ed. a 4-a, red. și compl. – Bălți, 2005. – 199 p. - Personalități universitare bălțene.
- *Academicianul Silviu Berejan: Biobibliogr.* / alcăt. M. Fotescu, E. Scurtu; red. coord. Gh. Popa; red. resp. E. Harconița; Univ. de Stat „Alecu Rus-

so”, Bibl. Șt.; Inst. de Lingvistică al A.Ș.M. – Bălți; Chișinău, 2005. – 284 p. – Personalități universitare bălțene.

- *Ion Gagim*: Biobibliogr. / alcăt. E. Scurtu; ed. îngr. de E. Harconița; red. resp. E. Harconița; trad. în lb. engleză de O. Țurcanu. – Bălți, 2005. – 143 p. – Personalități universitare bălțene.
- *Iulius Popa*: Biobibliogr. / alcăt. M. Fotescu, E. Scurtu; red. resp. E. Harconița. – Bălți, 2005. – 201 p. – Promotori ai culturii.
- *Lidia Stupacenco* : Biobibliogr. / alcăt. A. Nagherneac; red. resp. E. Harconița; trad. în lb. engleză I. Ignatiuc, în lb. rusă M. Șulman. – Bălți, 2005. – 108 p. – Universitari bălțeni.

Secțiunea BIBLIOGRAFIE

Premiul I

- *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Economie* / alcăt. M. Fotescu, E. Scurtu; red. resp. E. Harconița. – Bălți, 2005. – 120 p;
- *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Filologie (1945-2005)* / alcăt. A. Nagherneac, T. Aculov; red. resp. E. Harconița. – Bălți : Bibl. Șt., 2005. – 472 p.
- *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală* / alcăt. M. Fotescu, E. Scurtu; red. resp. E. Harconița. – Bălți: Bibl. Șt., 2005. – 133 p.

Secțiunea MATERIALE PROMOȚIONALE

Premiul I

- *Regina Cărții în Nord: Colecție de carte rară; Arta cărții*: CD / alcăt. E.

Harconița, N. Lunic, L. Roșca, L. Melnic; cameraman A. Simionica; tehnored. Iu. Pogrebneac, Iu. Tamco. – Bălți, 2005. – 1 CD.

Premiul “Gazetei bibliotecarului”

- Premiul pe anul 2005 pentru medalion se acordă dnei **Elena Harconița**. Redactor-șef A. Rău.

Premiul I

- Concursul AGEPI “*Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale*” se acordă **Elenei Harconița, Valentinei Topalo**.

Titlul **Cel mai bun bibliotecar al anului 2005** în cadrul Concursului Național, ediția a XV-a, 2005, a fost conferit **Silviei Ciobanu**, șef serviciu Săli de Lectură, pentru contribuții substanțiale la promovarea imaginii bibliotecarului în cadrul comunității și la dezvoltarea Sistemului Național de Biblioteci din R. Moldova.

Felicitări cordiale colegilor noștri pentru prestață și performanțe, multă inspirație și noi succese.

Bibliotecarii la un bilanț onorific

La începutul anului 2006, bibliotecarii universitari s-au întrunit într-o ședință de totalizare a rezultatelor activității Bibliotecii în anul 2005. Agenda întrunirii conținea, printre alte chestiuni, și punerea în discuție a rapoartelor managerilor serviciilor.

Moderatoarea ședinței, doamna Elena Harconița, director general al Bibliotecii, a intervenit cu mai multe informații, constatări, aprecieri privind bilanțurile anului 2005, an care a fost plin de succese profesionale, marcat de două evenimente deosebite: sărbătorirea aniversării a 60 de ani de la constituirea Bibliotecii și a Universității. Domnia sa a specificat că toate acțiunile, realizările, lucrurile frumoase din acest an au purtat însemnul acestor evenimente remarcabile. Realizările colectivului Bibliotecii au fost „confirmate” și de cele peste 55 referințe despre biblioteca și bibliotecari, apărute în diverse publicații în anul aniversar.

Modulul Circulație în aplicare

Cele mai importante standarde pentru Biblioteca Științifică sunt exigențele clienților, conform cărora ea își modifică obiectivele și serviciile prestate. Astfel, în anul 2006, la Biblioteca Științifică în cele 4 puncte de *Împrumut la domiciliu* a continuat împrumutul de carte în regim automatizat, regim ce însușează procesele de împrumut, înregistrare a documentelor returnate, prelungire (reîn-

noire), rezervare, atenționare pentru termene depășite etc. Utilizându-se Modulul Circulație al Softului de Bibliotecă TinLib, bibliotecarii implementează noile tehnologii moderne de deservire care îmbunătățesc considerabil calitatea deservirii cititorului. Sălile realizatoare ale acestui program (Sala de Împrumut Nr. 1 - Literatură Științifică și Beletristică; Sala de Împrumut Nr. 2 - Literatură Didactică și Metodică; Sala de Împrumut Nr. 3 - Documente Muzicale; Sala de Împrumut Nr. 4 - Documente în Limbi Străine) oferă anual împrumuturi la domiciliu de circa **270** mii documente (20 la sută din împrumutul total). Zilnic, se realizează circa 1000 tranzacții de împrumut la domiciliu. Conform sondajului *Utilizatorul - elementul fundamental în circuitul și transferul informației*, realizat în 2005, la împrumutul de documente la domiciliu apelează 63 la sută dintre respondenți. Colecția sălilor respective înglobează **409 083** de documente și 70 la sută dintre ele au aplicate deja codul de bare, numărul de identificare al documentului pentru împrumutul automatizat. Pe parcurs, documentele care sînt solicitate de utilizatori, dar nu au codul de bare, sînt redactate, aplicîndu-se barcoda respectivă (nr. de inventar al cărții), elaborată conform programului aplicativ **Barcode**. Locurile de lucru ale bibliotecarilor sunt dotate cu echipamentul informatic necesar deservirii electronice (PC, scannere etc.). Deocamdată, se mai mențin și procedurile manuale (semnarea fișelor cărții de către clienți la primire, fixarea de către bibliotecar a termenelor de restituire, primirea cărții), dar, după depășirea tuturor inconveniențelor, aceste proceduri vor fi efectuate numai la calculator, utilizatorii avînd și posibilitatea să se informeze despre împru-

muturile de cărți pe care le dețin la moment. Astfel, deservirea automatizată va oferi o serie de avantaje clientului: deservire prom-tă; rezervări prealabile etc. La fel, avantaje și pentru bibliotecari: scrisori de atenționare; îmbunătățirea circulației cărții; preîntâmpinarea restanțelor cititorilor etc.

Biblioteca – Catedra: colaborare și integrare

Ø În urma modificării organigramei Bibliotecii, s-a schimbat și statutul serviciului Bibliografic, azi SDIB (Serviciul Informare Documentare Bibliografică), care a generat și schimbări funcționale. S-a extins substanțial spațiul expozițional pentru facilitarea informării mai ample și vaste vis-a-vis de noile achiziții de carte ale Bibliotecii. A devenit oportună, în acest sens, invitarea cadrelor didactice și a studenților la prezentările bibliografice, promovate de bibliotecarii SDIB în cadrul unor ședințe de catedră în spațiul SDIB. În primele luni ale anului curent, au fost organizate 4 ședințe ale catedrelor Științe Socio - Umanistice, Economie și Management, Finanțe și Contabilitate, Științe Socio - Umanistice (de la colegiul "Ion Creangă"). În cadrul ședințelor au fost prezentate reviste bibliografice din domeniile respective, precum și din domeniile Pedagogie și Psihologie. Aceste întâlniri sunt și un bun prilej de a construi un dialog eficient despre eventualele probleme sau deziderate în achiziția documentelor, facilitățile de acces a cititorilor la informații, fiind invitați obligator managerii serviciilor Dezvoltarea și Comunicarea colecțiilor. Considerăm că acest fel de colaborare constituie un suport important în dezvoltarea și susținerea demersului academic.

Ø Din 27.03.06 și pînă la 04.04.06 la Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” s-ă desfășurat **Decada Catedrei Științe Socio - Umanistice** cu motto-ul „Școala nu e anticamera vieții, ci unul dintre laboratoarele ei ocupate de copii.” (M. Sîntimbreanu).

La Biblioteca Științifică au fost organizate următoarele activități:

Expoziție de carte pentru candidații la BAC „BACALAUREAT - 2006” - sălile de lectură nr. 1 - 4, la care au fost expuse - 674 documente;

*Expoziție de carte medicală și nouități editoriale pentru membrii catedrei – Serviciul Documentare / Informare Bibliografică. Bibliografii serviciului DIB Elena Scurtu, Anișoara Nagherneac au prezentat reviste bibliografice, prezentînd peste 40 cărți și reviste noi din domeniile: Limba și Literatura Română, Istorie, Geografie, Artă, Pedagogie, precum și o succintă informație a expoziției - donație de la Universitatea din Fresno, California și colecția în limba germană *Wilhelmi*, integrată recent în fondul BȘU.*

Program BACALAUREAT- 2006

În perioada premergătoare examenelor de bacalaureat, Biblioteca a organizat o serie de acțiuni menite să asigure calitatea pregătirii candidaților la susținerea BAC-ului. În acest sens, în toate sălile de lectură de profil au fost organizate expoziții de documente. Au fost expuse **Liste informative** (elaborate de serviciul Catalogare / Clasificare) ce conțin titlurile de documente existente în colecția Bibliotecii la disciplinele la care se vor susține examenele de BAC. Listele informative conțin

peste 700 de titluri de documente științifice, didactice (manuale, programe, cursuri, teste, exerciții, culegeri) la disciplinele: Geografie (40 titl.); Istorie (86); Biologie (57); Fizică (66); Matematică (106); Chimie (58); Limba Franceză (39); Limba Engleză (61); Limba Română (62); Literatura Română (84); Limba și Literatura Rusă (24); Limba și Literatura Rusă pentru alolingvi (13). Candidații la susținerea examenelor de BAC vor găsi în aceste liste și informații suplimentare referitor la numărul de exemplare disponibile, precum și punctele de deservire unde ele pot fi accesate / consultate / împrumutate.

Contribuțiile Bibliotecii Științifice în formarea culturii informației a studenților

Aceste implicații sînt: organizarea programelor și conceptele bibliotecare: **Zilele informării** (decade, lunare); elaborarea / difuzarea materialelor promoționale; programelor locale **Biblioteca ta, Noul client al Bibliotecii, În ajutorul Licențiatului**, suport pentru selectarea bibliografiei pentru tezele de licență, de an, de master (zilnic, pînă la 15 consultații), servicii de consultanță și asistență pentru căutări în OPAC, Internet (adrese utile), Baze de date, orientate direct sau indirect pentru optimizarea culturii informaționale a clienților. Cel mai eficient suport în acest sens este cursul **Bazele Culturii informației** (în 2004 / 2005 - 30 ore; 2005 / 2006 - 20 ore). În lunile martie - mai 2006, a fost realizat programul de 396 ore pentru studenții anului 3 - 4 (14 ore / 5 facultăți / 30 grupe). În calitate de formatori au activat: Silvia Ciobanu, șef serviciu Săli de Lectură, Elena Țurcan, șef oficiu Documente Muzicale, Ludmila Răileanu, bibliotecar prin-

cipal, Aculina Mihaluță, șef serviciu Catalogare / Clasificare, Elena Scurtu, șef serviciu Documentare Informare Bibliografică, Stela Pritula, bibliotecar sala de Lectură Științe socio - umanistice, Anișoara Nagherneac, bibliotecar principal, Marina Magher, bibliograf, Elena Stratan, șef serviciu Studii și Cercetări, coordonator Centru de Cultură a Informației. Importanța acestui segment a sporit odată cu aderarea R. Moldova la procesul de la Bologna, or, unul din obiective **instruirea pe parcursul întregii vieți**, acordă culturii informației statutul de suport indispensabil și inerent pentru educația permanentă.

☛ Bibliotecarii universitari au fost conectați la un nou serviciu electronic de transmitere a mesajelor de serviciu *ROMAN Net Send*. *ROMAN Net Send* este un serviciu de comunicare în timp real (Chat), practic instantaneu, similar cu comunicarea orală. Prin intermediul acestui Chat (mesaj instantaneu) bibliotecarii pot comunica știri, anunțuri, informații utile și alte informații de producere, pot realiza un feed-back relevant. Le mulțumim mult informaticienilor din Centrul Automatizare care sunt mereu în căutarea oportunităților electronice și ne facilitează comunicarea profesională. Programul de mesaje / semnale "fulger" *ROMAN Net Send* a fost îndrăgit de echipa Bibliotecii, fiindcă acoperă efectiv necesitățile profesionale, este și un instrument util de dirijare în grup.

Vizite la Bibliotecă

În aceste zile Biblioteca a fost vizitată de:

- Ambasadorul Poloniei în R. Moldova Krzysztof Supowicz care a lăsat următorul mesaj:

Toata considerația mea pentru istoria și realizările Bibliotecii Universitare din Bălți. Sînt plin de admirație pentru perseverența și consecvența administrației și a colaboratorilor bibliotecii în activitatea lor de îmbogățire a resurselor materiale și a mijloacelor tehnice. Pe bună dreptate, Biblioteca este inima și, totodata, oglinda unei instituții didactico - științifice cum este Universitatea.

Doresc doamnei Director și personalului Bibliotecii succese în munca de mai departe și multe prilejuri de satisfacție.

**Krzysztof Supowicz
Ambasadorul Republicii Polone în Republica Moldova, 7 martie 2006;**

- Rectorul Universității din Taraclia Nicolai Cervenkov;
- Prorectorul secției Știință a Universității de Stat din Comrat L. V. Fedotova și șefa Bibliotecii Universitare V. G. Cimpoieș aflate într-o vizită de documentare la Universitate.

Întîlniri, lansări de carte, inaugurări:

Sala de lectură Științe Filologice a fost gazda lansărilor de carte a profesorilor universitari: Margareta Curtescu **Eternul Orfeu**; Gheorghe Calamanciuc **Ultimul urmaș de la Ștefan Vodă, Să mă iubești sinucigîndu-te, să te sinucizi iubindu-mă**; Memorabilă a fost și întîlnirea cu cunoscutul poet și cineast **Anatol Codru**.

Pe 11 aprilie curent, în Holul Bibliotecii a avut loc inaugurarea Lunarului Ecologic, organizat de Facultatea Științe ale Naturii și Agroecologie (catedră Biologie, Geografie și Chimie, șef catedră Maria Nicorici) și Bib-

lioteca Științifică (Valentina Topalo, șef serviciu ACP). Lunarul a debutat cu inaugurarea expoziției de carte religioasă - **Lumină și Speranță**, dedicată preotului Gheorghe Armașu din s. Petreni, Drochia, care include 256 de cărți din vasta colecție a bibliofilului bălțean Ion Nicorici (Bibliei, Psalmi, cărți arhie-rești, liturgice, duhovnicești), editate în anii 1625 - 1936, în limbile română, slavonă veche, germană, greacă și latină.

Arhimandritul Marchel, secretarul Eparhiei Bălți, prezent la festivitatea de inaugurare a expoziției, împreună cu câțiva slujitori ai Catedralei "Sfinții Împărați Constantin și Elena", a donat Bibliotecii o **Cazanie**, editată în anul 1790. Cartea conține predici și povestiri - comentarii a textelor evanghelice, autori ale căroră sunt Sfinții Vasile cel Mare și Grigore Teologul.

Clubul bibliotecarilor din Bălți

Recent, la Biblioteca Municipală "Eugeniu Coșeriu" din Bălți a avut loc Ședința Clubului Bibliotecarilor din Bălți cu genericul **Bibliotecarul secolului XXI și cariera de serviciu**, întrunire la care au participat bibliotecari din biblioteca municipală, universitară, școlile, liceele, colegiile și școlile polivalente din municipiu. Clubul i-a avut în calitate de invitați pe doamna **Vera Caraulan**, șef secție Cultură la Primăria mun.Bălți, doamna **Lidia Noroc-Pînzaru**, specialist principal Bibliotecii, doamna **Lidia Gagim**, Direcția Învățămînt, Tineret și Sport mun. Bălți, specialist principal Învățămînt Primar, responsabil Bibliotecii Școlare, doamna **Elena Stratan**, șef serviciu Studii și Cercetări Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alec Russo", doamna **Silvia Popa**,

șefa bibliotecii școlii nr. 1, doamna **Elena Solomahina**, șefa bibliotecii școlii nr. 14.

Moderatori ai ședinței au fost **Zinaida Dolință**, director al Bibliotecii Municipale “Eugeniu Coșeriu” și **Ludmila Ouș**, șef serviciu Biblioteconomie al aceleiași instituții.

În cuvîntul de deschidere, Zinaida Dolință a menționat importanța întrunirii bibliotecarilor bălțeni și a specificat că subiectul discuțiilor se va axa cu predilecție pe problema atestării cadrelor bibliotecare.

Ludmila Ouș, în intervenția **Bibliotecarul și paradigma schimbărilor sociale**, a insistat asupra priorităților profesiei, dezvăluind unele aspecte ale strategiei marketingului de bibliotecă în contextul edificării informaționale. În luările de cuvînt la tema **Importanța profesiei de bibliotecar și necesitatea promovării**, **Vera Caraulan**, **Lidia Noroc - Pînzaru**, **Lidia Gagim** au apreciat munca asiduă a bibliotecarilor bălțeni, specificînd că atestarea este un examen dificil, dar, totodată, și un însemn al importanței profesiei de bibliotecar. În comunicarea **Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova – priorități pentru mandatul 2005 - 2008**, **Ludmila Ouș** a vorbit despre biografia, obiectivele Asociației Bibliotecarilor din republică. În continuare, dumneaei s-a referit la facilitățile de care s-au bucurat bibliotecarii bălțeni, cîștigători ai unor proiecte de anvergură. Asociația i-a conferit directorului-adjunct al Bibliotecii Municipale “Eugen Coșeriu”, doamnei Inga Cojocar, titlul *Cel mai bun Bibliotecar al anului 2005*. În comunicarea **Succintă referire asupra rezultatelor activității bibliotecilor școlare din nordul Moldovei (indicatori statistici) în anul 2005**, doamna **Elena Stratan** a informat asistența

că în colecțiile celor 612 biblioteci școlare din 14 raioane de la nordul republicii sînt 8 102 563 de documente (36 la sută – manuale, publicații științifice, 64 la sută - beletristică, periodice). De colecțiile bibliotecilor beneficiază 177 789 de cititori care, în 2005, au efectuat 1 713 918 vizite (80 la sută dintre cititori avînd vîrsta de pînă la 15 ani) și au împrumutat 4 329 678 documente (82 la sută dintre solicitanți - copii de pînă la 15 ani). Din 612 biblioteci, 590 activează în localuri reamenajate; 22 în spații construite conform standardelor; 199 din ele necesită reparații capitale, iar 12 se află în stare avariata. Din cei 635 de bibliotecari, 315 au studii superioare (68 – cu studii de specialitate); 320 au studii medii (120 - de specialitate).

În comunicarea **Atestarea cadrelor bibliotecare, motivare și semnificație** doamna Zinaida Dolință a făcut o analiză detaliată a **Regulamentului de atestare a cadrelor bibliotecare**, aprobat de Ministrul Culturii și Turismului **Artur Cosma** prin ordinul nr.28 din 07.02.2006, coordonat de Ministrul Economiei și Comerțului **Valeriu Lazăr** prin care se stabilește modul de organizare și realizare a procesului de atestare a cadrelor bibliotecare în scopul conferirii / confirmării gradelor de calificare, răspunzînd și la un șir de întrebări pe marginea subiectului în discuție. În finalul ședinței, bibliotecarii prezenți au fost îndemnați să participe la atestare (cererile se depun pînă la 25 aprilie) și să nu rateze șansele de a obține grade de calificare pentru că le merită din plin.

Dimensiunile unui Lunar ecologic și spiritual

Valentina TOPALO,
șef Centru de Documentare al ONU

Ideile semănate în acest articol se vor aduna într-o viitoare istorie a biblioteconomiei contemporane, o istorie a lunarelor ecologice din 2005 - 2006.

Ce semnifică un Lunar Ecologic organizat în Biblioteca Științifică și în CD al ONU? Înseamnă, de ce nu, a da un sens vieții cotidiene, înseamnă zile și săptămâni de muncă asiduă, emoțiile întâlnirilor cu studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie, dificultăți depășite și mici victorii, satisfacții, îndoeli etc.

Evident, o bibliotecă modernă, cum este Biblioteca științifică, își direcționează activitatea, conducându-se de principii temeinice.

Un prim principiu, menit să sporească eficiența popularizării literaturii didactice cu tematică agricolă, este prezența în actualitate, deschiderea spre necesitățile de informare. În acest scop, CD al Onu a organizat un șir de activități pentru a consemna evenimente de importanță internațională: **Anul Deșertificării, Ziua Internațională a Pământului, Ziua internațională a Apei, Ziua Internațională a Păsărilor, Ziua Internațională a Sănătății. La ele se adaugă și** inaugurarea expoziției de carte religioasă din colecția **bibliofilului Ion Nicorici**, manifestare care se înscrie în șirul activităților organizate, începând cu 2002, cu genericul „Colecții și colecționari bălțeni”.

Se zice că o carte e o voce vie și un spirit care umblă pe fața pământului Ceea ce rămâne

și supraviețuiește e gândul uman (S.Smiles). Transcriem succint principalele activități, așa cum au fost înregistrate în **Programul Lunarului Ecologic și Spiritual** (elaborat de șeful Catedrei Biologie și Geografie, Maria Nicorici, șef serviciu Săli de lectură, Silvia Ciobanu). Lunarul Ecologic a fost « anticipat » de anunțurile (un model de grafică de gen), TVclipuri din holul Bibliotecii. Prima activitate din acest program a fost inaugurarea expoziției de carte religioasă cu genericul **Lumină și Credință**, dedicată **Protiereului Gheorghe Armașu din s. Petreni, Drochia. A participat un număr impunător de invitați**, printre care Arhimandritul Marchel, secretarul Eparhiei Bălți, preoții Victor și Ion - slujitori ai Catedralei „Sfinții

Împărați Constantin și Elena”, Marina Caliga,

profesoară la Facultatea de Muzică și Pedagogie Muzicală, Stanislav Statnic, prodecanul facultății ȘNA, Maria Nicorici, șef catedră Biologie și Geografie, profesori ai Facultății Științe ale Naturii și Agroecologie, bibliotecari, oaspeți ai Bibliotecii, Igor Catană, jurnalist de la – Deca-press. Arhimandritul Marchel a dăruit bibliotecii un exemplar al **Cazaniei** ce se datează din anul 1790, care inserează textele: Duminicile Octoiului, Triodului și Penticostarului, Predici la Prazdnicile Împărătești și la Duminicile Praznicale, Predici la Paznicile Sfinților, începînd cu predica la Sfîntul Vasile, Sfîntul Ioan Botezătorul, Sfîntul Gheorghe, Sfînta Cuvioasa Paraschiva (total 13), Predici Diverse. Preacuviosul părinte Marchel, doctor în teologie, a ținut o prelegere despre importanța **Bibliei** - expresie a continuității unui anume mod de spiritualitate îngemănată cu simțire. Domnia sa a subliniat că **Biblia** este mai mult decît un document afirmativ, argumentativ, adunîndu-ne în jurul ei așa cum i-a adunat pe străbunii noștri care au păstrat-o cu sfințenie atîtea secole. Doamna Maria Nicorici a vorbit celor prezenți despre bibliofilia Ion Nicorici și colecția lui, referindu-se îndeosebi la conținutul ei (cărți științifice, de cultură, istorie și religie). **Ion Nicorici** este un pasionat al cărților sacre, înțelegînd litera tipărită la adevărata ei valoare, așa cum ne-au lăsat-o strămoșii. Bibliofilia, a menționat doamna Nicorici, și-a dorit să prezinte aceste comori inestimabile studenților de la toate cele 8 facultăți, Liceu și Colegiu. Colecția de carte religioasă a lui Ion Nicorici numără 257 de volume: **Biblia** în mai multe ediții, carte rară religioasă, veche, carte arhierescă, liturgică, în limbile română, latină, greaca veche, slavonă, engleză, germană, franceză, texte editate în-

cepînd cu 1624 (*Potrebnik*) și terminînd cu 1938 (*Hristianskoe citenie*). Prin această expoziție, **Ion Nicorici**, aduce omagiu valorilor în care **Protiereul Gheorghe Armașu** a crezut neabătut, a știut să prețuească cartea-*sufletul și mirajul ei unic*, să respecte credința cu secretă patimă, nesuferind adulterii, ripostînd adversarilor, avînd parte de enoriași admiratori. Oricum, pentru cei 2400 de vizitatori ai Bibliotecii, expoziția a fost o incursiune într-un timp revolut Bisericii, cărții religioase, așa cum le-a colectat întîi **preotul cărturar**, apoi păstrate de bibliofil.

Revenind la programul activităților, încercăm să subliniem un alt principiu, nu mai puțin important pentru Bibliotecă, și anume implicarea Centrului de Documentare al Organizației Națiunilor Unite, Centrului Activități Culturale și Promoționale în organizarea manifestărilor desfășurate la Bibliotecă și FȘNA. O reușită a fost și întîlnirea cititorilor **Clubul ONU - NORD** cu academicianul Boris Boincean, Directorul General al Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția,” și profesorii Facultății Științele Naturii și Agroecologie. A fost prezentată revista orală: **Anul 2006 - Anul Deșertificării Pămîntului**. În cele 3 pagini ale acestei reviste, studenții facultății au vorbit despre deșertificare – problemă majoră de ordin economic, social și ecologic și care preocupă multe țări, printre care și Republica Moldova. Participanților li s-a vorbit de Convenția Națiunilor Unite asupra Mediului și Dezvoltării din 1992 (UNCED), de la Rio de Janeiro care propune un nou concept asupra problemei, accentul punîndu-se pe dezvoltarea durabilă la nivel de comunitate.

Și, în fine, un al treilea principiu este diferențierea acțiunilor ce le întreprindem în funcție de cerințele specifice acestor studenți.

Colecția de 28 186 de volume a sălii de lectură Științe Psiho - Pedagogice, Naturale, Reale, Arte a constituit un serios suport pentru formarea gândirii științifice a cititorilor. Au fost utilizate un șir de forme de popularizare, unele cu caracter permanent, altele legate de diverse evenimente: informări curente, elaborarea listelor bibliografice la solicitare, amenajarea de expoziții tematice, informative, prezentarea ziarelor studențești în cadrul concursului **Cu Fața spre Tera**.

Cartea agricolă, ecologică, de medicină este vernisată în expozițiile sălii de lectură nr. 3 și CD al ONU: **Mediul Ambiant și Sănătatea, Ecosisteme Naturale, Geografia în sistemul de Științe, Reproductivitatea Sănătății**, expoziții consacrate savanților: **Vasile Siminel, Pavel Vlad, Constantin Moraru, Anatol Jacotă, Mihai Vronschih**. Astfel, au fost expuse peste 200 de documente în aceste expoziții, fiind consultate de 567 de studenți. Studenții au putut consulta bibliografia cursurilor, listele de recomandare cu titlul „*Pentru viitorul ecolog, biolog*”.

Din experiența anilor trecuți, au fost selectate, în primul rând, acele forme de activitate care s-au bucurat de o apreciere mai mare a cititorilor sălii de lectură nr.3, și anume concursul ziarelor de perete **Cu Fața spre Tera**, dialogul permanent cu cititorul. O altă metodă utilizată în popularizarea și difuzarea în rândul utilizatorilor cărților noi (cu tematică ecologică, pedologică, biologică) sînt discuțiile care se organizează lângă colecțiile expuse. Toate aceste activități au avut drept efect stimularea interesului universitarilor pentru literatura ce

ține de Mediul ambiant, Sănătate, Cultură, Educație, în egală măsură, și de către **Centrul de Documentare al ONU**, interes ce s-a concretizat prin împrumutul, în aprilie curent, a 476 de documente din acest domeniu. Putem nota că acest interes are un caracter ascendent, vizibil în dinamica consultărilor: în anul 2005 - 1 124 de volume din domeniul ecologic; în primele 4 luni ale anului în curs - 476 volume. Printre lucrările care au fost cel mai des solicitate se numără: *Ecologia și mediul ambiant. La fel, au fost consultate situri internaționale: www.un.org, www.unep.org, www.worldbank.org.md, www.nature.md, portaluri: ministere și agenții de protecția mediului, organisme de finanțare a proiectelor de mediu.*

Aș dori să mă refer la punctul de informare și documentare organizat în sala de lectură Științele Exacte, Naturale, Ecologie, Arte. - șefa sălii - Angela Hăbășescu. Condițiile în care se desfășoară activitatea sînt excelente: localul sălii este accesibil utilizatorilor, permite o bună așezare a colecțiilor la raft liber, la fel, și condiții de lectură pe loc, de organizare a expozițiilor și a unor manifestări cultural – educative. Din discuțiile cu studenții facultății ȘNA s-a constatat că ei vizitează această sală **cu** consecutivitate, fiindcă e o sală modernă și actuală, consultînd zilnic documentele tipărite la fel de importante ca și celelate surse informaționale: baza de date **EBSCO**, situl www.google.com. etc.

Ne simțim ispitiți să încheiem cu spusa inspirată a lui Tudor Vianu: *Las sarcina de a studia pentru tineri ai viitorului, care vor înflori și ei dificultăți, încercînd să descurce numeroase fire ale profesiei întinse în aștepta cărți...*

OPORTUNITĂȚI MODERNE

WEB – ul Bibliotecii Științifice. O versiune modernă

Silvia CIOBANU,
șef Serviciu Săli de Lectură

„O bibliotecă excelent organizată, beneficiind de spații de lectură adecvate, de fonduri documentare valoroase și de dotări tehnologice moderne nu este, în cele din urmă, decât o bibliotecă tradițională cosmetizată, câtă vreme reacționează strict la solicitările utilizatorilor reali și nu știe să se pună în valoare printr-o atitudine proactivă față de toți utilizatorii potențiali, printr-o reală preocupare pentru nevoile lor de informații. Nu în ultimul rând, utilizatorul bibliotecii este un consumator, iar consumatorul modern este obișnuit să fie o țintă a mesajelor publicitare.”
Robert Coravu

Informatizarea a transformat Biblioteca Științifică într-o instituție modernă, cu servicii diversificate, care permit accesul rapid la resursele informaționale.

Instrumentele de comunicare, bazate pe noile tehnologii, facilitează aplicarea unor strategii de optimizare a imaginii bibliotecii în mediul universitar, cu beneficii importante la nivelul modului de receptare a locului și rolului bibliotecii universitare în procesul de învățământ. Pagina Web ilustrează, într-un fel, nivelul de profesionalism al bibliotecarilor în rețeaua INTERNET. Integrându-se în dinamica circuitului mondial al informației, ea pune la dispoziție un volum considerabil de informații utile. Oferind spațiu electronic, Biblioteca răspunde cerințelor tot mai mari de informare rapidă, face publică activitatea sa culturală, editorială și informațională.

Accesînd pagina web a Bibliotecii, utilizatorul poate găsi toate informațiile solicitate. In-

formațiile electronice prezintă activitățile bib-

liotecii și sînt o parte din strategia de optimizare a imaginii bibliotecii în mediul informațional național și global.

Pagina este constituită din următoarele compartimente:

Prezentarea: *Biblioteca în timp (o scurtă istorie a activității), în cifre (Raportul statistic (selectiv) 2005: Indicii absoluți și indicatorii de performanță), în imagini (o fotogalerie: spațiile bibliotecii, evenimente);*

Structura organizațională: *Centrele de activitate a Bibliotecii, însoțite de informații succinte;*

Servicii: *Înscrierea la Bibliotecă, Regulamentul pentru public, Programul de funcționare, Servicii și facilități;*

Cataloage: informație despre sistemul de cataloage, inclusiv cel *electronic*;

Catalogul on-line propune informații ușor accesibile despre sursele deținute în colecția Bibliotecii, numărul de exemplare și localizarea acestora (căutarea se poate efectua după: autor, titlu, cuvînt cheie, vedetă de subiect, edituri, an de ediție și alte criterii de căutare rapidă. Se pot efectua căutări combinate);

Profesional: *E – revista „Confluente bibliologice” – revistă de biblioteconomie și știința informării a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecă Russo”, însoțită de o arhivă a edițiilor precedente (sunt expuse on-line deja nr.1,2), un mod aparte de promovare a colaboratorilor și a serviciilor de bibliotecă, E - bibliografii, E - biobibliografii ale universitarilor bălțeni, însoțite de texte și imagini în format PDF;*

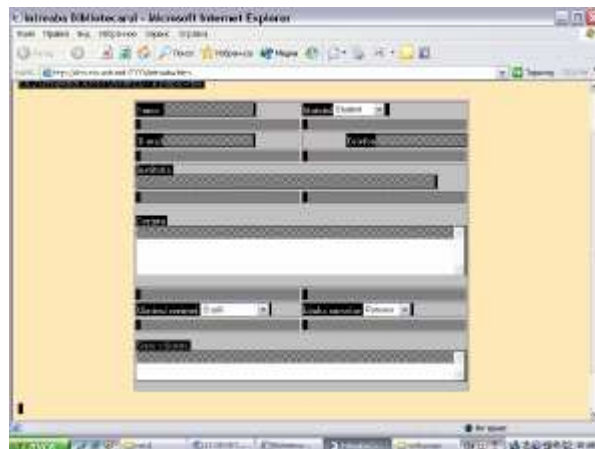
In memoriam: *filă consacrată directorului Bibliotecii timp de 40 ani - Faina Tleuci, care a pus temelile „Casei Albe” – acestui frumos edificiu, care a muncit cu multă abnegație și cu o pasiune molipsitoare, cu un spirit creativ și competitiv. A atins înalte performanțe profesionale, formîndu-și echipe de bibliotecari cu care a edificat una dintre cele mai bogate și performante biblioteci de învățămînt din R. Moldova;*

Nou: *Intrări noi, achiziții în colecția Bibliotecii (liste după an, lună, domeniu); Expoziții virtuale de carte recent intrată, însoțite de imaginile surselor; Evenimente: avize, înștiințări, informații (an, lună);*

Resurse web: adrese ale *Paginilor web ale Bibliotecilor* din Republica Moldova și de peste hotarele ei; *Biblioteci digitale* (colecții de cărți virtuale, cu posibilități de printare, copiere, descărcare gratis și contraplată), *E-books* (orice titlu este gata oricând pentru printare sau pentru descărcare în memoria calculatorului personal, *scrie pe CD textul propriu zis al cărții gratis*, accesul la informația electronică prin diverse criterii dorite de utilizatori; cercetarea în timpul lecturii a unui dicționar sau crearea unor note personale; *Motoare de căutare* (Yahoo, Google, Rambler, Altavista, Alltheweb, etc.), *Edituri* (Polirrom, Litera, Teora, Arc, etc.), *Periodice* (reviste și ziare, care pot fi accesate gratis), *Dicționare on-line*, *Surse de referințe* (enciclopedii, bibliografii, etc.), *baze de date* (EBSCO (*Electronic Information For Libraries Direct*) - unul dintre cei mai mari furnizori de publicații periodice din lume, un sistem de reviste electronice. Accesul este nelimitat pentru toți beneficiarii. Conține circa 4 000 de titluri, ziare și comunicate de presă, precum și peste 1300 de broșuri și cărți de referințe full text, în special, în domeniul științelor sociale și umane, cu text integral din următoarele domenii: drept, științe sociale și politice, filosofie, biblioteconomie, filologie, biologie și medicină, agricultură etc.). De asemenea, este oferit accesul la o baza de date medicale (MEDLINE); *Surse tematice* - resurse relevante studiului, pregătirii temelor pentru acasă.

Întreabă bibliotecarul. *Comunicare prin e-mail.* După ce ați epuizat toate modurile de căutare în catalogul on-line, accesați serviciul

susnumit, care are drept scop ghidarea și orientarea utilizatorului în a afla informația concretă la temă, prin indicarea celor mai bune surse informaționale și documentare din sursele și bazele de date, stocate în bibliotecă și în Internet. Permite utilizatorilor să adreseze întrebări și să primească răspunsuri virtuale timp de 24 ore. La întrebările adresate în zilele de odihnă se va răspunde în zilele de marți.

WWW, care reprezintă o legătură modernă dintre Bibliotecă și utilizator, tinde să atragă atât utilizatorul existent cât și pe cel potențial spre bibliotecă. Rămînem în așteptarea utilizării cât mai frecvente a paginii și sperăm că pagina va fi necesară și solicitată cu regularitate de către comunitatea universitară bălțeană și nu numai.

Publicații periodice pe suport electronic

Marcela BORDENIUC,
bibliotecar principal
Serviciul Literatură în Limbi Străine

Consorțiile reprezintă un moment strategic în revoluția electronică. Biblioteca Universitară, începând cu anul 2001, face parte din cel mai mare Consorțiu din lume *Electronic Information For Libraries Direct* (eIFL Direct) - Informație electronică pentru biblioteci. eIFL Direct este un proiect comun al **Institutului pentru o Societate Deschisă, Budapesta - Open Society Institute (OSI)** și **EBSCO Publishing**, care este unul dintre cei mai mari furnizori de publicații periodice în format tradițional și electronic. La moment, prin intermediul EBSCO Publishing, bibliotecile primesc 18 000 reviste cu text inte-

gral, cărți, broșuri, ziare, îndrumare. Din acest Consorțiu fac parte deja 40 de țări, devenind, astfel, cel mai mare proiect din lume. Consorțiul eIFL din R. Moldova activează din anul 2001 pe lângă Asociația Bibliotecarilor din republica noastră. Bazele de date ale acestui proiect sînt constituite din:

1. [Academic Search Premier](#)
2. [Business Source Premier](#)
3. [Clinical Pharmacology](#)
4. [ERIC](#)
5. [Health Source - Consumer Edition](#)
6. [Health Source: Nursing/Academic Edition](#)
7. [MasterFILE Premier](#)
8. [Regional Business News](#)
9. [Library, Information Science & Technology Abstracts](#)

Aceste compartimente oferă informații din domeniile științe socioumane, științe economice și medicină în limba engleză. Pentru utilizatorii care nu posedă limba engleză este binevenit translatorul automat, el fiind un instrument important al bazelor de date. Translatorul automat efectuează traducerea din limba engleză în limbile: franceză, spaniolă, germană, portugheză.

Biblioteca noastră s-a încadrat cu succes în activitatea Consorțiului. Colaboratorii bibliotecii au participat și participă la toate seminarele și activitățile organizate de Școala de Biblioteconomie din Moldova. Ei, la rîndul lor, implementează toate ideile și cunoștințele acumulate la aceste seminare în cadrul activității bibliotecii.

Recent, am participat la o astfel de întrunire la Centrul Multimedia a Bibliotecii Academiei

de Studii Economice din Chișinău, unde a fost invitat, ca formator, reprezentantul EBSCO Publishing Ruslan Iudin din Rusia. La acest training, au fost invitați toți membrii Consorțiului eIFL Moldova, reprezentanți ai 18 biblioteci din R. Moldova. Training-ul s-a petrecut în două etape: etapa teoretică și practică. Pe parcursul primei etape au fost prezentate foarte minuțios bazele de date EBSCO Publishing; a fost atrasă atenția la procentajul Universităților abonate la aceste baze de date atât în SUA, cât și în statele din Europa, este vorba de 85 la sută din universitățile din SUA și 75 la sută din universitățile din Europa membre ale consorțiului. Reieșind din cele menționate mai sus, putem sublinia că această companie de difuzare a informației se bucură de mare succes în lumea întreagă. Partea practică a training-ului a continuat cu aplicarea diferitelor modalități de căutare a informației în bazele de date EBSCO, crearea mapei personale, în care se păstrează informația selectată.

EBSCO Publishing a mai adăugat o nouă bază de date pentru bibliotecari [Library, Information Science & Technology Abstracts](#) care oferă publicații pe domenii: biblioteconomie, catalogare, clasificare, bibliometrie, managementul resurselor informaționale ș.a.

Pentru a ridica nivelul de calificare al bibliotecarilor, în biblioteca noastră sînt organizate ore de școlarizare a salariaților privind metodologia accesării bazelor de date EBSCO Publishing. Au fost elaborate și difuzate materiale promoționale, care, pe parcurs, se redactează cu noi informații, pentru a familiariza utilizatorii, personalul bibliotecii, cadrele didactice. Pentru cititori se promovează convorbiri în grup și individual privind accesul la bazele

de date EBSCO Publishing. Bazele de date EBSCO Publishing pot fi consultate în toate sălile de lectură, dar cel mai activ la Mediatecă și în sala de lectură Literaturi în Limbile Străine, grație posedării limbilor străine de către studenți. Perfecționându-și notele de curs, profesorii accesează mai des bazele de date [Academic Search Premier](#); [MasterFILE Premier](#). La fel și studenții, pentru a-și elabora lucrările de licență și masterat, apelează frecvent la aceste baze de date.

Sperăm că baza de date EBSCO Publishing va avea mai mulți utilizatori și va fi apreciată în continuare la justa ei valoare.

Ioan Bianu - părintele bibliologiei românești

Preot Vasile SECRIERU

Cărturarul ardelean, Ioan Bianu, s-a născut la 18 septembrie 1856, în satul Făget, județul Alba, a învățat la Blaj. În anul 1876, s-a înscris la Facultatea de Litere din București. Profesorul August Treboniu Laurian, „văzînd testimonium numai cu „eminențe” și scris latinește”, l-a desemnat custode la Biblioteca Centrală a Universității, iar, în 1879, distinsul bibliograf, Alexandru Odobescu l-a adus la Societatea Academică, în singurul post de „scriitor – arhivar - bibliotecar” al acestei instituții, pentru ca, în 1884, să fie confirmat în funcția de bibliotecar.

Bianu a organizat Biblioteca Academiei, înzestrînd-o cu un număr mare de manuscrise, cărți și periodice. Sub conducerea sa, au fost alcătuite primele trei volume din *Bibliografia românească veche* (1508 - 1830), editate între anii 1903-1936 și *Catalogul manuscriptelor românești* (3 vol., 1907 - 1931). A editat mai multe texte românești vechi: *Predicile* lui Antim Ivireanul, *Psaltirea* lui Dosoftei ș.a. A fost unul dintre autorii reformei ortografice din 1904, inițiată de Academia Română.

A condus Biblioteca Academiei, în perioada (1879 - 1935), pe care tot el a organizat-o după principiul științific. A fost membru al Academiei Române și președintele ei (1929 - 1932). Timp de 56 ani s-a aflat în slujba acestei instituții științifice supreme.

Cu sprijinul unui alt mare bibliograf, Alexandru Sădi Ionescu, a aranjat biblioteca după cele mai moderne principii, adoptînd și clasificarea zecimală. Bianu, împreună cu colaboratorii săi, a avut drept scop să adune în Biblioteca Academiei întregul patrimoniu al culturii românești; să facă din bibliotecă un adevărat centru bibliografic; să ridice un local spațios și adecvat pentru templul cărții, construit după cele mai avansate tehnologii arhitectonice, după modelul bibliotecilor occidentale. Paralel cu întocmirea *Bibliografiei românești vechi* 1508 - 1830), Bianu a fost preocupat de realizarea *Cataloagelor manuscrise românești*, *Catalogul manuscriselor grecești*, *Bibliografia publicațiilor periodice* și *Catalogul documentelor istorice*. Aceasta a necesitat o muncă migăloasă, aridă, căreia i s-au dedicat Remus Caracas, G. Nicolaiasa, C. Litzica ș.a. Tot lui i se datorează elabo-

rarea planului bibliografic, aprobat de Academia.

Evidențiind unul din rolurile pe care trebuie să-l aibă Academia, Bianu aprecia că acest înalt for științific are o dublă răspundere: „de a strânge în biblioteca ei toate rămășițele scăpate de nimicire din viața intelectuală scrisă a trecutului nostru, precum și toată producțiunea din zilele noastre; apoi obligațiunea de a folosi bine și păstra în bună stare averea nemărginit de prețioasă, care astfel se adună an după an tot mai bogată în colecțiunile noastre”.

Ioan Bianu a cercetat și comentat mai multe reviste: *Gazeta Transilvaniei*, *Românul*, *Tribuna*, *Cultura creștină* din Blaj și *Analele Academiei*.

S-a ocupat de sistematizarea colecțiilor și a manifestat o mare pasiune în adunarea documentelor. Fiind trimis în Italia, mai apoi la Paris, pentru specializare în filologie, el n-a avut ochi decît pentru biblioteci, cataloage și bibliografii.

Munca și priceperea sa s-au răsfrînt asupra tuturor bibliotecilor din țară, prin donații de cărți, sfaturi, conferințe. A inițiat colaborarea cu marile biblioteci ale lumii, cu care făcea schimb de publicații și informații documentare.

Sextil Pușcariu, distins filolog român, îl considera pe Bianu unul dintre cei mai iscușiți organizatori de instituții: „Prin talentul și pregătirea sa, Ion Bianu a fost indicat să devină unul din filologii și istoricii noștri literari de frunte”.

Dimitrie Guști, ilustru sociolog român, îl caracteriza astfel pe Ioan Bianu: „Prin faptul că ai dat țării singura bibliotecă de erudiție a neamului. La curent cu progresele științei bib-

liotecare, care este biblioteconomia, ai făcut ca Biblioteca Academiei să fie cel puțin egală oricărei biblioteci mari din Apus ... Ai reușit astfel să ridici biblioteconomia la înălțimea unei științe superioare, care s-ar putea numi Bibliografia, adică știința cărții în sensul cel mai cuprinzător și nobil al cuvîntului”.

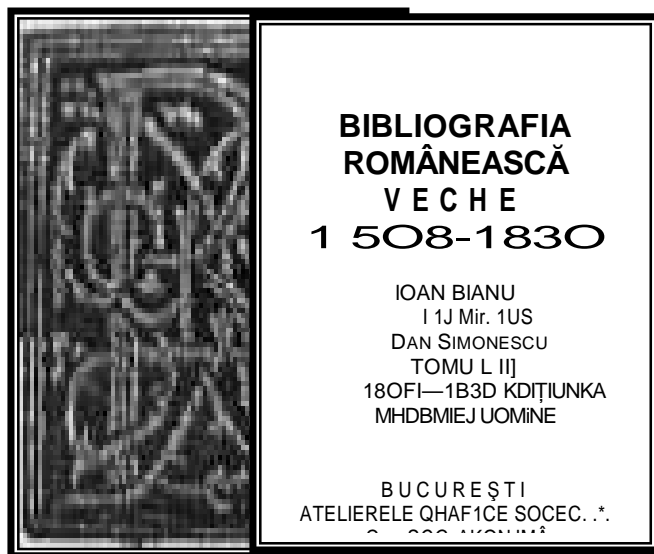
Marele cărturar Nicolae Iorga își amintea că, deși Biblioteca Academiei era puțin înzestrată cu lucrări de istorie, îi era de mare folos, deoarece aici puteau fi găsite principalele colecții: *Pertz*, *Muratori* și altele. „*Lucram de zor prin odăița cu puțini cetitori, încălzită de amețeau, cu serviciul făcut cum se putea, dar cu temuta autoritate a d-lui Ion Bianu, șeful, care apărea cu ochii de pisică pînditoare, dîrz în păr, suptire în mustăți, ca să prindă cea mai mică abatere a funcționarului sau a cetitorului ...*”.

Cea mai reprezentativă lucrare, semnată de Ioan Bianu, este *Bibliografia românească veche 1508 - 1830*, despre care istoricul Nicolae Iorga menționa că este o lucrare științifică și în același timp artistică, care „e una din mîndriile noastre ...”.

Bibliografia românească veche 1508 - 1830 a apărut în IV volume. Primul volum (1903) s-a constituit treptat prin publicarea în fascicule, începând din anul 1898. Următoarele volume au apărut în anii 1910 (II), 1936 (III), 1944 (IV), toate la aceeași tipografie - „Atelierele grafice Socec”.

În colecțiile Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, se păstrează vol. III și IV a acestei lucrări: *Bibliografia românească veche 1508 - 1830*, vol. III (1809 - 1830), semnată de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu, București, tipărită la Atelierele grafice Socec

& Co., Soc. Anonimă, 1912 - 1936, 777 p.; *Bibliografia românească veche* 1508 - 1830, vol. IV. Adăogiri și îndreptări, aparținând lui Ioan Bianu și Dan Simonescu, București, imprimată la Atelierele grafice Socec & Co., Soc. Anonimă Română, 1944, 372 p. În volumul III sunt descrise 832 lucrări, alcătuite de autori români și tipărite în România sau peste hotarele ei, în anii 1508-1830. Volumul IV este structurat în două părți: în prima parte sunt supuse analizei 491 de cărți necunoscute autorilor *Bibliografiei românești vechi* 1508 - 1830 și nedescrise în cele

trei volume anterioare; a doua parte include descrierea bibliografică a 341 lucrări, înregistrate în cele trei volume ale Bibliografiei. Aceste monumentale volume, precum și alte lucrări, au fost donate Bibliotecii de către Asociația culturală „Pro Basarabia și Bucovina”, Filiala „C. Negri” din Galați.

Elaborarea *Bibliografiei românești vechi* 1508 - 1830 a presupus o muncă asiduă și

titanică din partea tuturor celor care au contribuit la apariția acestei „Biblii”. Materialul utilizat l-au constituit documentele din fondul Bibliotecii Academiei Române, dar și bibliotecile publice sau particulare, din țară sau străinătate. Au fost consultate, de asemenea, contribuțiile din domeniul cunoașterii cărții vechi românești, a mai multor cercetători: N. M. Popescu, I. Roșu, A. Filimon, O. Ghibu, A. Veress, Al. David, P. Mihailovici, Th. Bălan, Gh. Bran, D. P. Bogdan, C. Lacea, P. Constantinescu-Iași, C. Tagliavini ș.a. Lucrarea conține mai multe gravuri de o calitate înaltă, care reprezintă niște documente prețioase ce fac referire la istoria artei grafice românești, cât și la preocupările artistice. Este prezent și un bogat indice analitic, pentru nume onomastice, toponomastice și pentru titlurile cărților descrise.

Ioan Bianu aprecia că *Bibliografia românească veche* 1508 - 1830 este „cea mai prețioasă colecțiune de material de documente pentru istoria vechei noastre literaturi și pentru istoria artei tipografice la noi”.

Această deosebită lucrare ne aduce o rază de lumină asupra unor probleme controversate: înlocuirea limbii slavone vechi cu cea românească, circulația cărții în spațiul românesc ș.a. Ea reprezintă o sursă nescăpată de informații prețioase pentru istoricii literari și cei de artă.

Dan Simonescu, unul din colaboratorii acestei lucrări, arăta că *Bibliografia românească veche* este mai mult decât un catalog descriptiv al cărților românești vechi din perioada 1508 - 1830, „este o înfățișare sistematică a tuturor elementelor de cultură românească pînă la 1830, în măsura în care ele s-au arătat sub forma tiparului”.

Înainte de a trece la cele veșnice, Ioan Bianu lăsa în grija urmașilor: „... să continuați cu același devotament și cinste ca și în trecut a servi Academia, spre a o ține ferită de relele și abuzurile care dărimă moralmente și materialicește atîtea instituții de tot felul în această frumoasă și bogată patrie a noastră pe care am avut fericirea să o vedem întregită cum o visam în copilăria noastră ...”.

Nicolae Iorga a avut un respect deosebit pentru Bianu, astfel, la moartea acestuia, în 1935, afirma: „S-a dus întemeietorul cel adevărat, păzitorul statornic și harnicul străjer al cărților, așa de multe și de scumpe, aflate, așezate, catalogate și cu strășnicie apărute de dînsul, însuși sufletul viu al Academiei Române, zeul ei tutelar, viu acolo pentru eternitate - Ioan Bianu”. El a jertfit totul pentru interesele Academiei, „a cărei rînduială constituie un ajutor neprețuit pentru cercetători și o mîndrie pentru țară”.

Toată viața sa, Ioan Bianu a slujit cu multă fidelitate Cartea și Știința, fiind unul dintre cei mai iluștri cărturari români ai secolului XX.

Bibliografie:

1. Bianu, Ioan, Hodoș, Nerva, Simonescu, Dan. *Bibliografia românească veche 1508 - 1830*, vol. III (1809 - 1830), București, Atelierele grafice Socec & Co., Soc. Anonimă, 1912 - 1936.
2. Bianu, Ioan, Simonescu, Dan. *Bibliografia românească veche 1508-1830*, vol. IV (Adăugiri și îndreptări), București, Atelierele grafice Socec & Co., Soc. Anonimă Română, 1944.
3. *Bibliografia românească modernă (1831 - 1918)*, vol. I (A - C), București,

Ed. Științifică și Enciclopedică; Societatea de Științe Filologice din R. S. România, 1984.

4. *Biblioteca*, București, anul III, nr. 11 - 12, 1992, P. 2-13.
5. *Dicționar enciclopedic*, vol. I (A-C), București, Ed. Enciclopedică, 1993.
6. Gălătescu, Cornelia. *Contribuții bibliologice și cercetări de arhivă*, Cluj-Napoca, Ed. „Philobiblor” a Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga”, 1995.
7. Iorga, Nicolae. *O viață de om așa cum a fost*, vol. I, București, Ed. N. Stroilă, 1934.
8. Idem. *Oameni care au fost*, Chișinău, Ed. Cartea Moldovenească, 1990.
9. *Magazin bibliologic*, Chișinău, nr. 1, 1994, P. 18 - 22.
10. Simonescu, Dan, Buluță, Gheorghe. *Scurtă istorie a cărții românești*, București, Ed. Demiurg, 1994.
11. *Studii și Cercetări de Bibliologie, serie nouă*, voi. XIII, București, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1974, P. 12 - 13.
12. Theodorescu, Barbu. *Istoria bibliografiei române*, București, Ed. Enciclopedică Română.

**Beethoven
își băga
capul în apă
rece înainte
să compună.**

Lucian Blaga și pasiunea cărții

Galina MOSTOVIC,

șef catedră Științe Socio - Umanistice
Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”

Cultura și civilizația unui popor strălucesc prin opera unor remarcabile personalități. Una dintre acestea este Lucian Blaga. Numele marelui cărturar se identifică cu valoarea sa operă filozofică și literară, în primul rând, or, Lucian Blaga a fost și un talentat publicist, un bun diplomat, un apreciat profesor universitar, iar între anii 1951-1959, destinul a vrut ca Biblioteca Academiei, Filiala Cluj să-l aibă în calitate de bibliotecar – șef, apoi de director - adjunct.

Primul deceniu postbelic a fost una din cele mai negre perioade din viața filozofului și poetului Blaga, mai mult de zece ani a publicat doar arareori și numai traduceri. *Luntrea lui Caron*, unicul roman scris de Lucian Blaga în deceniul al șaselea, operă cu un vădit caracter memorialist, după cum îl apreciază criticul Mircea Vasilescu, vine cu multe mărturii relevante despre această perioadă: „Vreau să spun că o dată cu reforma radicală a învățământului superior, eliminarea mea din corpul didactic devenise inevitabilă. Prin grija noii oblașduri mi se găsi totuși o slujbă, care era socotită oarecum mai pe măsura puterilor mele. Și slujba ce mi se impuse fără a fi întrebare dacă îmi convine au nu era aceea de bibliotecar la vechea bibliotecă Batyaneum din Alba - Iulia”

Deși în realitate poetul a activat la o altă bibliotecă și în alt oraș, situația narată în roman este reală. Despre aceste timpuri, Teohar

Mihadaș, care l-a cunoscut prin anii 1955, mărturisea într-un interviu: „Părea un munte înzăpezit, în adâncul căruia întunericul plîngea cu ploaie neauzite... Era trist, dar își purta cu demnitate tristețile; era șerpuit de neliniști, dar trecea calm și indiferent prin lume; muncit de viziuni funeste, dar abordînd seninătatea desăvîrșită și o, demnă de un înțelept dublat de un poet și de un nobil caracter, încredere în viață și omenire.”

Anii de după război, cînd în România a venit la putere regimul comunist prosovietic, au fost pentru mulți intelectuali vremuri de grele încercări. Protagonistul romanului *Luntrea lui Caron*, Alexe Creangă, într-o discuție cu un membru al biroului politic al Comitetului Central, îi spune acestuia că nu i se mai editează cărțile, iar cele aflate în biblioteci au fost scoase de pe rafturi și închise în beciul scrierilor interzise și că chiar el, fiind bibliotecar, a fost nevoit să elimine propriile cărți. Această întâmplare, des-crisă de Blaga, varsă lumină asupra propriei sale situații din acești ani.

Caracterul său nobil și o atitudine cu totul deosebită față de carte, cultivată încă în casa părintească au făcut ca ilustrul om de cultură care a fost Blaga să se regăsească și în acest domeniu. Activînd la Biblioteca Academiei, Blaga muncește concomitent și la Secția de istorie literară și folclor a Academiei, Filiala Cluj. Retras într-o sală a Bibliotecii, ce seamănă cu chilia unui pustnic, Blaga se consacră

studierii liricii populare românești, traduce, în metru original, *Faust* de Goethe, lucrează la un amplu studiu *Gîndirea filozofică românească în Transilvania* ș.a.

Ca bibliotecar - șef, apoi ca director – adjunct al Bibliotecii Academiei, Blaga contribuie la reorganizarea fondurilor de periodice, manuscrise și carte veche românească de la Blaj, studiază colecția de carte a lui Timofei Cipariu. Ca și personajul său Alexe Creangă, poetul însușește o nouă meserie, fără ca să fie încercat de „sentimentul de umilire și de jignire, care pe alții îi tulbură pînă la demoralizare, cînd se văd aduși în situații de atare natură ». O asemenea stare i-ar fi fost cu totul improprie autorului *Trilogiei culturii*, căci în ambianța stimulatorie a cărții se simțea bine încă de pe cînd era adolescent: „Toată iarna citisem poveri de cărți vechi și noi. În biblioteca rămasă de la Tata, ca un alodiu spiritual destinat mie, mă așteptau operele complete ale lui Goethe, Schiller, Constantin Negruzzi, Alecsandri, Eminescu. În biblioteca satului se înșirau opere de-ale lui Caragiale, Odobescu, Sadoveanu, Goga, Iorga etc. Nu trebuia decît să aleg „și alegeam așa că nu mai rămînea rînd nezvîntat,” își amintea Blaga în *Hronicul și cîntecul vîrstelor*. Această sete neostoită de cunoaștere, această enormă capacitate de muncă nu l-au părăsi nici atunci cînd, se pare, îl abandonase inspirația pentru ani în șir. În perioada cînd a trebuit să-și cîștige pîinea cea de toate zilele, muncind meticulos printre rafturile de cărți, a dat dovadă și de o responsabilitate și conștiinciozitate exemplare, întocmind peste zece mii de fișe vizînd viața culturală a românilor reflectată în revistele apărute între anii 1839 - 1889, a muncit deosebit de mult la clasificarea pe materii a numeroaselor

volume de istorie veche, filozofie, istoria religiilor, filologie, astronomie ș.a.

În 1980, cercetătoarea Cornelia Gălătescu semnala, în cadrul unei sesiuni științifice, un manuscris vizînd clasificarea decimală inițiată de americanul Melvi Dewey în 1876.

Textul se împarte în două părți distincte: *Expunere a dezvoltării clasificării decimale și Cîteva cuvinte despre structura clasificării*. Acest studiu constituie o certă contribuție la dezvoltarea bibliologiei. Deși Blaga nu a avut o pregătire specială, manuscrisul respectiv e o dovadă că a vrut „să dea și un contur teoretic preocupărilor sale practice bibliologice.”

De fapt, tot ce a făcut în „marea sa trecere” pe acest pămînt e marcat de semnul genialității. Și nu numai. E și o mărturie clară a unei tenacități deosebite, susținute de un crez: „Doamne, să nu mă lași niciodată să fiu mulțumit cu mine însumi”.

Bibliografie:

1. Blaga, Lucian, *Luntrea lui Caron*, București, Ed. Humanitas, 1990.
2. Blaga, Lucian, *Hronicul și cîntecul vîrstelor*, Chișinău, Ed. Humanitas, 1993.
3. Gibu, Onisifor. *Oameni între oameni*, București, Ed. Eminescu, 1990.
4. Gruia, B. Blaga inedit. Amintiri și documente, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1974.
5. Gălătescu, C. *Un manuscris inedit al lui Blaga / Magazin bibliologic*, nr. 4, 2002.
6. *Meridian Blaga*, (Comunicări prezentate la simpoziioanele științifice anuale), Cluj, ED. Casa cărții de știință, 2002.
7. Mihu, A. *Miorița cultă a spiritualității românești*, București, ED. Viitorul românesc, 1995.
8. Secrieru, V. *Preocupări bibliologice în activitatea lui Lucian Blaga / Magazin bibliologic*, nr.4, 2002.
9. Stoica, I. *Informație și cultură*, București, Ed. Tehnică, 1997.
10. Opreșan, I. Lucian Blaga printe contemporani, București, Ed. Saeculum, 1995.
11. Vaida, M. Pe urmele lui Lucian Blaga, București, Ed. Sport - Turism, 1982.

Radu R. Rosetti – istoric militar, academician și bibliotecar

Preot Vasile SECRIERU

Radu R. Rosetti a văzut lumina zilei la 20 martie / 1 aprilie 1877, în satul Căiuți, județul Bacău, plasa Trotuș, într-o familie de boieri moldoveni, originară, se pare din Genova (Italia). Familia a fost cea care, i-a cultivat tînărului pasiunea pentru studii, l-a încurajat și l-a îndrumat în formarea intelectuală. Acest fapt ni-l confirmă chiar el însuși: “Întregul mediu în care trăiam era cult și pot spune că, încă din cei fragezi ani, cartea ne-a fost înfățișată ca ceva de care nu se poate lipsi un om”. Radu R. Rosetti a studiat limbile franceză, engleză și germană.

După terminarea cursului primar la școala din comuna natală își continuă studiile la Liceul Național din Iași, urmează cursul pregătitor pentru Școala de poduri și șosele, în 1899, este absolvent al Școlii Militare de artilerie și geniu, iar, în 1906, al școlii superioare de Râz-boi.

În timpul primului război mondial, activează ca șef al Biroului Operații din cadrul Marelui Cartier General, ca ofițer de Stat Major și apoi comandant al Regimentului 47/72 Infanterie, este rănit în lupta de la Răzoare (6 august 1917), pentru faptele sale eroice fiind distins, prin decret regal, cu cea mai înaltă distincție militară, “ Ordinul Mihai Viteazul, clasa a 3”.

După terminarea războiului a fost numit atașat militar la Londra, apoi comandant de brigadă și, ulterior, director al Cursurilor de pregătire pentru ofițerii superiori. În anul 1924, este înaintat la gradul de general. A fost un distins practicant și teoretician, autor al unor studii de Istorie și teorie militară de o valoare incontestabilă. A îndeplinit și funcția de președinte al Consiliului de Conducere al Muzeului Militar Național, instituție pentru a cărei înființare milita încă din 1914.

În 1927, Radu R. Rosetti a fost desemnat membru corespondent, iar din 1935 membru titular al Academiei Române, rostindu-și discursul de recepție: “Gînduri despre vitejie în trecutul românesc”. Excluz din Academie după instaurarea regimului comunist în România, a fost repus în drepturi, ca membru titular, abia în 3 iulie 1990.

Generalul academician Radu R. Rosetti a condus Biblioteca Academiei Române, între anii 1931 - 1940, în calitate de director general. Rosetti fusese propus de Ioan Bianu ca urmaș al lui la conducerea Bibliotecii. În 1934, cu un an înainte de a muri, Bianu pusese problema unui local adecvat pentru Bibliotecă. Nu a mai apucat să vadă terminat acest edificiu conceput și executat după planurile arhitec-

tului Duiliu Marcu. Clădirea Bibliotecii a intrat în folosință în anul 1938, atunci când director era generalul Radu R. Rosetti, care a fost un om de mare corectitudine, promptitudine și severitate. Cunoștea foarte bine Occidentul, fiind atașat militar la Londra și Paris, văzînd și apreciînd ce înseamnă un local curat. S-a preocupat îndeosebi de curățenia instalațiilor sanitare, fiind poreclit de colaboratorii săi "generalul closet".

Radu R. Rosetti este autorul articolului "Organizarea Bibliotecii Academiei Române", publicat în revista "Buletinul de studii și informații documentare" (1941). Scopul urmărit era acela de a promova munca științifică, în România, prin (documentație), care "însemnează ordine făcută în confuzia cunoștințelor, însemnează organizarea cunoașterii".

Cînd cel de al patrulea volum al "Bibliografiei Românești Vechi" se afla sub tipar, în 1943 (conservator al Bibliotecii era generalul Rosetti), trei distinși bibliotecari: George Baiculescu, Ioan Lupu și Traian Popovici au întocmit un referat prin care se preconiza continuarea bibliografiei naționale cu cel de al doilea segment: "Bibliografia Românească Modernă".

Pe parcursul întregii sale vieți, Radu R. Rosetti a detestat totalitarismul, fiind determinat să accepte, în 1941, funcția de ministru al Educației naționale, Cultelor și Artelor, dar, în același an, în noiembrie 1941, generalul Rosetti a demisionat din guvernul Antonescu, continuîndu-și activitatea de director al Bibliotecii Academiei Române, desfășurînd, în același timp, o impresionantă activitate de cercetare istorică, mai ales în domeniul istoriei militare, caracterizată prin comunicări prezentate în ședințele publice ale Secției de Istorie

a Academiei sau publicînd studii și articole despre istoria militară a românilor.

Întreaga sa viață, Radu R. Rosetti a fost cu inima și sufletul alături de Carte și Bibliotecă. Astfel, în 1941, luînd cuvîntul la împlinirea unei jumătăți de veac de la ctitorirea Fundației Culturale "Carol I", reprezentînd nu numai poziția sa de Ministru al Instruirii, Educației, Cultelor și Artelor, dar și recunoștința unui student, care studiasse la Politehnică între anii 1895 - 1897, generalul Rosetti declara: "Cînd biblioteca Fundației era și pentru mine, cum a fost și pentru nenumăratele mii de studenți ce au urmat, loc de plăcută și folositoare petrecere în mijlocul cărților și arsenalul pentru înarmarea spiritului în vederea luptelor vieții".

Din timpul copilăriei, i-a plăcut să citească ziare și reviste: *The Illustrated London News*, *The Graphic*, *The Boy's Own Paper*, ș.a.

Adolescentul Rosetti, îndemnat de dorința de a ști mai mult despre istorie și geografie, a lecturat numeroase romane istorice și a organizat adevărate concursuri, cu sprijinul tatălui său și al fratelui Henri, care avea mari apititudini pentru geografie.

Tînărul a citit o multă literatură universală: operele lui Jules Verne, *Memorial de Saint Helene*, de Las Cases, *Uncle Tom's Cabin*, de Beecher Stowne, precum și romanele istorice ale lui Walter Scott, J.P. R. James, Ainsworth, Charles Kingsley, E.G Bulwer-Lyton.

Se poate ușor de sesizat faptul că lipsesc titulari de cărți în limba română, motivate de Rosetti prin existența cărților românești pentru copii și dezinteresul manifestat de părintele Vasilescu, care nu i-a stimulat pe copii să citească. Au fost și momente cînd tatăl său le citea poezii de Vasile Alecsandri, Mihai Emi-

nescu (mai ales *Scrisoarea III*) sau anumite pagini din *Letopisețe*.

Manualele utilizate în învățământul preuniversitar, în acea perioadă, nu corespundeau exigențelor. Astfel, manualele de istorie conțineau “numai enumerări de domni, de date și nimic care să vorbească inimii sau închipuirii, care să dezvolte simțăminte de legătură cu trecutul sau de solidaritate cu neamul”.

A studiat planșele din enciclopedia lui d'Alembert și Diderot. A citit colecția completă a publicației *Rewue des Deux Mondes*, care începea din deceniul V al secolului al XIX. Mai târziu, a primit-o în dar și, la rîndul său, Rosetti i-a dat-o lui Ion I. C. Brătianu pentru completarea colecției.

Generalul Radu R. Rosetti a avut un sfîrșit tragic, arestat, în august 1948, din ordinul unui Tribunal al poporului, pentru motivul că deținu-se portofoliul de ministru în guvernul Antonescu, a trecut la cele veșnice în închisoarea de la Văcărești, la 2 iunie 1949, la vîrsta de 72 ani, de Ziua Înălțării, care e și Ziua Eroilor.

Prin tot ceea ce a realizat, Radu R. Rosetti s-a dovedit a fi un iscusit istoric militar, distins academician, bibliotecar experimentat și un mare patriot. Astfel, istoricul Florin Constantiniu, referindu-se la personalitatea lui Rosetti, menționa: “Pretutindeni pe unde a trecut: unitate militară, post diplomatic, instituțiile de cultură, minister - generalul Radu R. Rosetti s-a dovedit un om al datoriei, a cărui conștiință a fost stăpînită mereu de sentimentul grav al responsabilității”.

Bibliografie:

1. Constantiniu, Florin. *Conștiințiozitate exemplară*: Radu R. Rosetti

(20 martie / 1 aprilie 1877 – 2 iunie 1949) // *Dosarele Istoriei*, nr. 3 (91), p. 13.

2. Dinulescu, Constanțiu. *Adevărul și numai adevărul* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 14 - 15.

3. Dinulescu, Constanțiu. *Erou al bătăliei de la Răzoare* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 20 - 26.

4. Dinulescu, Constanțiu. *La Londra, servind țara și nația* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 30 - 41.

5. Dinulescu, Constanțiu. *Născut în anul Independenței, oștean în Războiul de Întregire* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p.16 - 19.

6. Dinulescu, Constanțiu. *Singura politică: instruire și educație* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 46 - 53.

7. Otu, Petre. *„Această lipsă nu mai poate dăinui”* // *Dosarele Istoriei*, nr. 3 (91), p. 54 - 62.

8. Otu, Petre. *Oștirea, adică neamul sub arme* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 42 - 44.

9. Rosetti, Radu R. *Cuvîntare pentru serbarea din Ziua Eroilor, la Brusturoasa, 9 iunie 1932* // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 44 - 45.

10. *Scrisori amicale, scrisori semi-oficiale* / Maria Georgescu // *Dosarele Istoriei*, nr 3 (91), p. 26 - 29.

11. Theodorescu, Barbu. *Istoria bibliografiei române*. București: Ed. Enciclopedică Română, 1972, 432 p.

Bogdan Petriceicu Hasdeu și fascinația cărții

Preot Vasile SECRIERU

Bogdan Petriceicu Hasdeu s-a născut la 26 februarie 1838 în Cristinești, jud. Hotin. A studiat la liceul din Chișinău. Studii juridice - la Harcov. Face o încercare de reușită militară în regimentul de husari ai contelui Radetski (1854). În 1857, îl aflăm la Iași, iar în 1858 locuiește la Cahul. Membru al Academiei Române (1877); Academiei imperiale de științe din Sankt - Petersburg (1883); Societății Academice din Sofia, Belgrad, New York (1895) ș.a. A decedat la 25 august 1907, la Cîmpina.

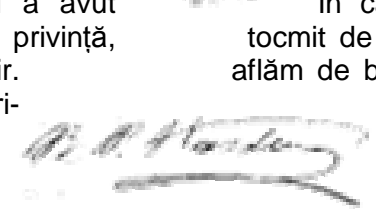
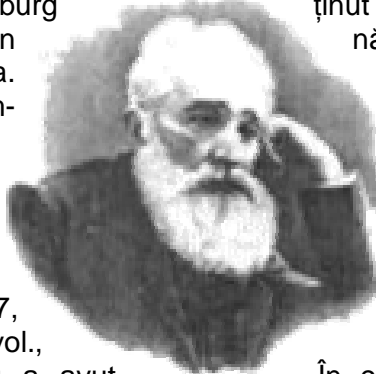
Autorul unor lucrări de certă valoare: *Istoria critică a românilor* (2 voi., 1873 - 1875), *Etymologicum magnum romaniae* (4 voi., 1886, 1887, 1893, 1898), *Cuvente denbătrîni* (3 vol., 1878, 1879, 1881). B. P. Hășdeu a avut cunoștințe enciclopedice, în această privință, poate fi comparat cu Dimitrie Cantemir.

A condus mai multe publicații satirice: *Aghiuză*, *Satyrul*, istorice: *Columna lui Traian*, *Arhiva istorică a României*, literar - culturale: *Revista nouă*.

Bun cunoscător al limbilor slave, a publicat numeroase documente slavone, rusești, sârbești și polone privind istoria Țărilor Române.

Atunci când s-a stabilit cu traiul la Iași, a adus cu sine circa 4 000 volume de cărți, prin

care dorea să-și croiască un drum în societatea cultă a orașului. A făcut donații din colecția sa personală Bibliotecii Școalelor, năzuind să obțină, aici, un post de custode. La 23 septembrie 1859, a donat acestei biblioteci un lot de 37 cărți și manuscrise, care prezentau un mare interes pentru istoria națională. Departamentul Culturii și Instrucțiunii Publice a ținut să-i mulțumească, prin semnătura lui Alexandresco, la 28 septembrie 1859: „... Ministerul aprețuind tot meritul donației făcute și a sentimentelor de care vă arătați însoțit, se grăbește prin aceasta a vă exprima mulțumirile sale pentru asemenea patriotică hărăzire ...”

În catalogul bibliotecii din Iași, întocmit de Cezar Cătănescu, pe la 1860, aflăm de bogata donație de cărți (nu mai puțin de 4 000 volume), oferită de Bogdan Petriceicu Hasdeu. Printre aceste cărți se afla și un important număr de studii bibliografice, fapt care ne face să afirmăm, cu tărie, că marele cărturar și enciclopedist a avut și în această direcție o bună pregătire.

Proiectul de catalog, propus de Hasdeu, cu cele 80 de „dispărțiri” (secțiuni) ale sale, depășea puterea de înțelegere a unor funcționari,

deprinși cu un mod de clasificare a materiei mai simplu. Poate că și acest fapt a întârziat și anulat angajarea sa în funcția de bibliotecar. Astfel, tânărul, aspirant la o viață printre rafturile pline de cărți, s-a ales numai cu acceptarea donației.

În vara anului 1860, B. P. Hășdeu a călătorit în Rusia, mergând la Chișinău și Odesa, pentru a achiziționa cărți necesare Bibliotecii Naționale din Iași. Călătoria pînă la Odesa a avut drept scop transcrierea cărții rarissime *Histoire sommaire des choses les plus memorables advenues aux dernieres troubles de Moldavie*, aparținând lui Charles de Joppecourt, apărută la Paris, în 1620, pe care a dăruit-o Bibliotecii.

Tot în această perioadă, a fost destituit atât din postul de bibliotecar (dacă putem vorbi de o destituire, de vreme ce instalarea sa în funcție n-a fost definitivată) cât și din învățământ, fapt care ce l-a îndemnat să colaboreze, pe parcursul anului 1861, la publicațiile: *Tribuna română*, *Trecutul și Dacia*.

În 1861, a fost trimis, împreună cu pictorul G. Panaiteanu, într-o misiune științifică în Polonia. Misiunea a fost comentată favorabil în presa poloneză, așa cum a făcut-o ziarul *Zas* : „De cîteva săptămîni se află la noi d-l Bogdan Hăjdău, bibliotecarul Bibliotecii Publice din Iași, sosit în vremea expozițiunii arheologice și însărcinat de către principele Cuza cu căutarea, copierea sau cumpărarea rămășițelor istorice, scripte, documente etc, atingătoare de istoria Moldovei și a României. Spre acest scop îl întovărășește un pictor fotograf specialist. B. Hăjdău a strîns pînă acum un mare număr de extracte și de fac-

simile, cercetînd Biblioteca Ossoliniană, Arhiva Magistraturei, arhivele oficiale și cele private. A izbutit chiar să cumpere mai multe lucrări din mîinile particularilor”.

Hasdeu, în cursul acestei misiuni, a fost desemnat membru al Societății Jagelone din Cracovia. Apoi a zăbovit două luni în Lemberg, unde a studiat în arhive și biblioteci. Mai târziu, el a cercetat arhivele și bibliotecile din Sibiu, Cluj, Alba Iulia, Berlin, Dresda ș.a.

Materialul transcris, în urma acestor cercetări, va fi utilizat parțial, mai târziu, în lucrarea *Arhiva Istorică a României*, scrisă în anii 1865 - 1867, operă de mari proporții (4 volume mari), cuprinzând o colecție critică de documente rare, adunate din bibliotecile străine (în special din Polonia) și din țară, în limbi diferite, referitoare la trecutul nostru istoric. Aceste valoroase documente sunt utilizate și astăzi de către istorici, filologi în cercetările lor.

Începînd cu anul 1895, Hasdeu a fost acela care a impus un plan științific de întocmire a unei vaste „bibliografii naționale”. El considera că activitatea academicienilor nu se reduce numai la adunarea cărților și manuscriselor în biblioteci, ci și la studierea acestora și întocmirea bibliografiilor științifice. Această tradiție s-a început cu Alexandru Odobescu și a fost continuată de colegii săi.

Alături de A. Odobescu, T. Cipariu, M. Kogălniceanu, I. Ghica, D. Sturdza, Hasdeu a depus la Academie, cel mai înalt for științific românesc, colecțiile sale de manuscrise, documente, piese numismatice, gravuri, odată cu un mare număr de tipărituri, cărți și pe-

riodice. Ecoul acestui gest a fost atât de puternic, încât donațiile către Biblioteca Academiei s-au succedat cu miile, adăugându-se apoi și preluările de manuscrise și cărți rare de la diverse instituții.

Hasdeu a avut o mare bibliotecă personală, la Cîmpina, care, din păcate, în 1916, a fost distrusă. Acest fapt ni-l confirmă istoricul Nicolae Iorga.

La 30 ani de la moartea marelui cărturar moldovean, Mircea Eliade ne îndemna: „... un singur lucru sîntem datori să-1 facem pentru a omagia cum se cuvine pe acest luceafăr al neamului nostru: să-1 cetim, să-1 înțelegem, să-1 asimilăm. Restul vine de la sine”.

Cercetătorul I. C. Chițimia arăta că: „B. P. Hasdeu rămîne totuși un titan al științei și culturii românești. Nimeni în vremea lui, nici în țară, nici peste graniță, nu a atacat atîtea domenii ale științei, cu atîta competență, inteligență și talent”.

Opera lui Bogdan Petriceicu Hasdeu rămîne și în viitor o sursă de inspirație pentru filologi, istorici, etnologi ș.a. Moștenirea sa culturală ne îndeamnă să afirmăm că a fost un enciclopedist și un cărturar de formație europeană, impunându-se ca unul dintre cei mai iluștri oameni de știință și cultură din a doua jumătate a secolului al XIX - lea.

Bibliografie:

1. *Bibliografia românească modernă (1831 - 1918)*, vol. II (D - K), București, Ed. Științifică și Enciclopedică; Societatea de Științe Filologice din R. S. România, 1986.

2. *Biblioteca*, București, anul III, nr. 11 - 12, 1992, P. 2.
3. *Dicționar enciclopedic*, vol. III (H - K), București, Ed. Enciclopedică, 1999.
4. Eliade, Mircea. *Despre Eminescu și Hasdeu*, Iași, Ed. Junimea, 1987.
5. Iorga, Nicolae. *Memorii*, vol. I, București, Ed. „Naționala” S. Ciornei, ș.a.
6. Idem. *Oameni cari au fost*, Chișinău, Ed. Cartea Moldovenească, 1990.
7. *Literatura română. Dicționar - antologie de istorie și teorie literară*, Chișinău, Ed. Museum, 2000.
8. *Studii și Cercetări de Bibliologie*, serie nouă, XIII, București, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1974, P. 12.
9. Theodorescu, Barbu. *Istoria bibliografiei române*, București, Ed. Enciclopedică Română, 1972.

O panoramă a revistelor literar - artistice

Adela CUCU,

bibliotecar principal, Serviciul Săli de Lectură

Până la urmă, o revistă, fie că a reușit să se impună atenției generale, fie că nu, este destinată să intre în fondul documentar al unei biblioteci. De regulă, colecțiile publicațiilor sunt mai puțin solicitate de cercetătorii științifici, literari, interesați să reconstituie contexte social - culturale, începuturile de afirmare și etapele devenirii unor scriitori deja celebri, istoriile zburzite ale receptării unor opere ce au supraviețuit anumitor epoci. Într-un cuvânt, oricât ar fi de importante, revistele, în mod obișnuit, nu sînt reeditate, ci intră în atenția unor eventuali autori de antologii tematice.

Un loc aparte în formarea intelectuală și lărgirea orizontului cultural a fiecărui utilizator îl ocupă revistele de literatură, istorie literară, artă și cultură, publicațiile periodice or, după Mircea Eliade, prin lectură *“fiecare descoperă ceea ce era spiritual și cultural pregătit să descopere”* și, mai ales, *“înțelegem mai ales ceea ce sîntem predestinați să înțelegem prin propria noastră vocație, orientare culturală sau a momentului istoric căruia-i aparținem”*.

Sala de lectură Științe Filologice deține o amplă colecție de reviste (peste 138 de titluri),

anuale, editate de cunoscute instituții de cultură. Biblioteca se străduie să achiziționeze cu regularitate revistele și ziarele apărute în ultimii ani.

Aceste reviste rețin atenția prin aspectul grafic și, mai ales, prin bogatul și interesantul material factologic ce se conține în studiile istorice, culturale, cronicile literare. Să dăm câteva exemple concludente:

Revista **Convorbiri Literare**, fondată de societatea Junimea din Iași la 1 martie 1867, apare ca serie nouă (editor: Uniunea Scriitorilor din România, redactor șef: Casian Maria Spiridon).

Revista găzduiește versuri și proză originală, articole de istorie și critică literară, interviuri, cronică literară, precum și rubrici speciale: “Convorbiri critice”, “Restituiri”, etc. În cadrul rubricilor “Marele reper”, “Critica poeziei, prozei și critica criticii”, “Prezențe contemporane”, “Delimitări”, “Cronica ideilor literare”, “Opinii – controversate” apar materiale variate, care fac din *Convorbiri Literare* o revistă de ținută ar-

tistică, cu un profil bine conturat. Revista este preocupată îndeosebi de valorificarea literaturii române vechi, moderne și contemporane, propunând atenției cititorilor pagini din lucrările cronicarilor, texte inedite din secolul XIX și din literatura actuală. Compartimentul "Literatura universală" - include traduceri - poezie și proză, interviuri.

Revista tinerilor scriitori din Republica Moldova **Contrafort** (fondată în 1994, director: Vasile Gârneț, redactor șef: Vitalie Ciobanu) se remarcă prin larga deschidere spre valorile culturale și "reprezintă o generație cu multă inteligență și cu un important profesionalism". **Contrafort** demonstrează că în R. Moldova există o publicație de o foarte bună prestanță intelectuală. E structurată în mai multe compartimente: actualitate, cronică literară, opinii, eseu, note de călătorie, interviuri etc.. Revista acordă spații generoase: poezie, proză, cronică de carte, interviuri, consemnarea evenimentelor culturale: arte vizuale, cinema, teatru. Nu este neglijat nici socialul, politicul.

Revista de artă, cultură și civilizație **Sud-Est** din Chișinău (editată în prezent cu sprijinul Fundației Culturale Române, redactor șef: Valentina Tăzlăuanu) împlinește 16 ani de existență. Încă de la începuturi, revista ține-tește sincronizarea cu spiritul modern al literaturii din Țară și din Europa. **Sud-Est**-ul găzduiește eseuri, comentarii critice, articole de atitudine, cronici literare și teatrale, proză,

comemorări etc., semnate cu preponderență de autori basarabeni. Se mai rețin dezbaterile tematice, interviurile cu diferite personalități din republică.

Cuoscuta publicație interbelică, revista **Viața Basarabiei**, fondată în 1932, condusă de Pan Halipa și Nicolae Costenco, reapare în anul 2002. Revista s-a impus ca o adevărată enciclopedie a Basarabiei interbelice. Fiecare publicație, fiecare filă au devenit, cu timpul, pagini valoroase de istorie. Revista publică, reproduce cele mai interesante cronici, recenzii, informații din viața literară. Realizează astfel o legătură firească între trecut și prezent, act necesar pentru cunoașterea mai profundă, mai complexă a procesului literar basarabean. Compartimentele revistei produc impresia de temeinicie, conțin texte semnate de autori importanți. Se reține compartimentul *Istorie literară*, care găzduiește pagini scrise de sau despre mari scriitori români. Revista mai publică romane, poezii, eseuri.

Deschisă spre toate timpurile și toate generațiile literare este revista de literatură, cultură, civilizație - **Basarabia** care apare din 1931. Publică în paginile sale multă proză, poezie, critică literară, romane inedite, rezonanțe ale lansărilor de carte, eseuri, interviuri, dezbateri, memorii. **Basarabia** are compartimente precum: Pagini regăsite, Oameni pe care i-a dat Moldova, Rădăcini adânci, Biblioteca universală, Artă și cultură etc.

În 1984, apărea în Franța (și simultan în Italia) revista **Lettre Internationales**, care avea să devină curând spațiul în care și-au dat înfîlnire importante nume ale vieții culturale mondiale. Mai târziu, în 1992, *Lettre Internationales* se editează nu numai la Paris și

Roma, dar și la Berlin, Madrid, Praga, Belgrad, Zagreb, Budapesta, Sankt Petersburg, și la București, în versiuni diferite.

Lettre Internationales – ediția română (editată de Institutul Cultural Român) este o revistă de colecție, cam ceea ce era “Secolul 20” în anii ’60 - ’70. Lecturînd revista condusă de Dan Hăulică, ne putem face o idee despre cele mai valoroase apariții din literatura și publicistica mondială, despre noutățile din arta plastică și teatru, toate apărute în foarte bune traduceri. *Lettre...* poate să ne țină la curent nu doar cu operele marilor scriitori ai literaturii universale contemporane, dar și cu dezbaterile pe marginea unor subiecte din istorie, politologie, filosofie și sociologie. Revista publică romane, poezii, studii de teorie literară semnate de autori din toate colțurile lumii, făcând accesibilă cititorului român marea literatură actuală.

Manuscriptum - revistă trimestrială, editată de Muzeul Literaturii Române, apare la București (din 1970), dir. fondator: D. Panaitescu - Perpessicius, este destinată valorificării operelor și documentelor literare inedite, aflate în păstrarea Muzeului Literaturii Române sau în alte

arhive. Revista și-a câștigat un prestigiu meritat prin rubrici variate și interesante: “Scriitori români în arhive străine”, “Scriitori străini în arhive românești”, “Cronica edițiilor”, “Restituiri”, “Fișier bibliografic” ș. a. Reproduce texte inedite aparținând scriitorilor români și străini. Textele sînt însoțite de ample comentarii, datorate unor critici de marcă. **Manuscriptum** publică dezbateri, organizate de Muzeu, evocări.

Strâns legată de numele lui Mihai Eminescu, revista oradiană de cultură

Familia (fondator: Iosif Vulcan în 1865), apare lunar (din 1990), serie nouă. Lui Iosif Vulcan îi aparține meritul de a fi descoperit talentul poetic al lui Mihai Eminescu și al lui George Coșbuc. Sumarul revistei cuprinde, de regulă, informații din viața literară și culturală, varietăți din țară și străinătate, studii și analize literare, istorie literară, recenzii și cronici din cele mai diverse domenii (cinema, teatru, muzică) comentarii, polemici, dar și poezie, proză, eseuri, folclor. *Familia* publică diverse traduceri din poezia și proza europeană și nu numai, întrunind în pagini nume a mai multor personalități literare din sec. XIX-XX. Prin materialele diverse, cu o vădită tentă instructiv – educativă, revista contribuie la cultivarea cititorilor.

Și dintr-o pură întâmplare începutul secolului XX coincidea cu apusul unei generații de cărturari și nașterea alteia. Noua generație, mult mai bine pregătită sub aspect teoretic, bătea la porțile afirmării. Această generație avea nevoie de o revistă în care să-și poată exprima idealurile și să-și încerce măsura

talentului. Atunci s-a născut ideea **“Luceafărului”**, titlu cu valoare de simbol și, în același timp, un pios omagiu adus marelui poet. *Luceafărul* apare la 1 iulie 1902. Prin eforturi și chiar printr-o oarecare șansă revista, amenințată de mai multe ori cu dispariția, supraviețuiește, își consolidează poziția și își câștigă o faimă binemeritată. Reapare la București (din 31 ian.1990), serie nouă, inițiată de Laurențiu Ulici. În *Cuvînt înainte*, revista anunță că își propune să așeze la baza activității sale “adevărul, frumosul și binele”. Publică în paginile sale multă proză, eseuri, cronici, recenzii, note critice. Este sensibilă și comentează cele mai importante evenimente literare, culturale, acordă un spațiu generos comentariilor critice.

“A face o revistă înseamnă a crea un loc de întâlniri, a-ți putea alege partenerii și a avea un cuvînt întrucîtva la modul de a se prezenta ei în lume”, afirma Aurel Rău, fost redactor șef al prestigioasei publicații literare clujene **Steaua** (din apr. 1954). Într-adevăr, revista a devenit acel loc al întâlnirii talentelor, redactorii și colaboratorii reușind să promoveze o literatură de bună calitate.

De la începuturi și pînă astăzi, *Steaua* promovează cu consecvență poezia românească, dar și lirica de pe diferite meridiane. Angajată din primele numere în dezbaterile în jurul problemelor de bază ale poeziei contemporane, *Steaua* acor-

dă atenție în mod constant traducerilor din creația poetică a autorilor străini. E o tendință nobilă și temerară a publicației clujene - de a promova marile valori poetice ale sec. XX. Revista mai găzduiește eseuri - literare, filosofice, sociale, științifice. De la o etapă la alta, *Steaua* descoperă și valorifică teritorii poetice inepuizabile, propunînd iubitorilor de poezie călătorii într-o lume inedită și fascinantă.

Un loc aparte îl ocupă revista **Apostrof** – revistă lunară din Cluj-Napoca (apare din 1990). Sumarul publicației cuprinde comentarii, memorii, eseuri, recenzii și cronici, convorbiri, dosare literare și critice, reportaje, interviuri demne de tot interesul. Din subiectele cu cea mai mare frecvență, sînt de remarcat cele legate de autobiografiile în literatură și cultura română, liberalizarea pieței literare. La fel, revista publică documente inedite, fragmente de jurnal, memorii ale personalităților, manuscrise însoțite de comentarii, fotografii, etc.

O “gazetă săptămînală”, binecunoscută în viața literară este **România Literară** (apare la București din 1932) – săptămînal de critică și informație literară, artistică și culturală. Cu toată diversitatea tematică din paginile săptămînalului, literatura: poezie, evocări, comentarii (cronică, articol, eseu, note etc.), guvernează majoritatea paginilor date. Mai prezintă interes și cronicile de film, de sport, paginile consacrate vieții teatrale, comentariile evenimentelor din viața artistică și politică, traducerile

din literatura universală. Nu lipsesc cronicile la cărțile românești și străine, recent apărute, notele care informează asupra fenomenului literar universal sau recenzii la reviste importante.

Toți cei
literatură
știu că
– revistă de
(înființată la
Fondatori: I.
Cara-giale,
serie nouă
1990).

preocupați de contemporană revista **Vatra** cul-tură, 1894, dir. Slavici, I. L. G. Coșbuc), (din ian. editată de Uni-unea Scriitorilor, Consiliul Ju-dețan Mureș, redactor șef: Cornel Moraru) merită citită număr de număr. **Vatra** – e bine scrisă, originală, inovatoare în mai multe materii. Preferă mozaicul genurilor: publicistică, critică literară, poezie, proză etc.

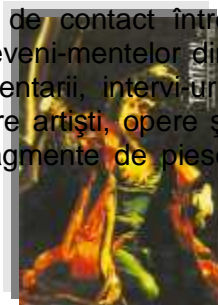
Cele opt pagini lunare ale **Jurnalului Literar**, editat de societatea de istorie literară "G. Călinescu" – includ multe documente inedite, cronicile la apariții recente, scrise cu spirit critic sigur, articole de opinie și atitudine intelectuală, studii utile pentru cercetătorii literari. George Călinescu a întemeiat (în 1939) "o gazetă de critică și informare literară", care să ofere „o icoană integrală a literaturii noastre”, în genul revistei franceze **Les Nouvelles Lit-teraires**. Doi factori pledau în favoarea unei asemenea reviste: interesul intelectualului față de literatură și modificarea gustului cititor. Revista publică și fragmente de memorii, corespondență, romane inedite, istorie literară,

cronică literară. **Jurnalul...** rămîne a fi o publicație importantă a literaturii postbelice, un document esențial pentru toți cei interesați de viața intelectuală.

Un eveniment cultural valoros, practic, o antologie de poezie românească contemporană este revista **Poesis**, ce apare la Satu Mare, lunar (din ian. 1990). **Poesis**, în pofida imenselor greutatea pe care le traversează la această oră poezia și poezii, ne ajută să privim cu optimism destinul viitor al Poeziei. Revista găzduiește cronicile de poezie, confesiuni ale poezilor despre poezii și poezie, studii de istorie literară, debuturi, traduceri, anchete literare, cronicile de carte, Poezie și multă Poezie.

Teatru – revistă bilunară de cultură teatrală (din ian. 1990) este o revistă nu numai a oamenilor de teatru, unde redactorul ei vede publicația ca o posibilitate de contact între critici, dar și ca un ghid al evenimentelor din lumea scenei. Publică comentarii, interviuri, dialoguri, scurte studii despre artiști, opere și opere, cronicile teatrale, fragmente de piese de teatru, pune în dezbatere probleme ale teatrului istoric, ține la curent fanii teatrali cu noutățile montărilor în teatrele din România și din străinătate.

Veacuri de lectură

Valentina Topalo,
Centrul Activități Culturale și Promoționale

Din șirul de activități culturale de importanță, înscrise în agenda Centrului Activități Culturale și Promoționale, fac parte și celebrarea a două mari texte ale umanității: **Divina Comedie** și **Hamlet**.

În 2006 s-au împlinit **685 de ani** de la apariția **Divinei Comedii** (1321) a lui Dante Alighieri și a **405 ani** de la apariția lui **Hamlet** (1601) de William Shakespeare.

Divina Comedie, în italiană *Divina Commedia*, este capodopera lui Dante Alighieri, scrisă în perioada exilului (1310 - 1314). Este compusă din 3 cîntece: *Infernul*, *Purgatoriul*, *Paradisul*, fiecare - împărțit în 33 de cînturi. După cum menționează *The New Encyclopaedia Britannica*, titlul inițial dat de autor a fost **Comedia**, determinativul **Divina** îi aparține lui Boccaccio care îl utilizează pentru prima dată în lucrarea sa **Trattatello in laude di Dante**. Pe vremea lui Dante, cărțile se vindeau în farmacii. În ele, *Divina Comedie* va apărea pentru prima dată în vînzare în

1472 în Foligno (la Johann Neumeister), Jesi, regiunea Anconei (la Federicus de Comitibus), și Mantova (la Paulus Teutonicus). În 1487, la Brescia apare primul Dante ilustrat cu gravuri în lemn. 67 de planșe cu chenare mari ornează acest text celebru. Prin *Infern* și *Purgatoriu*, Dante, cum se știe, este călăuzit de Virgiliu, simbol al înțelepciunii, Beatrice îl ajută să găsească Paradisul. În lumea literară se știe- cartea imprimată pînă la 1500 este o *incunabulă*(de la scutece, leagăn), așa sînt clasificate cărțile imprimate înainte de Paștile din 19 aprilie 1501, după calendarul gregorian. În cartea lui *Albert Flocon: L'Univers des Livres*, Hermann, Paris, 1961, se menționează că aproximativ 40 000 de titluri, apărute (printre ele și *Divina Comedie*) înainte de 1500, sînt conservate și inventariate, din ele 40 la sută revin Italiei, 30 la sută Germaniei, 15 la sută Franței etc. Imaginea leagănelului a fost folosită pentru prima dată de Bernhard von Mallinckroth, în 1639, cu ocazia bicentenarului invenției lui Gutenberg, vorbind despre *prima tipografie incunabula*. Astăzi, cuvîntul **incunabul** dă greutate cărții, sporindu-i valoarea. Savantul iatalian Brassicanus, vîzînd biblioteca bibliofilului Matia Corvin, rege

al Ungariei a exclamat: „ Zei nemuritori, cine ar putea înțelege ce bucurie a fost pentru mine un asemenea spectacol? Nu creadeam că mă aflu într-o bibliotecă, ci, cum se spune, în sânul lui Jupiter, așa de multe cărți vechi se găseau acolo...”

Biografia apariției volumului este interesantă: Dante apare într-o tipăritură bibliofilă în 1555 a editorului venețian Ludovico Dolce. În 1757 - 1758 apare o altă ediție ilustrată, inedită a lui Dante realizată de Zatta - editor de cărți alese, menținută în tradiția barocului italian, apoi au apărut și alte ediții ilustrate de Boticelli, Michelangelo, Rafael, în sec.XX - Salvador Dali.

Urmează și alte ediții ale **Divinei Comedii**, în traducere. Cea mai bună traducere în limba franceză este cea realizată de Lamene, în limba engleză – de Longfellow, în germană- de Filalet, în rusă - de M.Loizinschii, în română- de G. Coșbuc. Trebuie de menționat că **La Divina Commedia** a fost tradusă în engleză de Henry Boyd în 1802, urmate de cele mai reușite traduceri realizate de Dorothy L. Sayers and B. Reynolds (1949 - 1962), W. F. Ennis (1965) and Hohn Ciardi (1977).

George Coșbuc a tradus **Divina Comedie** pe care Tudor Vianu o caracteriza drept „*opera cea mai de seamă a măiestriei sale poetice*“. Inițial, Coșbuc începe să traducă după o versiune germană, apoi învață singur limba italiană, călătorește în Italia în 1912. Și-a alcătuit o vastă bibliotecă dantesă, reluând traducerea, dar deja după original, traducere la care a lucrat mai mult de cincisprezece ani. O primă versiune românească integrală a *Infernului* a fost pregătită pentru tipar mai întâi în 1902 și apoi în 1906, Coșbuc revenind asupra acestor versiuni în 1907, când definitivase traducerea *Purgatoriului* și *Paradisului*. În

toamna anului 1911, George Coșbuc a publicat versiunea românească a **Divinei Comedii**, „*una din cele mai expresive traduceri pe care le cunoaște lumea*“.

Biblioteca noastră pune la dispoziția cititorilor colecția dantesă deținută: **Divina Comedie**, edițiile 1957, 1965, 1971, 1993, 2004, **Divina Comedie: Comentarii** de G.Coșbuc, Ed. Cartier, Ch, 2001; Alexandru Balaci. **Dante**, Ed. 100+1 Gramar, București, 1995 și **Карль Федерень. Данте и его время**, переводъ съ немецкаго В. М. Спаской, подъ редакцей М. Н. Розанова, приватъ-доцента Московского университета, Изд. И. Д.

Сытина, 1911, серия Библиотека для самообразования. Semnalăm cu satisfacție că această lucrare propusă cititorilor, în 1911, în colecția monografiilor ilustrate **Dichter und Darsteller**, astăzi stă la dispoziția studentului bălțean. Prezenta monografie este rodul unor atente și minuțioase cercetări de arhivă, a interpretării epocii lui Dante Alighieri, volumul reușind să rămână în actualitate. Structurată în două capitole (primul se referă la aspectele teoretice literare-istorice ale evului mediu,

numit *Timpul*, cel de-al doilea îl constituie viața și opera lui Dante, examinate în detalii). Un capitol separat este dedicat **Sentințelor**, care fixează nu numai unele momente privind învinuirea adusă lui Alighieri la 10 martie 1302 la Florența, ci și pentru că sînt arătate metodele de activitate ale avocaturii italiene a timpului. Impresionează și cele 271 de desene, portrete în extensio inedite, reproduse din Libro del Chiodo, Arhiva de Stat din Florența. Trebuie relevat și meritul autorului de a fi imprimat întregului text un stil coerent, care, în ciuda atîtor decenii, asigură plăcerea lecturii. Cu excepția copertei (e sub nivel) lucrarea e realizată în condiții grafice deosebite. Volumele aflate în colecția Bibliotecii oferă cititorului posibilitatea de a cunoaște în detalii minunata operă a lui Dante.

Sînt **405 ani**, de cînd poetul și dramaturgul englez William Shakespeare a scris tragedia **Hamlet** (1600 - 1601), ea fiind una dintre cele 10 piese despre regii englezi de la regele John (Ioan) pînă la Henry (Henric) al VIII-lea. Piesa a fost publicată în timpul vieții dramaturgului, în faimoasele quarto-uri – cărți denumite după formatul lor tipografic. Se presupune că data compunerii tragediei este anul 1597 - 1601, fiind descoperite trei texte distincte: primul in-quarto din 1600, (în versiune trunchiată), al doilea mai complet, din 1603, și versiunea apărută în in-folio-ul din 1623 cu concursul dramaturgului Ben Jonson, cuprinzînd 36 de piese. Îtîia versiune a lui *Hamlet* se găsește în *Historia Danica de Saxo Grammaticus*, scrisă în jurul anului 1600. Începînd cu 1603, **Hamlet** sau **Istoria tragică a lui Hamlet, prinț al Danemaricii**, este jucată pe scena din Londra, la universitățile Cambridge și Oxford. Exemplarul solo al acestei ediții se

păstrează în biblioteca lordului Devonshire, reeditat în 1604 cu titlul **Hamlet**, avînd explicația „autorul a revăzut și adăugit piesa, astfel, în ea este inserat de două ori mai mult material decît în precedentă”. Apoi au apărut și alte ediții în anii 1605, 1609, 1611.

Istoria prințului Hamlet a fost povestită în *Historia Danica de Saxo Grammaticus*, apoi repovestită într-o nuvelă franceză scrisă de Bellefore și mult mai tîrziu a apărut în versiune engleză cu titlul *History of Hamlet*. Inspirîndu-se din aceste surse, Shakespeare a creat geniala sa lucrare. Creația lui Shakespeare s-a impus lent, găsindu-și recunoașterea atît în Anglia, cît și în străinătate abia peste două secole după moartea dramaturgului. Marele eveniment al editurii engleze din secolul al XVII-lea este publicarea postumă a **Mr. William Shakespeare's comedies, histories and tragedies**, în 1623, cu frumosul portret gravat de olandezul Martin Droeshout pe pagina de titlu. Fără acest „First Folio”, realizat de către frații Isaac și William Jaggard, s-ar putea pune rămașag că 18 din dramele lui Shakespeare nu ar fi fost niciodată cunoscute. Alte drame erau în variantă de manuscrise. Începînd cu 1594, celelalte drame au fost imprimate în quarto, astăzi adevărate rarități. Frații Jaggard au pus bazele unei asociații împeună cu alți trei editori londonezi și cu proprietarii manuscriselor, Hemminge și Condell, prieteni cu Shakespeare la teatrul din Blackfriars. Această carte (de 908 pagini), dedicată conțelului Pembroke, este orice în afară de o capodoperă tipografică. Apărută în 600 de exemplare, ea valora (la apariție) o liră. În 1909, un exemplar a fost achiziționat pentru

Biblioteca Folger - Shakespeare din Washington la prețul de zece mii de lire.

Annales Typographici (Nurnberg, 1793 - 1803), de G.W. Panzer, în 11 volume, constituie primul repertoriu metodic al cărților apărute pînă la 1536. Albrecht Durer (renumit pictor german, fiu de bijutier, devenit un mare artist al timpului său) spunea: „căci dacă eu aprind o scînteie, aportul și îmbunătățirea altora ar putea face ca în timp să izbucnească o vîlvătaie care să lumineze întreaga lume”. După Durer, cărțile cu frumoase gravuri în lemn se vor înmulți. Durer a inventat cadrul geometric pentru construirea majusculilor, inserînd și frumoase imagini, gravate în lemn, scheme limpezi și simple. Sute de gravuri de Durer sînt răspîndite prin mai multe volume ale dramaturgului. Ornamentele pictate exprimă fără echivoc profundul adevăr: „*Cupiditas aedificandi aedificando non tollitur*” sau „lăcomia de a colecta nu dispare odată cu colecția”, cum s-ar traduce mai liber meditația ce deschide lucrarea **DE reaedificatoria** de Leon Battista Alberti), Florența, N.Lorenzo, 1485). Astfel de gravuri le puteți vedea în volumul **Шекспирь**. Библиотека Великих Писателей, под ред С. А. Венгрова, т. III, изд. Брокгаузъ-Ефрона, С-Петербургъ, 1903. Volumul conține 586 desene ale pictorilor F.E.Pico, Daniela Maclise, Sir John Gilbert, F. Schworer, Byam Shaw, Eugène Delacroix, Johann Heinrich Eussli și alții. Demne de atenție sînt fotografiile actorului german Barnay în rolul lui Hamlet, 1812, actorului englez Sir Henry Irving 1838, Brockmann (1715 - 1812), creatorul rolului lui Hamlet, englezul John Kembl, 1757 - 1823, renumiții actori ai epocii noi: Mounet Sully, 1841, Ernesto Rossi, 1829 - 1896, a actriței

Ellen Terry și Modjesca în rolul Ofeliei, cît și telegravuri, fotogravuri și hromolitografii cu actorul V. A. Karatîghin în rolul lui Hamlet, 1802 - 1853. Piesa **Hamlet** din acest volum are un ornament din epoca Renașterii realizat de frații Fratelli Bernardini, detti gli Albanesotti, Venezia, 1498.

De asemenea, sînt 28 de desene din diverse scene cu *Hamlet*, *Hamlet și Mama*, *Umbra Tatălului*, *Ofelia înebunită*, *Ofelia lîngă rîu*, pictori – John Everett Millais, 1829 - 1896, și altă variantă a acestui tablou, de Richard Westall, *Hamlet și Groparii*, pictor - Eugene Delacroix, 1798 - 1863, Ofelia pictată de Konstantin Makowsky, 1839, și de pictorul german Victor Muller, 1829 - 1871. Talma Francois Joseph, actor francez, cînd venea să-l vadă pe Napoleon, era primit imediat de către acesta, împăratul ținîndu-și ministrii în antecameră pînă termina de sporovăit cu tragedia preferat. Se vede că celebrul conducător de oști îl citise pe Shakespeare, care venerase actorii: „*ei sînt cronica prescurtată a vremurilor*”... Piesele lui William Shakespeare au pătruns în România, Rusia prin intermediul traducerilor. Adaptările dramaturgiei shakespeareane au devenit tot mai numeroase pe măsură ce „Zeul Teatrului” a fost acceptat cu entuziasm de aristocrația și burghezia cultivată din toate țările europene. Voltaire l-a tradus în 1776, iar în România, Shakespeare a fost tradus grație osîrdiei lui Alexandru Beldiman, Costachi Conachi, George Asachi și a altor înaintași inimoși ai pașoptiștilor. Teatrologia românească se poate mîndri că prima sa fișă bibliografică despre Shakespeare se datorează lui Cezar Bolliac.

Istoria capodoperei șakespeareane în România mai reține un Hamlet al lui Aristide

Demetriade (la 24 martie 1921 în Basarabia, la Chișinău joacă trupa condusă de el, și tot Demetriade a realizat unul din cele mai reușite chipuri al acestui personaj shakespearean în perioada interbelică), în primăvara anului 1929, 1941. În 1950, în România au fost înființate un comitet Shakespeare care avea misiunea traducerii integrale a textelor marelui englez. După zeci de ani de muncă, editurile din țară au reușit editarea operei complete a lui Shakespeare, rod al eforturilor criticilor literari, profesorilor universitari, regizorilor și criticilor de artă. Între 1955 și 1963, au apărut unsprezece volume care cuprindeau întreaga operă dramatică a lui Shakespeare. Printre traducători se numărau Ion Vinea, Dan Grigorescu, Dan Lăzărescu, Virgil Teodorescu. O altă ediție integrală a operei dramatice a apărut în opt volume între 1982 și 1990. Colecția Shakespeareană a bibliotecii noastre cuprinde ediții apărute la editurile din străinătate: **The Albion Edition. The Works of William Shakespeare with life, glossary etc.** (From the texts of the first folio, the quartos, and compared with recent commentators), London: Frederick Warne and Co. And New York, 1895; **The handy-volume Shakespeare. Hamlet, Prince of Denmark. Romeo and Juliet. Pericles, Prince of Tyre**, vol. XI, ed. Bradbury, Agnew and Go. 1896, **Полное собрание драматических произведений Шекспира в переводъ русских писателей**, издание Н. А. Некрасова и Н. В. Гербея, том второй, Санкт Петербургъ, 1866. Pe lângă **Antologia bilingvă Shakespeare** (volum alcătuit de Dan Duțescu și Leon Levițchi), apărută în 1964 la Editura Științifică, colecția noastră înglobează traduceri aparținând autorilor din România,

Rusia, Germania. Unul din ei este Mihnea Gheorghiu, tot el autorul lucrării **Scene din viața lui Shakespeare**, Editura pentru Literatură, 1958, 1968. Nu este de neglijat nici volumul **Mai este Shakespeare contemporanul nostru**, coordonator John Elson, București, 1994, cât și variantele electronice ale unor documente (situl scriitori.liternet.ro) realizate de Tudor Arghezi, Gala Calaction, Ion Marin Sadoveanu, Tudor Vianu, Ion Barbu, Ion Frunzetti, Dan Duțescu, L. Levițchi, Dan Botta, etc.

Hamlet continuă să prezinte interes pentru utilizatorul/spectatorul contemporan; însă *dintr-un punct de vedere există diverse abordări atât pentru a-l face pe Shakespeare contemporanul nostru cât și pentru a-l trata ca pe cineva care a scris într-un anumit moment al istoriei.* (Martin Esslin, profesor de dramaturgie la Stanford University din California).

Bibliografie:

1. Balaci, Alexandru. *Dante*, București, Ed. 100+1 Gramar, 1995.
2. *Divina Comedie*: Comentarii de G. Coșbuc, Ch., Ed. Cartier, 2001.
3. *Mai este Shakespeare contemporanul nostru*, coordonator John Elson, București, 1994.
4. *The New Encyclopaedia Britannica*, vol. 2, 10, 27, Chicago, 1993.
5. Flocon, Albert: *L'Univers des Livres*, Paris, Hermann, 1961.
6. <http://scriitori.liternet.ro>
7. www.literature.org
8. www.google.com
9. <http://infomotions.com>

“Rapsodii de primăvară” (George Topîrceanu – 120 ani de la naștere)

Varvara GANEA,
bibliotecar superior, serviciul Săli de Lectură

*Am plîns și eu în versuri pesimiste
Amorul meu dintîi ca orice om
Și poate că ar fi sporit c-un ton
Biblioteca sufletelor triste*

*Dar azi vă dau o veselă agapă
De inedite și răzlețe pagini
Durerea mea topită în imagini
Dispare ca un fulg de nea în apă*

(Metamorfoza)

Atunci cînd vine vorba de *George Topîrceanu*, cu certitudine începem de la poezie, chiar dacă Domnia sa a fost și un prozator de marcă. A fost sau nu un poet mare e o chestiune care și astăzi mai stăruie, întreținînd echivocul judecăților critice. Văzute dinafară, lucrurile par clare: “poporul român nu are un poet mai subtil și mai profund decît *G. Topîrceanu* (C. Paustovschi). “Chiriașul grăbit al literaturii române” era un bărbat nu prea înalt, care suferea grozav din cauza staturii sale, însă era un curajos, a participat la prima conflagrație mondială, se îndrăgostea ușor, dar prea puțin probabil să fi cunoscut plinătatea unei simple fericiri, pur omenești. Era prea de tot deștept și timid acest veșnic pelerin *George Topîrceanu*.

Muntean de obârșie (tatăl – Ion, originar din Ocna Sibiului, mama – Paraschiva Coman, era de fel din Săliște), devenind mai apoi un moldovean convins cu viză de reședință la Iași, *G. Topîrceanu* este un poet umorist îndrăgît de toată lumea, de la mic și pînă la mare. În 1911 e secretar de redacție la revista

Viața Românească, căsătorit, la 1912, cu Victoria Iuga, care ia născut un fiu. Stă într-un lagăr de prizonier (1916 – 1918), participînd la războiul mondial, perioadă ilustrată în *Amintiri despre acest război*. În 1926, obține Premiul Național de poezie.

La 23 martie curent, sala de lectură *Științe filologice* a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat din Bălți a găzduit expoziția de carte *George Topîrceanu la 120 ani de la naștere*. Au fost vernisate volume ale scriitorului, cărți despre viața și activitatea artistică, articole din publicații periodice, alte materiale. Voi enumera doar cîteva: *Opere alese* în 2 volume din seria *Scriitori români*, o ediție îngrijită și cu studiu introductiv de criticul român Al. Săndulescu (București, 1959). Volumele includ culegerile *Balade vesele și triste*, *Parodii originale*, *Migdale amare*, publicații din periodice, *Postume*, *Amintiri din luptele de la Turtucaia*, *Parodii în proză*, traduceri.

O ediție similară acestuia este volumul *Scrieri alese* (București, ed. Minerva, 1970), la fel îngrijită, cu note, comentarii, tabel cronologic

și bibliografie de Al. Săndulescu, doar că aici mai întâlnim *Fragmente dramatice în versuri* și traduceri de Nadey Știrbey.

Volumul următor, pe care vreau să vi-l prezint, a fost tipărit în atelierele „Cartea românească”, în luna aprilie, 1938 și se numește *Postume* de G. Topîrceanu. Această ediție începe cu o prefață – fragment din Conferința *Cum am devenit ieșean*, rostită de autor în iunie 1935 în Aula Universității din Iași. Versurile incluse sînt cele care n-au apărut în volumele anterioare și plus 4 capitole din cele 12 ale romanului *Minunile Sfîntului Sisoie*. “Cu adevărat mare prozator ar fi fost G. Topîrceanu, dacă desăvîrșea acest roman, scria un contemporan de al său. După lungi peregrinări pe pămînt, eroul principal, sfîntul Sisoie se convinge că lipsa de credință a oamenilor, cauza atîtor “păcate”, a făcut să dispară din conștiința lor pînă și speranța unei fericite vieți viitoare”.

Consider că G. Topîrceanu nu trebuie doar citat, el trebuie citit detașat, în ore de calm sufletesc, astfel vom descoperi în curgerea versurilor sale multe splendori - una mai proaspătă decît alta. Trăsătura dominantă a personalității lui Topîrceanu este imposibilitatea de a se fixa, în consecința de a persevera acolo unde înzestrarea sa era mai evidentă, adică în primul rînd în perimetrul umorului. Perceperea poeziei e un fenomen complex și de multe ori contradictoriu. Simțim cu mult mai mult poezia decît o înțelegem cu rațiunea, o percepem ca pe un tot întreg. Fiecare poezie e o greutate mică de smarald pusă pe talerele cîntarului cunoașterii de către noi a lumii, pe acel cîntar cu care se cîntărește apa vie și apa moartă. Topîrceanu este un liric și tot-

odată și un parodist caustic, înțepător, maestru al baladei, romanței, al cronicii...

Trec anii, trec lunile-n goană
Și-n zbor sâptămînile trec
Râmîi sănătoasă, cucoană,
Că-mi iau geamantanul și plec...

Observăm că poeziile lui Topîrceanu sînt asemenea unui *Accelerat*, fiind excelente prin ritmul lor. Criticul literar Mihai Gafiță, referindu-se la G. Topîrceanu, scrie că tristețea sa este întotdeauna învăluită de o pînză de pîclă a unei veselii alarmante. Însuși autorul își compara poeziile cu un balon de săpun născut din lacrimi. Plesnește acest balon și jocul culorilor se transformă într-o picătură de umezeală sărată.

Dintre volumele de poezii expuse am putea menționa *Balade vesele și triste*, Chișinău, Ed. Litera, 2001 și *Cocostîrcul albastru*, Chișinău, Ed. Litera, 1997.

Au fost expuse mai multe publicații despre viața și activitatea lui G. Topîrceanu, printre care Al. Săndulescu, *G. Topîrceanu* (Viața, opera. Poetul, prozatorul, criticul, polemistul). “Orice privire de ansamblu asupra operei lui Topîrceanu, menționează Al. Săndulescu, va tinde să-l surprindă pe scriitor în multiplicitatea preocupărilor sale. Dar totdeauna cercetătorul se va opri, întîi și pe urmă, în fața poeziei, monumentul cel mai de preț, al cărei stei a fost înfiorat simțirea și gîndul poetului, ca nicăieri în proză și publicistică”.

O ediție nu mai puțin valoroasă este cea îngrijită de Constantin Ciopraga, *G. Topîrceanu*, București, 1966, care conține fotografii din arhiva autorului.

Primii pași în viață ai “veșnicului chiriaș grăbit”, anii de școală, oropsitul mic funcționar etc. constituie materia volumului *G. Topîrcea-*

nu, *Viața și opera în imagini*, 1997, semnat de Dumitru Vacariu.

Antologia *Amintiri despre G. Topîrceanu*, cu o prefață de Silvia Popescu, Ed. Junimea, Iași, 1987, cuprinde o parte a scrierilor memorialistice referitoare la G. Topîrceanu. Scrierile aparțin celor ce l-au cunoscut îndeaproape, pe primul loc fiind cele ale Otiliei Cazimir (în culise se știa despre cei doi că stabiliseră” o relație” în afara revistei *Viața Românească*, în redacția căreia s-au cunoscut).

Cartea lui Mircea Handoca, *Pe urmele lui G. Topîrceanu*, București, 1983, propune evocarea locurilor în care a trăit poetul, reconstituie împrejurările și atmosfera anilor vieții lui. Mai găsim aici date interesante de amănunt, privitoare la originea familiei, la ascendenții poetului și, în general, la arborele lui genealogic.

Sînt de o mare importanță toate publicațiile de critică literară apărute, începând cu anul 1958 pînă în prezent, care se păstrează și sînt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor Bibliotecii Științifice Universitare.

Vasile Alecsandri a fost un clasic pre artistic fiindcă era născut așa, *George Topîrceanu* – fiindcă se învinge și se depășește. După A. Săndulescu, Topîrceanu nu este un poet minor. El are niște date esențiale, pe care nu le au mulți, o peniță fină, ultrafină, o precizie a desenului în tuș, o sare (atică), pe lîngă mimetrismul superior (și bineînțeles inteligent) al parodiei. Prin poezia lui, îți ascuți simțul critic și formezi gustul artistic. Poetul are o maximă vocație pentru “istoria naturală”.

George Topîrceanu a iubit enorm Iașul, unde și-a petrecut o bună bucată de viață și a lăsat, la rîndu-i, urme adînci în memoria acestor locuri, despre care scria... *oricîte stra-*

turi de glod s-ar depune acolo, tot nu vor putea să astupe vreodată urma pașilor lui Eminescu, urma ciubotelor de iuft ale diacnului Creangă. Astăzi, la Iași, este o Casă Memorială *George Topîrceanu*, construită încă la sfîrșitul sec. 19, care a aparținut scriitorului Demostene Botez, prietenul lui Topîrceanu. În acest sediu a fost redacția revistei *Însemnări literare* care apărea sub redacția lui Mihail Sadoveanu și George Topîrceanu (din colectivul de creație mai făcînd parte și Garabet Ibrăileanu și Demostene Botez). *G. Topîrceanu* locuiește în această casă pînă în 1937, când, răpus de boala necruțătoare, va trece în neființă la numai 51 ani și va fi înmormîntat la cimitirul “Eternitatea” din Iași. La 22 iunie 1985, în acest sediu, a fost inaugurat Muzeul Literaturii Române, eveniment care s-a produs cu un an înainte de sărbătorirea, de către UNESCO, a 100 ani de la nașterea poetului. Tot la Iași, a fost editat CD-ul *George Topîrceanu* într-o versiune modernă, care vine să completeze colecția *Biblioteca virtuală – Mari scriitori români* (realizator Daniel Corbu). Sumarul cuprinde: *Itinerar biografic*, realizat din text și imagini, *Opera antumă și postumă*, *Amintiri despre Topîrceanu*, *Locuri peregriinate de George Topîrceanu*, toate susținute de fotografii, ilustrate din epocă și secvențe de film. SD-ul mai include și două capitole și reproduceri din arta plasticienilor (pictură, sculptură, grafică), cu interpretări artistice ale operei lui *George Topîrceanu*.

(Informații suplimentare despre viața și activitatea lui *George Topîrceanu* puteți găsi pe site - urile: www.internet.ro, www.romaniaculturala.ro, www.carteata.ro, www.romare.ro).

Patrimoniul mozartian

Elena ȚURCAN,
șef oficiu Documente Muzicale

Pentru a scrie despre Mozart trebuie să-ți înmoi pana în curcubeu”. Sînt cuvinte pe care Diderot le-a rostit cu emoția gînditorului ce a avut darul să cuprindă întreaga dimensiune a miracolului care era “copilul – minune” venit la Paris din ținutul austriac de la poalele Alpilor. În 2006, omenirea marchează 250 de ani de la nașterea unuia dintre cei mai străluciți muzicieni din istoria muzicii universale.

Anul Mozart a debutat simbolic – prin preluarea Președinției Uniunii Europene de către

Austria. În întreaga lume au loc manifestări de anvergură, montări ale operelor mozartiene,

concerte. Creația lui – pe cât de vastă (peste 620 de lucrări): 22 de opere, 41 de simfonii (ultimele trei, în mi bemol major, în sol minor și respectiv în do major, sunt considerate capodopere ale simfonismului clasic), 28 de concerte pentru pian și orchestră, 47 de lucrări pentru formații instrumentale de cameră, numeroase piese pentru orchestră, piese mai mici pentru solo instrumental sau vocal cu orchestră, cantate, compoziții religioase (printre care și celebrul *Requiem*) și peste 500 de piese instrumentale și vocale mai mici (sonate pentru diferite instrumente, lieduri) pe atât de variată (acoperind tot evantaiul genurilor muzicale) – se plasează în epocă și ca importanță istorică alături de cea a lui Haydn, pe care o continuă și o întregește, dând splendoare și trăinicie temeliei pe care se va sprijini în curând arta lui Beethoven.

Colecția mozartiană, care poate fi găsită în Oficiul Publicații Muzicale, oferă utilizatorului circa 300 titluri de monografii, note, partituri, studii, manuale, CD - uri și discuri de vinil. Aceste lucrări constituie piatra de temelie pentru un autentic centru cultural, artistic, metodico - științific și de pregătire a învățătorilor de muzică pentru studierea creației lui Wolfgang Amadeus Mozart. Se poate afirma

cu certitudine că studenții de la Bălți pot studia arta marelui compozitor, avînd la dispoziție aproape jumătate din lucrările lui, o colecție considerabilă, variată.

Fondul de publicații de care dispunem conține 132 de titluri: 80 titluri de note, 53 de lucrări editate la Moscova, 14 lucrări editate la Leningrad, 13 - la Kiev; 44 titluri de note, 30 de lucrări editate la Budapesta, 12 lucrări editate la Leipzig, 2 - lucrări editate la Krakovia; 8 partituri a celor mai cunoscute opere: *Flautul fermecat*, *Nunta lui Figaro*, *Don Giovanni*. Anii de ediție variază de la 1959 pînă la 2000: liederuri, sonate, variațiuni, fantezii, divertismente, serenade, cvartete, cvintete, simfonii, concerte, opere, muzică religioasă, piese. Capodoperele sunt pentru pian, vioară, clavesin, violă, violoncel, flaut, fagot și orchestră.

Corelarea activității de completare a colecției fonotecii cu programele de studiu ale facultăților ce studiază muzica, ne-a permis să punem la dispoziție 31 discuri de vinil și 10-CD-uri cu opera compozitorului.

Materialul critic pentru opera lui Mozart se repartizează astfel:

9 titluri de carte în limba rusă, anii de ediție între 1967 - 1988; 6 titluri în limba română 1964 - 2000 cu texte biografice și critică literară în 15 dicționare și enciclopedii, un set impunător de manuale, cursuri pentru toate nivelele de studiu.

Familiarizarea studenților cu patrimoniul Oficiului despre Mozart, perfecționarea și extinderea serviciilor oferite beneficiarilor, satisfacerea nevoilor de informare, cît și atragerea lor se efectuează prin diverse acțiuni ale Bibliotecii și nu numai: expoziții, ședințe, conferințe, concerte etc. Printre acestea enumerăm: expoziția permanentă în holul Bibliotecii

Anul 2006 – Anul Mozart, expoziția *Mozart și epoca sa* - Oficiul Muzical, Lecția publică a decanului Facultății Pedagogie Muzicală, dnei Margareta Tetelea, *Ateneul licean* dirijat de dna Marina Moraru, șef catedră Instrumente Muzicale, responsabilă profilul arte „Amadeus” a Liceului Teoretic „Ion Creangă”. Conferința științifică a Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală, consacrată lui Mozart, a fost însoțită de un recital interpretat de studenți.

Ceea ce poate fi remarcat și după trecerea a circa 200 de ani de la sfârșitul vieții fizice a acestui *compozitor al luminii*, este că bogăția lui imen-să nu s-a stins, geniul său, afirmându-se “ca o cometă într-o străfulgerare unică peste fundamentul muzicii clasice”. Muzica sa va străluci de-a pururi și va trăi mereu în sufletele omenești.

Reviste redactate de Mihail KOGĂLNICEANU

Radu MOȚOC,
dr., inginer, secretarul filialei Galați
a Asociației Pro Basarabia și Bucovina

F iul vornicului Ilie Kogălniceanu și al Catinicăi Stavilla, coborâtor dintr-o familie genoveză, stabilită de secole în vechea colonie din Cetatea - Albă, Mihail Kogălniceanu se naște la 6 septembrie 1817. Își face studiile la un pension francez din Iași, după care este bursierul domnitorului Mihai Vodă Sturza și pleacă cu cei doi fii ai acestuia la Luneville. După numai un an, în 1835, îi găsim la Berlin unde se înscrie la Universitate. În 1838, Kogălniceanu se întoarce în Moldova. La numai câteva zile de la venirea lui la Iași, domnitorul Mihai Sturza, printr-un ordin de zi din 31 martie 1838, face cunoscut că M. Kogălniceanu este numit printre aghiotanți. În același an, este avansat la rangul de locotenent și în anul următor la rangul de căpitan.

Plin de elan, la 1 iulie 1838 se apucă să redacteze **ALĂUTA ROMÂNEASCĂ** care apare la Iași, ca supliment literar al *Albinei Românești* a lui Gheorghe Asachi. Revista este tipărită de două ori pe lună, toate numerele launloc au 56 pagini și este de format 21x13. Titlul, lo-calitatea și data apariției sunt scrise cu caractere latine. Deasupra titlului are o ilus-

trație reprezentând pe Venera în carul ei dus de Amor.

Au apărut numai cinci numere, datate: 1 și 15 iulie, 1 și 15 august și 1 septembrie 1838, când *Alăuta* e suspendată de domnitor. Așa cum se prezenta *Alăuta Românească* era total diferită, ca format, caractere tipografice, conținut de *Albina* lui Asachi.

Dar să analizăm structura și conținutul acestei reviste. Revista era concepută pe două capitole principale :

I. LITERATURĂ.

☞ Literatură originală, care conținea două capitole: *versuri* și *proză*.

☞ Traduceri, tot cu două capitole: *versuri* și *proză*

II. ISTORIE CULTURALĂ, fără subdiviziuni.

☞ La capitolul *Literatură originală*, M. Kogălniceanu, cu ocazia inaugurării Academiei Mihăilene, a publicat versurile lui Gh. Asachi *Palladiul Moldovenilor*.

Face o prezentare amplă a poetului M. Cugureanu și publică mai multe poezii ale lui Alexandru Hrisoverghi, printre care *Poetul la țară nevoit să meargă la târg*.

Ō La capitolul *Proză*, este publicat Costache Negruzzi cu *Daniil Scavinski*.

Ō La rubrica *Traduceri*, M. Kogălniceanu publică două balade de Schiller *Inelul lui Policrat* și *Împărțirea lumii*. O epigramă în traducerea lui Asachi, intitulată *Se cuvine a împlini deîndată, ori a refuza imediat cererea*.

Proza tradusă promovată de Kogălniceanu în *Alăuta* se poate exemplifica prin:

Fată bătrână, văduvă tânără, Mnemosyne, traducere din germană; *Femeile*, maxime traduse din franceză din Le Protee; *Împăratul și Braminul*, traducere după Bürger din France Litteraire.

În cadrul **Istoriei Culturale**, M. Kogălniceanu prezintă o analiză asupra primei cărți tipărită în Moldova cu litere latine, cu referiri la istoricul scrierii chirilice și introducerea celei latine la noi. Articolul se intitulează *Catehism sau învățătură de căpetenie ale Bisericii Răsăritene*, scrisă de Neofit Scriban la Iași, în anul 1838. Preocuparea de a introduce nota națională în cultura și literatura națională este reprezentată de lucrarea: *Mica geografie a Daciei, Moldovei și Țării Românești*, prelucrată de pitarul V. Popescu Scriban la Iași în anul 1838.

Scrisorile domnitorilor și boierilor moldoveni (1558 - 1694), aflate în arhiva bisericii românești din Lvov, ctitorie a voievodului Barnovschi, sunt prezentate cu autorul și data scrierii. Sunt prezentate și fragmente din textul scrisorilor acolo unde se amintește de zidirea bisericii, tipărirea cărților bisericești destinate acestei biserici, cât și pomenirea morții lui Duca Vodă, decedat în Polonia. Aceste scrisori publicate sunt intitulate *Răvașuri vechi a Domnilor Moldoveni*.

Interzicerea apariției *Alăutei Românești* numai după cinci numere nu-l descurajează pe Kogălniceanu la vârsta de 22 de ani și redactează, începând cu anul 1839 **Foaie sătească a prințatului Moldovei**, „*publicație nevinovată de economie rurală, cu efecte modeste dar sigure*”, cum caracteriza această publicație George Călinescu.

DACIA LITERARĂ apare la Iași în 1840, re-dactată tot de M. Kogălniceanu și tipărită o dată la două luni. Titlul e scris cu litere latine ca și întreaga pagină de titlu care poartă, în mijloc, monograma frumos îmbinată a redactorului ei. Formatul este mic: 19 x 12. Pe prima pagină, e repetat titlul în caractere gotice de astă dată, fin tăiate; apoi, după *introducția* cu litere latine, obișnuite de tipar, începe textul cu litere chirilice.

Dacia literară a apărut în trei numere: primul în luna ianuarie - februarie, al doilea în martie - aprilie și al treilea număr în mai - iunie, când această revistă este suspendată. Paginația este în continuare la toate numerele, în total 481+ 9 pagini. Exemplarul *Dacia literară* din Biblioteca Academiei Române mai conține alte 47 pag. numerotate de la 1, în care se dau *Unele documente din Moldova*.

În 1859 apare a doua ediție a **Daciei literare** în tipografia lui Adolf Bermann din Iași. De data asta formatul este mai mare 21 x 14 și apare într-un singur volum.

Această nouă ediție se prezintă mai îngrijită ca cea dintâi, are o hârtie mai bună, litere mai citețe. Pe lângă prefața lui Costache Negruzzi, a doua ediție mai publică trei portrete - M. Kogălniceanu, C. Negruzzi și V. Alecsandri, făcute în litografia lui E. Sieger din Viena. Aceste portrete sunt așezate în ordinea de

mai sus la începutul fiecăruia din cele trei numere reunite launloc.

Structura revistei conține următoarele capitole:

I. LITERATURĂ.

☛ *Originale* (versuri și proză)

Sunt publicate versurile lui Grigore Alexandrescu, *Anul 1840*. Din *Albina Românească* sunt publicate și versurile lui Gh. Asachi: *Două spicuri* și în alt număr fabula *Ursul, pasărea, șarpele și momița*. Nici A. Donici nu este uitat cu celebrele lui fabule: *Gâștele*; *Vulpea și bursucu*; *Parnas*; *Momița și două mâțe*; *Bărbatul cu trei femei*; *Vulpea pedepsită*; *Măgarul*; *Antereul lui Arvinte*.

C. Stamate este și el prezent cu: *Floarea către flutur*; *Cântecul Gafiței către cuconașul său* și o poezie dedicată lui C. Hurmuzachi, *Gafița blestemată de părinți*.

Proza este foarte bine reprezentată prin trei lucrări pe care merită a fi semnalate:

- ✓ *Buchetiera din Florența* a lui Vasile Alecsandri;
- ✓ *Nou chip de a face curte*, o schiță de moravuri scrisă chiar de M. Kogălniceanu care constă din scene pitorești din obiceiurile poporului.
- ✓ C. Negruzzi este prezent cu scene din cronicile Moldovei, *Alexandru Lăpușneanu* și *Riga Poloniei și prințul Moldovei*.

☛ *Traduceri* (versuri și proză).

- ✓ Sunt publicate versurile: *Floarea, Florărița română*, de Lewitschnigg în traducerea lui C. Negruzzi.
- ✓ M. Kogălniceanu cu ocazia traducerii unei lucrări care viza călătoria în Principatele Române a lui D. A. Demidoff, publică lucrarea cu caracter satiric la

adresa societății Principatelor: D. A. Demidoff în Banat, Valahia și Moldova.

II. FOLCLOR.

- ✓ Scenele pitorești din obiceiurile moldovenilor sunt redată în lucrarea lui C.

Negruzzi - *Cântece populare a Moldovei*. Sunt clasificate cântecele populare în ostășești, istorice, religioase, erotice, voinicești și balade cu scurte exemplificări.

III. RECENZII, CRITICĂ.

Necesitatea pregătirii serioase a scriitorilor, care să fie conștienți de rolul lor este subiectul recenziei lucrării lui I. Heliade Rădulescu: *Despre autori*. Tot Heliade se manifestă contra pseudonimelor în lucrarea recenzată: *Pseudonime*. Definiția și felurile satirei este un alt subiect tratat de I. Heliade în lucrarea: *Despre satiră*, unde clasifică satira în politică, morală, personală și generală. Face comparația între satiră și comedie.

M. Kogălniceanu are câteva recenzii și aprecieri. Redactează programul și directivele mișcării literare naționale pe care îl publică în *Dacia literară* intitulat *Introducere*. Note de apreciere la tabloul lui G. Asachi care înfățișează pe Alexandru cel Bun primind coroana de la ambasadorii Împăratului Ioan Paleolog II.

Viața românească ca subiect de inspirație pentru autori străini este subiectul tratat în articolul intitulat *Literatura străină*.

Biografia și opera lui Gheorghe Șincai (care redactase *Hronica Românilor*) ca un semnal dat domnitorului pentru a sprijini tipărirea acestei lucrări fundamentale pentru români în acea perioadă, lucru care s-a realizat în anul 1853.

Note de apreciere la lucrarea lui G. Asachi , *Dochia și Traian*, după spusele populare ale românilor.

Toate aceste lucrări îl prezintă pe M. Kogălniceanu foarte preocupat de istorie, literatură, folclor, tradiții și imaginea țării prezentată de călătorii străini.

IV. CHESTIUNI CULTURALE.

- Critica adusă sistemului de învățământ românesc de către I. Heliade în articolul *Despre învățătura publică* are și unele propuneri de îmbunătățire a programei școlare, cât și alcătuirea acesteia.

- Subiectul școlilor este adus și prin prezentarea cuvântului rostit de prof. Penescu la școala din Brăila. Se mărturisește faptul că tinerilor li se dă o pregătire superficială în loc ca educația să fie dirijată spre comerț și agricultură, conform nevoilor țării.

- Istoricul Bisericii vechi din Șcheii Brașovului cu hramul Sf. Neculai, începută de bulgari la 1403 și continuată de NeagoieVoievod, Petru Cercel și Aron Voievod și renovată cu banii țarinei Elisabeta Petrovna, este tratat într-un amplu material.

- Articolul *Pământul Moldo – Românesc* pledează pentru un program național care să se bazeze pe: unitatea limbii și religiei, așezarea geografică, fertilitatea pământului, autoritatea boierilor câștigată pe merit și unitatea legislativă a Regulamentului Organic.

V. ANUNȚURI.

Anunțurile se referă la apariția unor cărți, reviste, programe teatrale, picturi, texte muzicale, școli și personalități.

Din anunțurile referitoare la cărți, semnalăm următoarele:

- *Atlasul geografic românesc*;
- *Gramatica româno - germană*;

- *Lexiconul de conversație* cu o introducere a lui G. Asachi;

- *Letopisețele Valahiei și Moldovei*;

- C. Negruzzi, *Relație despre comerțul Moldovei*;

- P. Poenaru, *Vocabularul francez - român*, etc.

Dintre reviste sunt indicate:

- *Albina Românească*;

- *Arhiva Românească*;

- *Curierul de Ambe Sexe*;

- *Dascălul săteanului*;

- *Gazeta de Transilvania*, etc.

Referitor la picturi, sunt menționate litografiile cu *Portretele Împăratului Nicolae I și ale Reginei Victoria și Atlas cu 80 tablouri după natură*, autor Raffet

Textul muzical al partiturii *Quadrille sur des themes moldaves* al compozitorului F. G. Rouschinski este dat în suplimentul muzical al revistei.

Școlile prezentate în revistă: Școala de la mânăstirea Doljești, Școala de meșteșugari și Seminarul Veniamin din Iași.

În final sunt prezentate personalități din spațiul românesc, cum ar fi Nicolae Bălcescu, A. Popovici, M. Kogălniceanu, Mihai Ghica, B. P. Hașdeu, Mitropolitul Veniamin Costachi, Samoil Vulcan - episcop de Oradea.

ARHIVA ROMÂNEASCĂ, foaie retrospectivă trimestrială, apare la Iași în 1841, deși era începută în 1840; după cum se vede în prima filă de titlu, M. Kogălniceanu o tipărește în același format ca și *Dacia literară*. Prima foaie poartă monograma redactorului și primul număr conține 376 + VIII pagini.

Tomul al doilea din **Arhiva Românească** apare în anul 1845 cu același format și are 422+IV pagini.

Întreaga revistă este scrisă în chirilică.

În 1860 și 1862 se tipărește ediția a doua, tot în două tomuri, la tipografia lui Adolf Bermann din Iași. De data asta, formatul era mai mare 22 x 14. Tomul I are 282+VIII pag. și tomul II are 318+IV pag. La ediția II-a, în loc de monograma lui Kogălniceanu, este tipografiată monograma editorului Adolf Bermann. Hârtia utilizată este bună, mai albă decât prima ediție și literele mai plăcute ochiului.

Revista conține cinci capitole:

I. LITERATURĂ

☞ *Călătoria lui Vartolomei Măzăreanu, egumenul mănăstirii Moldovița la Petersburg.* În anul 1769, ca trimis al Moldovei, călătoria acestuia este relatată într-un manuscris. Interes prezintă notele de drum prin Rusia și impresiile de la festivitățile la care a luat parte.

☞ *Cuvânt de îngropare a vechiului Ștefan Voievod, Domnul Moldovei,* prezintă faptele de arme și de credință ale marelui Voievod Ștefan cel Mare.

☞ *Călătoria arabului Patriarh Macarie de la Alep la Moscova.* Sunt redată fragmente din jurnalul de călătorie al lui Pavel de Alep, care-l însoțea pe patriarhul Macarie în drum spre Moscova, trecând și prin țările române

II. ISTORIE LITERARĂ.

☞ *Necrolog a lui Ștefan cel Mare și Despre necrologul lui Ștefan cel Mare și despre manuscrisul în care s-a aflat,* două articole scrise de Kogălniceanu. Sunt făcute presupuneri la originea și datarea documentului care a fost găsit de C. Hurmuzachi la Costachi Stamate. Manuscrisul este scris în Mitropolia Moldovei, datat 1740, cu autor neidentificat. Manuscrisul în care s-a găsit încorporat necrologul cuprinde și alte scrieri: *Cuvânt a unui țăran către boieri; Despre cinste; Despre răbdare; Cores-*

pondență între doi străini asupra obiceiurilor românești; Documente din timpul ocupației rusești, 1769 - 1774.

☞ *Gheorghe Șincai* este prezentat de Kogălniceanu cu biografie și operă, deschizând tomul I.

III. ISTORIE.

☞ *Întâmplările Cantacuzineștilor și Brâncovenilor în Valahia* de D. Cantemir.

Cronica lui Cantemir scrisă în românește, s-a pierdut. Se prezintă traducerea lui Vasile Vârlan, făcută după un document grecesc al lui Gheorghe Ioan Zavira. Cronica lui Cantemir prezintă intrigi și rivalități ale domniei lui Brâncoveanu cu a Cantacuzinilor.

☞ *Tratate vechi ce le-a avut Moldova cu Poarta Otomană* de Nicolae Costin. Sunt prezentate relațiile Moldovei cu Turcia de la Bogdan cel Chior până la Constantin Mavrocordat.

☞ *Mormintele, odoarele, inscripțiile și clopotele mănăstirii Putna din Bucovina.* Gheorghiescu. Inscripțiile slavonești sunt traduse în românește și sunt descrise izvoarele istorice.

☞ *Introducere.* (la tomul I) de M.Kogălniceanu. Istoria națională ca generatoare a existenței noastre. Pentru cunoașterea ei, proiectează publicarea cronicilor în *Letopisește* și a scrierilor și documentelor istorice vechi în *Arhiva Românească*. Kogălniceanu se ține de promisiune și, la 10 aprilie 1852, publică *Letopiseștele*.

☞ *Bătălia de la Războieni și pricinile ei (26 iulie 1476).* M. Kogălniceanu rectifică, pe bază de izvoare interne și externe, erorile lui D. Cantemir și ale lui G. Asachi, asupra luptei lui Ștefan cel Mare la Războieni.

☞ *Pravila lui Vasile Lupu.* Este descrisă *Pravila* și sunt publicate extrase din prefața lui

Eustratie logofătul, traducătorul din greacă în românește.

Ţ Traducere dintr-o descriere geografică tipărită în Rusia în anul 1770 pentru Moldova. Această descriere a Moldovei exclude elementul dacic în formarea poporului român.

Ţ *Condica Mănăstirii Solca* - de Vartolomei Măzăreanu. Din această condică se publică rezumatul câtorva documente și ultima parte a vieții lui Ștefan Tomșa.

IV. DOCUMENTE.

Sunt semnalate 29 de documente vechi din perioada anilor 1247 - 1798. Cel mai vechi se referă la hrisovul lui Bela IV - Craiul Ungariei care donează Cavalerilor Ospitalieri Țara Severinului și cnezatele lui Ioan și Farcaș, document datat 11 iunie 1247.

Cele mai interesante documente, în afară de cel semnalat mai sus, semnalate de Kogălniceanu, se referă la donații făcute Patriarhiei Constantinopolului prin pârcălăbia de Galați, impunerea locuitorilor de pe moșiile mănăstirești zile de lucru obligatorii, desființarea văcăritului - hrisov emis de Mihai Racoviță la 1757; Mitropolitul afurisește hrisovul prin care se desființează văcăritul, scutirea negustorilor de dări impuse peste porunca împărătească, se interzice evreilor de a locui și a vinde băuturi prin sate - hrisov emis de Constantin Ipsilante la anul 1782.

Din nenumăratele scrisori prezentate în revistă, *Răspunsul ce s-au dat deputaților Moldoveni din partea împărătesei Rusiei* – precizează că protecția rusească nu îngrădește autonomia Principatelor, cere în schimb credință, și susținerea armatei cu hrană, arme și bani. Biata Moldovă și Țara Românească întrețineau de zece ani armatele rusești care uitau să mai plece peste Nistru.

V. ANUNȚURI.

Ţ Este semnalată *Istoria lui Carol al XII-lea* scrisă de Voltaire .

Fără să am pretenția că am epuizat toate revistele redactate de M. Kogălniceanu și conținutul celor prezentate, am încercat să scot în evidență preocupările și atmosfera culturală care caracteriza perioada anilor din preajma Unirii.

„Darul de căpetenie al lui Kogălniceanu e de a fi avut spirit critic în formă constructivă, ardentă, fără sarcasm steril. Promovează srieri originale din toate publicațiile, pentru ca, întocmai ca într-o oglindă, să se vadă scriitorii moldoveni, ardeleni, bănățeni, bucovineni, fiecare cu ideile sale, cu limba sa, cu chipul său”, ne relatează G. Călinescu despre crezul publicistului Kogălniceanu. Însuși Kogălniceanu spunea” *Istoria noastră are destule fapte eroice, obiceiurile noastre sunt destul de pitorești și poetice pentru ca să putem găsi și la noi subiecte de scris, fără să avem pentru această trebuință să ne împrumutăm de la alte nații*”

Trebuie spusă în încheiere părerea lui Perpessicius exprimată într-un studiu intitulat *Jurnal de lector*, referitor la M. Kogălniceanu: „... un foarte înzestrat literat, căruia Ursitoarele îi făcuseră parte de alese însușiri de observație, de un foarte substanțial umor, de o distilată ironie și de o simțire atentă „.

Bibliografie:

1. George, Călinescu. *Istoria Literaturii Române*, București, Editura Minerva, 1985.
2. *Arhiva Românească*, Tomul IV, București, Cartea Românească, 1940.
3. Nicolae, Manolescu. *Istoria critică a literaturii române*, București, Ed. Fundației Culturale Române, 1997.

Confesiunile unui bibliotecar împătimit

Silvia CIOBANU,
șef Serviciu Săli de Lectură

Trebuie să mărturisesc că am avut să descopăr în profunzime **universul Bibliotecii, Cărții, Cititorului** venind la Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo" în 1986, realizând de altfel, că am de muncit foarte mult. Atunci am purces treptat pe drumul sinuos al bibliologiei și științei informării, conștientizând că, zilnic, trebuie să învăț, să fac cercetări biblioteconomice, altfel spus, să devin un bun profesionist.

Etapile carierei mele nu sunt numai decât spectaculoase: bibliotecar, bibliotecar superior, șef serviciu Literatură Științifică, Bibliotecă, Didactică și Publicații Muzicale, șef Serviciu Săli de Lectură, metodist coordonator, asistent universitar (cumul) la catedra Electronică și Informatică. Ca să devin un specialist în domeniu, consultam în permanență caietul de sarcini contemporane, sincronizându-mi activitatea cu ritmul dezvoltării Bibliotecii, descoperind de fiecare dată cititorul universitar. Simțeam că trăiesc o stare nemai-pomenită ceva de genul: **știu bibliografia la**

temă, încercam să fac totul, să adaug alte surse documentare, pentru a extinde oferta Bibliotecii. Totdeauna am fost și rămân a fi o fire deschisă, directă și flexibilă în comunicarea cu beneficiarii, cu colegii.

În acești ani de activitate, am depus eforturi susținute pentru a studia colecția Bibliotecii, pentru a cunoaște cât mai multe despre rafturile ei invizibile uneori pentru cititor, dar pline de idei, a realiza deschideri spre noi cunoștințe. S-au scurs ani, precum o ploaie într-o zi de vară. Utilizatorul Mileniul III este deservit în Biblioteca Științifică în spiritul noilor tehnologii informaționale. Am dezlegat multe mistere ale programului **Noul Beneficiar**, coordonez înregistrarea și reînregistrarea beneficiarilor în baze de date **Cititorul** și acord asistență metodică colegilor în problema evidenței cititorului real și a împrumutului prin modulul **Circulație**. Lucrul cu cititorul, dezlegarea tuturor nodurilor activităților biblioteconomice în ansamblul ei, softului integrat TINLIB, cunoașterea

calculatorului, încercarea de a face designul spațiilor Bibliotecii și, în cele din urmă, participarea la editarea revistei de specialitate **Confluente Bibliologice**, elaborarea și redactarea buletinelor informative, reclamelor, afișelor, ghidurilor, materialelor promoționale, videoclipurilor TV de popularizare a serviciilor Bibliotecii și a învățării de a fi manager: acestea sînt etapele pe care le-am trecut vreme de 20 de ani. Popularizarea vizuală a Bibliotecii este astăzi un sistem de modalități de formare și informare a utilizatorului, fiindcă azi, mai mult ca oricând, ea nu poate fi neglijată. În acest scop, mă documentez zilnic și cercetez pentru a mă împlini profesional.

O altă formă de lucru eficientă este desfășurarea **Zilelor Bibliotecii la Facultăți**, activitate în realizarea căreia m-am străduit să-mi utilizez toată competența pentru a crea o atmosferă academică, confortabilă, atractivă pentru studenții și profesorii prezenți la asemenea manifestări, creîndu-li-se, astfel, senzația că la Bălți comunitatea universitară are un lăcaș științific și cultural capabil să le satisfacă cele mai diverse cerințe de instruire, cercetare și lectură. Pe parcursul acestor ani activitatea mea biblioteconomică a fost dublată de cea de pedagog. Am elaborat cursul **Sisteme informaționale: Structuri, servicii, resurse. Structura sistemului instituțiilor informaționale din Moldova. Biblioteci și organe de informare și documentare. Legislația Republicii Moldova în informarea biblioteconomică. Structuri și instituții informaționale de peste hotare**. Prin asemenea ore, ce se desfășoară

în bibliotecă, am avut posibilitatea să prezint informații despre colecțiile altor biblioteci din lume, despre importanța Internetului, despre impactul programelor aplicative ale Bibliotecii.

Profesia de bibliotecar este complexă, dar interesantă și nobilă, fiindcă resursele și alte servicii îți permit să fii competitivă cu bibliotecarii europeni, te formează drept un onorabil și necesar om de cultură în comunitatea universitară. Mulți colegi mi-au servit model, ajutîndu-mă să-mi valorific unele din calitățile mele. În toți acești ani, am promovat cultul profesionalismului și al cunoașterii continue, participînd la diverse conferințe științifice locale și naționale, primind botezul modernității și al verismului, cunoscînd teme legate de viața cotidiană și de viitor a Bibliotecilor. Recunosc socratic, încă mai am multe de învățat, fiindcă profesia de bibliotecar conotează funcții diverse, dificile dar deosebit de interesante.

Referitor la participarea mea la Topul Bibliotecarului 2005, acest moment îl datorez direcției Bibliotecii, colegilor care mi-au acordat o susținere și o apreciere maximă.

Analiza documentară și structurarea informațiilor

Ludmila RĂILEANU,
bibliotecar principal, Serviciul Catalogare / Clasificare

*“Munca de catalogare se bazează pe identificare,
care este o știință întinsă și subtilă...
Catalogarea, ca studiu al creării și transmiterii textelor
este o operă de știință.”
(Louise - Noele Malcles)*

Biblioteca a fost și rămîne a fi un spațiu prielnic pentru toți cei însetați de cunoștințe. Fiind un microunivers al cunoașterii, ea este camera magică în care se adăpostează marile Cărți ale omenirii. O putem numi metaforic și oază de liniște, univers de gânduri caligrafiate, grădină a ideilor / întreprinderilor / descoperirilor. Și sigur, te-ai putea rătăci în acest labirint informațional, dacă nu ar exista un serviciu special: Catalogare și Clasificare, un adevărat „creier” al Bibliotecii care analizează și organizează documentele ce facilitează accesul studentului la surse.

În urma reformei organizațional-funcționale din 2004, în Biblioteca Științifică universitară funcționează 14 servicii / centre, 9 - servicii pentru public și alte 5 funcționale, printre care se numără și serviciul Catalogare / Clasificare.

Misiunea structurii date constă în **asigurarea catalogării eficiente a fondului documentar în vederea regăsirii ulterioare a surselor prin dezvoltarea / extinderea sistemului automatizat de oglindire a colecției și de informare a publicului cititor.**

Procesele complexe de prelucrare și catalogare bibliografică sunt realizate astăzi de o echipă formată din 7 bibliotecari, conduși de un manager cu o bogată experiență în domeniu, șefa serviciului Lina Mihăluță. Catalogarea publicațiilor se efectuează în regim electronic, utilizat fiind Softul integrat de bibliotecă TINLIB (modulul Catalogare, Publicații Seriale, OPAC) și este asistată de un echipament tehnic modern (6 calculatoare, 3 imprimante etc.). Softul integrat de bibliotecă TINLIB, implementat în **1998**, a suferit o serie de modificări pe parcursul anilor, în 2005, spre exemplu, fiind instalată versiunea cea mai actuală (**410**) care permite soluționarea unor probleme de importanță majoră pentru procesele de catalogare.

Agenda serviciului inserează un spectru consistent de atribuții/funcții / activități precum:

- prelucrarea publicațiilor curente, catalogarea, clasificarea, indexarea tematică;
- organizarea / administrarea instrumentelor științifice de informare (catalogoagele tradiționale);

• alcătuirea/gestionarea/configurarea bazelor de date bibliografice tradiționale și electronice (alcătuite din cărți, seriale, analitice, electronice inclusiv prin redactări din retroconversie);

• asistență informațională a cititorilor *în procesul de regăsire a informațiilor în Bazele de date bibliografice și Cataloagele clasice*;

• sintetizarea dotării lectoratelor USB, elaborarea / difuzarea *E-buletinelor* informative *Intrări Noi în colecția BȘU*, buletine cu genericul *Donații*; excluderea informațiilor din cataloagele tradiționale și electronic despre documentele casate;

• promovarea orelor în cadrul cursului universitar *Cultura Informației* etc;

• implementarea conceptului instruirii continue;

• implicații în construirea Catalogului Național Colectiv Partajat etc.

Calitatea procesului de catalogare este determinată / marcată indubitabil de profesionalismul și competența catalogatorilor. Or, acest proces solicită deopotrivă atât competențe profesionale, precum și competențe specifice/fundamentale cum ar fi cunoștințe de drept, economie, matematică, chimie, agricultură etc. Astfel, în procesul de selecție și recrutare a angajaților pentru funcția de catalogator, se acordă prioritate (și sînt invitați) specialiștilor din diverse domenii cum ar fi economiști, juriști, psihologi, matematicieni, informaticieni, filologi, etc. Biblioteconomia, care devine un domeniu din ce în ce mai cunoscut, necesită legături cu cele mai vechi, dar și mai noi științe cum ar fi: Pedagogia, Sociologia, Psihologia, Statistica, Informatica, Istoria, Deontologia, Paleografia, Arhivistica, Marketing, Management, Drept, Economie, Matematică. Toate științele, deși au aspectele

de studiu propriu, operează cu aceeași entitate trivalentă: *document – utilizator – bibliotecă*. În această ordine de idei, complexitatea și diversitatea proceselor de catalogare imprimă profesiunii de catalogator noi nuanțe valorice care, în ultimă instanță, înglobează și statutul de cercetător în domeniul științei bibliologice. Astfel că, pe lângă obligațiunile generale, bibliotecarul-catalogator trebuie să aplice, să se conformeze unui șir de cerințe speciale: clasificarea publicațiilor conform sistemelor de Clasificare Zecimală Universală (CZU); catalogarea documentelor pe baza regulilor și tipurilor de descriere bibliografică a documentelor; organizarea cataloagelor de bibliotecă etc.

Catalogarea documentelor este procesul cu cea mai mare încărcătură intelectuală. Altfel spus, este domeniul în care se operează cu norme și reguli internaționale deosebit de stricte: ISBD - Descrierea Bibliografică Standard Internațional; AACR 2 -Reguli de Catalogare Anglo - Americane; Standardul interstatal GOST 7.1 - 03 (Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire (în vigoare din 01.05.05); Metodologia de aplicare a normelor ISBD (M); Formatul bibliografic UNIMARC etc. Catalogarea unui document este un proces global, care solicită în mod obligator o serie de proceduri, scopul final al cărora este identificarea / analiza și localizarea documentului în cauză. Anual, personalul serviciului cataloghează, aproximativ, peste **4 000 de titluri noi** (Software Tinlib V 410, fișe însoțitoare pentru Sistemul de informare tradițional obținîndu-se direct din Modulul Catalogare prin opțiunea Fișa ISBD a programului). Alinierea la standardele internaționale de descriere bibliografică, integrarea Bibliotecii în constituirea Catalogului Național

Colectiv Partajat (SIBIMOL) vor spori efectiv facilitățile cititorilor.

Serviciul de Catalogare este serviciul care asigură organizarea și accesul la sistemele de informare terțiare, formate în timp cu multă precizie și meticulozitate. **Fiecare bibliotecă** are nevoie de un instrument eficient, care ar permite accesul la o caracteristică intelectuală și fizică a documentului, fără a fi nevoie de a consulta de visu. Acest instrument de regăsire a informațiilor este catalogul. Catalogele sînt principalele mijloace de informare a utilizatorilor asupra fondului de publicații din bibliotecă, ele au scopul de a informa și a facilita găsirea cărților și a altor tipuri de ediții, în ele regăsindu-se un vast conținut informațional (o imagine, de fapt, a fondului documentar). La momentul actual, Sistemul de cataloage în BȘU include **10** cataloage clasice (catalog alfabetic, catalog sistematic conform CBB și CZU, catalog analitic sistematic, catalog topografic) și Catalogul electronic (baza de date locală).

Catalogul alfabetic (pe nume de autori și titluri de publicații) conține informații asupra documentelor deținute în Bibliotecă în 42 limbi (cărți, anale științifice, autoreferate, teze de licență, hărți, standarde, materiale AV, seriile), după cum urmează: *Catalogul alfabetic* al literaturii în limba română; *Catalogul alfabetic* al literaturii în limba rusă; *Catalogul alfabetic* al literaturii în limba ucraineană; *Catalogul alfabetic* al publicațiilor seriale; *Catalogul alfabetic* al Analelor științifice; *Catalogul alfabetic* Materiale AV; *Catalogul alfabetic* Autoreferate; *Catalogul* Tezelor de licență; *Catalogul* Standardelor. Catalogele alfabetic și sistematic ale literaturii în limbi străine oglindesc informația despre fondul de carte în limbi străine

din colecția Bibliotecii și este amplasat în Serviciul Literatură în Limbi străine. (et. 2). Catalogul alfabetic și sistematic *Publicații muzicale și partituri* oferă informații despre documentele ce conțin subiectul numit și este amplasat în serviciul Documente Muzicale (et.1).

Catalogul sistematic este un instrument de informare generală care evidentiază publicațiile existente în Bibliotecă pe domenii, ramuri științifice sau activitate literar - artistica. Catalogul sistematic este organizat pe baza unui sistem de clasificare a cunoștințelor umane de la general la particular, ținînd seama de legăturile logice sau istorice dintre numeroasele discipline existente și ramurile lor. Biblioteca dispune de 2 cataloage sistematice pentru beneficiari (conform Clasificării C.B.B pînă la 1992 și conform CZU începînd cu 1992). **Catalogul General** include informații cu privire la colecțiile Bibliotecii și este utilizat în activitatea internă a Bibliotecii.

Tehnologiile moderne au scos în prim-plan facilitățile indiscutabile ale **Catalogului Electronic (OPAC)** care este cel mai performant și înlocuiește toate tipurile de cataloage tradiționale (oferind posibilități multiple de regăsire a informației, efectuîndu-se căutarea după: autori, titluri, subiecte, cuvinte - cheie, căutări combinate). Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice (inițiat în **1990**), oferă peste **206** mii de informații, inclusiv **85 de mii** - analitice asupra conținutului și structurii colecției (începînd cu anul 1991). Din totalul de titluri ale colecției (**249 431**), **118 166 (circa 50 la sută)** titluri sînt introduse în OPAC. Ce poate fi accesat la **terminale** OPAC din incinta Bibliotecii (**45** de posturi), iar, din 2005, pe pagina Web a Bibliotecii. Anual, cititorii efectuează peste **100** de mii căutări / conexiuni OPAC, tot

pentru ei, direct din OPAC, sînt tipărite și buletinele de cerere la comandă sau listele tematice solicitate. Angajații serviciului înregistrează în OPAC peste **15 mii** informații noi anual și efectuează redactarea a peste **20 de mii** notițe bibliografice introduse prin achiziție, circulație și retroconversie.

De rînd cu procesele de catalogare, bibliotecarii sînt implicați în programe bibliotecare inovatoare cu impact eficient asupra calității procesului educațional USB (Dotarea lectoratelor, Zilele Bibliotecii la Facultăți, E-buletine Informativ Intrați Noi, Promotorii cărții, Cultura Informațională a clientului BȘU etc). Scopul acțiunii *Dotarea lectoratelor este inventarierea disciplinelor academice în vederea evidențierii nivelului de asigurare cu literatură științifică, didactică (manuale, programe, metodici etc.).* „Contabilizarea” disciplinelor a luat o deosebită amploare în 2003, an cînd Universitatea a suportat procedura de acreditare, Biblioteca, de rînd cu celelalte facultăți, s-a implicat direct în acest proces, utilizînd un eficient program de valorificare a potențialului științific, tehnic și uman. Folosind “Macheta de căutare QBF –Titluri cărți” (vedete de subiect, cuvinte-chee, divizionara), bibliotecarii au verificat realizarea procesului de dotare a lectoratelor cu literatură în colecțiile bibliotecii. Acest proces continuă și în prezent prin investigații ample la solicitarea facultăților, catedrelor, titularilor, fiind editate buletine statistice de rigoare (număr titluri / ex., localizarea) în format hîrtie și electronic: liste informative cu volumul de titluri / exemplare disponibile în colecția Bibliotecii pentru majoritatea disciplinelor de studii; liste informative bibliografice pentru asigurarea cu literatură la unele discipline de studiu din diverse domenii solicitate de

către profesori; bibliografia obligatorie și opțională în format tradițional și electronic. În 2005 / 2006, au fost supuse analizei 10 discipline de la Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”, stabilindu-se astfel, gradul de dotare precum și

proiectate fiind soluții strategice pentru dezvoltarea colecției. Deja la începutul anului curent, în contextul acțiunilor de promovare a examenelor de BAC, bibliotecarii serviciului au elaborat o serie de statistici vis-a-vis de documentele pentru disciplinele BAC-ului (Istorie, Geografie, Chimie, Limbi străine etc.) cu indicații asupra localizării doc.

La fel, prin utilizarea Machetei de căutare QBF (RMF intrare) o dată în două luni catalogorii descarcă, utilizînd metoda exportului, înregistrările privind recente intrări. Este editat, în acest scop, buletinul “Intrări recente” cu următoarele compartimente: “Științe socio-umanistice”, “Științe reale”, “Științe filologice” și “Artă”. Buletinele sunt difuzate la cele 26 de catedre universitare și 2 ale Colegiului Pedagogic “Ion Creangă sau expediate prin rețeaua INTERNET-ului universitar. Un alt buletin, “*Donație*” (difuzat la catedre și punctele de servire), aduce la cunoștința utilizatorilor informația despre publicațiile intrate ca rezultat al unor proiecte sau donații (contribuții ale persoanelor particulare, profesori, instituții,

prin relații de parteneriat, oaspeți ai Bibliotecii etc).

În cadrul conceptului *Biblioteca care învață* (aspectul biblioteca - partener direct al procesului de predare / învățare) catalogatorii își exercită și funcția de profesori la orele de Cultură a Informației la modulele: Cataloage clasice (catalog alfabetic, catalog sistematic, catalog analitic sistematic); Catalogul electronic OPAC: modalități și posibilități de utilizare; Genuri de documente; Produse de informare modernă; Metode de indentificare a documentelor. Cursul oferă studenților un suport teoretic și practic necesar în procesul de orientare în sistemele informaționale de nivel local și internațional, în fluxul informațional modern. În cadrul programului, studenții sînt familiarizați cu instrumentele de informare; formarea deprinderilor legate de accesul la informații; punerea în valoare a capacităților de facilitare a descoperirii, preluarea și combinarea informațiilor pentru construirea unor forme de lucru individualizate. Abilitățile pedagogice sînt necesare bibliotecarului și pentru a instrui pe alți angajați (experiențe diseminate în cadrul discuțiilor profesionale, ateliere, ore de calificare, mentoring-ul). În condițiile implementării conceptului *Biblioteca care învață* este important atît rolul bibliotecarului, cît și al managerului. Conducerea Bibliotecii studiază permanent necesitățile de instruire ale angajaților, creînd oportunități de satisfacere a acestor necesități. Aici se cer menționate participarea catalogatorilor la diverse acțiuni de instruire naționale / internaționale în domeniile de specialitate (centre de instruire, simpozioane, ateliere, seminare etc.):

☞ Videoconferința digitală *Procesul de catalogare la Biblioteca Congresului* cu participarea

lui Jurji Dobczanskz, specialist în probleme de catalogare / indexare domeniul “Științe sociale” (organizator Centrul Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Moldova, director Roman Purici, 25 aprilie) – L. Mihăluță, șef Serviciu Catalogare / Clasificare;

☞ Symposia Professorum ULIM, secțiunea „Biblioteconomie. Informare. Documentare”, DIB ULIM (L. Mihăluță comunicare *Valori axate pe consumatorii Universității bălțene*);

☞ *Principii FRBR - BCU* (seminar), București - L. Mihăluță;

☞ *Minuta SIBIMOL* (Seminar, ȘBM) - L. Mihăluță;

☞ *Clasificarea literaturii în domeniul Drept* (ȘBM, Chișinău, 2005, Library of Congress Washington L. Răileanu).

Cei care practică meseria de catalogator vor trebui, mai întîi, să se pătrundă de importanța ei, să manifeste deschidere și dorință de a învăța, apoi să posede și simțul umorului, dar și să interpreteze cu cea mai mare seriozitate fiecare „regulă”. El va trebui să privească fie-care decizie luată ca și fiecare “punct”, “spa-țiu”, “linie” ca fiind de importanță vitală pentru activitatea ce o desfășoară. În calitate de catalogatori la Biblioteca Universitară bălțeană apreciem atmosfera științifică de studiu și ne încercăm adînci sentimente de satisfacție să ne regăsim micul, dar substanțialul aport materializat în relația client – bibliotecă – informație. Acestea fiind spuse, ne dorim în perspectivă implementarea proiectelor / modificărilor ce țin de Catalogare / Clasificare, curajul de a fi originali, fiindcă este puțin probabil că cei ce nu sînt originali în exprimare vor dovedi originalitate în gîndire.

Actualizări în Catalogare / Clasificare

Lina MIHĂLUȚĂ,
șef Serviciu Catalogare / Clasificare

Prelucrarea documentelor este o activitate specific intelectuală ce constă din indentificarea exactă a unui document prin **autor, titlu, ediție, date de apariție, colecții** și, mai ales, în redarea succintă sub forma indicilor de clasificare și indexare.

Descrierea fizică a documentelor este cunoscută sub denumirea de **catalogare** – care reprezintă procesul de descriere a documentelor cu toate elementele de indentificare necesare, înregistrarea acestora într-un format bibliografic, crearea și selectarea punctelor de acces.

Notițele catalogafice ale documentelor sînt orînduite conform unor principii standardizate de alcătuire și administrare a cataloagelor de bibliotecă. Mai mult de patru decenii, Declarația de principii internaționale de catalogare, cunoscută în domeniul biblioteconomic sub numele de **“Principiile de la Paris”**, servește ca suport de standardizare a înregistrărilor bibliografice. Acum, cînd atît catalogatorii, cît și utilizatorii, folosesc OPAC-uri, a devenit și mai necesar un set comun de principii internaționale de catalogare.

Secolul XXI poate fi considerat unul revoluționar. Efortul întreprins de IFLA este cel de adaptare a *Principiilor de la Paris* la obiective ce sunt aplicabile cataloagelor de bibliotecă

on-line. Principiile noi înlocuiesc și aprofundează *Principiile de la Paris* de la lucrări textuale la toate tipurile de documente / materiale.

Revizuirea Standardului IFLA (ISBD) a produs efectul unei adevărate explozii, dar era și timpul ca actualul Standard să fie actualizat, avînd în vedere evoluția progresului de catalogare. Documentul este intitulat **FRBR** (*Functional Requirements for Bibliographic Records = Cerințe Funcționale pentru Înregistrările Bibliografice*) și **FNAR** (*Functional Requirements and Numbering for Authority Records*) și extind *Principiile de la Paris* în domeniul catalogării / indexării tematice și pe subiect, adoptată de către Prima reuniune a experților IFLA la Frankfurt (Germania, 2003) pentru elaborarea unui Cod Internațional de Catalogare. Se speră că aceste principii vor contribui indiscutabil la partajarea internațională a datelor bibliografice și la elaborarea unui cod internațional unic de catalogare, care să satisfacă cerințele utilizatorului din mileniul trei.

Modelul FRBR reprezintă, în esență, un set de recomandări, care are menirea să restructureze datele de catalogare în bazele de date bibliografice pentru reflectarea structurii conceptuale a resurselor informaționale. În Republica Moldova sunt utilizate STAS-urile

de descriere bibliografică din familia ISBD, dar începînd cu 1 mai 2005, Republica Moldova a acceptat Standardul interstatal **GOST 7.1.03 - "Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire"**. Documentul sus-numit a fost elaborat de Camera Cărții, Biblioteca de Stat și Biblioteca Națională a Federației Ruse, Comitetul Tehnic interstatal, membru al căruia este și R. Moldova.

Standardul nou conține 7 capitole și Anexa A (exemple de descriere bibliografică) fiind elaborate în baza:

- Recomandărilor IFLA Descrierea bibliografică internațională standardizată ISBD – pentru toate tipurile de documente;
- Ghidul de utilizare ISBD pentru descrierea unei părți componente a documentului;
- Regulilor de utilizare și aplicare a formatului MARC.

În continuare, aș vrea să trec în revistă acele deosebiri ale standardului în vigoare viz-a-vi de STAS-urile precedente, analizînd fiecare zonă din corpul descrierii bibliografice.

Zona = **Titlului și mențiunii de responsabilitate** = Aici este important să menționăm faptul că în conformitate cu cerințele internaționale de catalogare și anume respectarea regulilor de creare a vedetelor de autor;

- În cazul în care la ediție participă 3 autori în vedetă se evidențiază doar numai primul (regula celor 3), ceilalți se vor evidenția în *Mențiunea de responsabilitate*. Acest mod se aplică în R. Moldova din 1999, după conferința internațională de la Moscova.

- Un alt moment demn de menționat

este repetarea numelui autorilor în mențiunea de responsabilitate în felul cum este prezent pe foaia de titlu;

- În *Titlu și mențiunea de responsabilitate* se observă introducerea unui nou element = **Desemnarea materialului** =, care se indică în paranteze pătrate [] după titlu. Acest element se consideră facultativ. Esența lui constă în determinarea caracteristicii indentificatoare a informației. (ex.: **Cazanii [Resursă electronică]; România. Ghid turistic [Material grafic]; Basarabia în Gulag [Text]**.)

Zona = **Datelor specifice** = - este o nouă te în schema descrierii bibliografice, care este destinată anumitor tipuri de documente: (note, hărți, materiale cartografice, electronice etc.) sau așa - numitele publicații specifice, care reflectă datele despre particularitățile documentului / informației purtătorul ei fizic, tipul publicației etc.

Zona = **Locului de publicare** = Aici modificările sunt parțiale, și anume în cazurile cînd lipsa anului de ediție este determinată cu aproximație de catalogator se va indica în paranteze pătrate sub semnul întrebării **[2000?]**, mențiunea **"S.a." nu se utilizează**.

Zona = **Colecției / seriei** =, o schimbare ușoară a semnelor de punctuație: **ex.** în cazul repetării zonei, datele despre fiecare serie se indică în paranteze rotunde () fără (. -) în calitate de semne distinctive.

În rest, punctuația elementelor din zonele descrierilor bibliografice este cea anterioară.

Clasificare / indexare: nouăți de ultimă oră

Clasificarea zecimală este un sistem de clasificare cel mai răspîndit din lume. Este utilizat în peste 200.000 biblioteci din 135 de țări, fiind tradusă în peste 30 de limbi ale lumii.

Versiunea standard în limba engleză este publicată în ediție integrală sau prescurtate. La momentul actual, în Biblioteca noastră se utilizează ca instrument de clasificare CZU ed. medie internațională în limba română. **Vol.1 (Tabelele auxiliare, Tabela principală clasele 0-5), Vol.2 (Cl. 6-9).**

Începînd cu anul 1992, responsabilitatea asupra CZU revine Consorțiului CZU, care autorizează toate edițiile CZU. Așadar, ediția medie internațională în limba română se bazează pe textul Master Reference File (MRF) vizibilă pe calculator, care este periodic actualizată și completată printr-o selecție a indicilor CZU revizuiți și publicați în "Extensions and Corrections UDC". Evident, pe parcursul timpului, aproape toate clasele CZU au fost restructurate în conformitate cu evoluția domeniilor de cunoaștere. CZU a fost modificată astfel ca dintr-o schemă enumerată să se transforme în una fațetată.

Ce anume presupune întreținerea și dezvoltarea CZU? Procesul elaborării schemelor de clasificare presupune cercetarea domeniilor, consultarea surselor care să garanteze acuratețea și ținuta științifică a sistemului, schimburi de opinie asupra unor eventuale modificări atît cu specialiștii în clasificare, cît și cu experții din diverse domenii, și, în final, corelarea schemelor de clasificare cu normele editoriale actuale.

Clasificarea este modificată permanent pentru a reflecta informația actuală. În acest sens, se face loc unor subiecte noi, se revizuiesc scheme existente, pentru a reflecta orientări noi într-un domeniu sau altul, sau se urmărește eliminarea unor inexactități. Modificările de rigoare ale clasificării sînt adaptate la cerințele sofisticate ale tehnologiilor informa-

ționale. Odată cu formarea, în 1991, a Consorțiului CZU-organizație non - profit fondată de FID (Federația Internațională pentru Informare și Documentare), căruia îi revine responsabilitatea de perfecționare a sistemului internațional al clasificării zecimale în alianță cu editorii.

Principala regulă în munca de revizuire este că semnificația unui indice de clasificare poate fi extinsă sau restrînsă, însă nu modificată complet. Dacă un indice CZU a devenit depășit, el este anulat, deoarece o clasare mai bună sau mai actuală este prevăzută ca un indice încă neutilizat. Aceste revizuiți se fac încet, pentru a permite utilizatorilor să-și revadă fișierele cu evitarea confuziei cu semnificațiile vechi și noi. Pentru introducerea modificărilor, este necesară actualizarea noilor cunoștințe înainte de a le introduce în clasificare.

În continuare, vă redăm o schițare generală a modificărilor indicilor CZU, modificări structurate conform Clasificării Zecimale Universale, care s-au produs în perioada anilor 1992 - 2006. Așadar, cele mai esențiale schimbări le-au suportat științele "**Socio - umanistice**". În anii '90 s-au observat schimbări revoluționare pentru indicii comuni cu predilecție - **Tabela Ic. Indici auxiliari comuni de limbă, care s-a răsfrînt și asupra tabelii indicilor comuni de naționalitate îndeosebi Clasa 8. Lingvistică. Filologie. Literatură.** La fel, a fost supusă unei noi clasificări diviziunea **681.3 Tehnică de calcul**, care a fost anulată, fiind trecută la **004 - Știința și tehnologia calculatoarelor.**

În clasa **0 - Generalități. Știința și cunoașterea** a fost amplasată diviziunea **006.9 Standardizare, Metrologie**, care, anterior, putea fi plasată la diverse subdiviziuni ale științelor

exacte. La momentul actual, modificări din această clasă s-au depistat în subdiviziunea **009 Umanistică. Științe umane în general (anulat)** și care este amplasat în **7/9**. O altă subdiviziune revizuită este și **061.2 Academii**, care este înlocuit cu **001.32**. Consorțiul CZU, în 2001, transformă diviziunea **005 Studiul organizării. Metodologie** într-o nouă formulă **005 Administrare. Management**.

Clasele 1 Filosofie. Psihologie, 2 Religie, 3 Științe sociale le găsim mult mai extinse cu introducerea unor noțiuni și termeni noi. Diviziunea **314.3 Natalitate. Fertilitate este înlocuită cu diviziune 612.633** (din punctul meu de vedere, nu prea înțeleg care este avantajul acestei modificări radicale. Dacă analizăm din punct de vedere al medicinei acest subiect, atunci înlocuirea se realizează, iar din punct de vedere demografic, cred că clasificarea inițială corespundea mai bine subiectului). O schimbare argumentată a intervenit și în **diviziunea 36**, unde a fost anulată subdiviziunea **369**, fiind unificată cu diviziunea **364 Asigurare socială**. În ce privește diviziunea **348 Drept canonic. Drept religios** este trecut din clasa **3 Științe sociale** la clasa **2 Religie** (diviziunea **262 Conducerea bisericii. Organizare ecleziastică**). În urma modificărilor produse în diviziunea **37 Educație. Învățământ. Timp liber**, se depistează că unele subdiviziuni au fost chiar anulate, altele restrânse. De ex.:

37.015.4 Educație sociologică → 316

371 Organizarea sistemului de educație și învățământ → 37.091

371.11 Conducerea școlii și inst. de învățământ anulat

371.111 Coducători/directori → 37.014.62 Inspecție școlară.

Diviziunea 372.8 Alte obiecte de studiu. Materiale de învăț. speciale, anulat 37.016 în corelație cu obiectul de studiu (ex.: 37.016:53 - metodică predării fizicii).

De fapt, această diviziune nici nu se utilizează de clasificatorii Bibliotecii noastre. Fiecare bibliotecă, după specificul său, este în drept să decidă care metodă este mai convenabilă pentru clasificarea documentelor ce țin de metodică predării unei sau altei discipline de studiu. (Ex.: *Metodică predării fizicii* în practica bibliotecii se va clasifica altfel:

53(072.3) - nivel școlar mediu

53(072.32) - nivel liceal

53(072.8) – nivel superior

Subclasa de la **378.1** pînă la **378.145** inclusiv trece la **378 Învățământ superior**, la fel și subdiviziunile **378.147.11** pînă la **378.147.88** se unesc în una singulară **378.147 Metode de predare universitare**. O altă modificare a clasei **3 Șt. sociale** este subdiviziunea **379.85 Turism**, care se consideră **anulată** și trecută în subdiviziunea **338.48 Economia și politica turismului**.

Schimbări esențiale s-au produs în clasa **5 Domeniul științelor naturale**, unde au fost revizuite diviziunile **50 Generalități**, **501 Sistematizare biologică** **5 Științe naturale**, la fel, și problemele **Chimiei teoretice**, diviziunea **502 Natura. Protecția mediului** a fost reorganizată integral. Problemele ce țin de studiul daunelor naturii vor fi clasificate într-o nouă subdiviziune **504 Pericolele poluării mediului înconjurător**, care se utilizează deja în clasificarea documentelor cu subiectul redat, iar în ce privește cota de raft documentele din acest domeniu se găsesc la **502**.

Subdiviziunea **651 Organizarea și practica muncii de birou. Biotică** se consideră anulată. Publicațiile cu acest conținut își vor

găsi oglindirea în noua clasă **005**. (În cazurile când modificările se produc în interiorul claselor este mai ușor de negociat cu cota de raft, decît în cazurile când subdiviziunea unei clase trece cu totul în altă clasă. Aici, fie că vom deschide o cotă nouă în raft ori va rămîne cea precedentă, iar în catalogul sistematic literatura va fi oglindită în clasa 005.)

Clasificarea documentelor ce tratează subiectul **681.81 Instrumente muzicale** este considerat și el anulat. În viitor publicațiile vor fi indexate în **780.6**. În general, revizuirea clasei **6 Științe tehnice** este foarte dificilă. Actualizarea decurge mult mai lent, deoarece persistă insuficiența specialiștilor care ar efectua modificările de rigoare.

Modificări mai puțin esențiale sunt cele din clasa :

930.22- Diplomatică anulat. Û **930.1:003.074**

930.27 Epigrafie. Paleografie Û **anulat.**

930.271 Epigrafie. Studiul inscripțiilor Û **930.1:003.071**

930.272 → **Paleografie. St.scrierilor vechi, care se consideră** Û **anulat.** Û **930.1:003.072**

Sunt sigură că aceste revizuiți nu vor fi și cele definitive. Mai sunt și alte clase care își așteaptă rezolvarea în viitor. Conform programului Consorțului CZU, sînt preconizate revizuiți parțiale pentru clasele **54 Chimie** și **77 Fotografie**, iar pentru clasele **53 Fizică**, **61 Medicină** vor fi efectuate modificări în progres. Nu ne rămîne decît să le dorim succese instituțiilor responsabile de dezvoltarea proceselor de Catalogare / Clasificare.

Notă: În Tabela CZU ediție medie în limba română unele diviziuni sunt prezentate mai restrîns decît versiunea rusă (*unde fiecare clasă / diviziune / subdiviziune este descrisă în profunzime arătînd chiar și cele mai înguste aspecte ale unui sau altui domeniu*). La fel, sînt arătate metodele combinatorii, trimiterile de la o clasă la alta, ceea ce este foarte util în clasificare. Dar totuși, unii indici după modificările ulterioare nu sînt arătați în Tabela CZU. În ce priveșe indicii din exemplu nu sunt nici în tab. CZU varianta rusă. (Ex.: **001.32**, **364.3 37.016**, **37.091**, **780.6**).

Atelier profesional la Biblioteca Republicană Științifică Agricolă

Anișoara NAGHERNEAC,
bibliotecar principală

Serviciul Informare / Documentare Bibliografică

Există mai multe studii și lucrări care iau în discuție metodologia elaborării referințelor bibliografice utilizate în cercetările științifice: etapele, pregătirea fișelor bibliografice, ordonarea documentelor principale, normele de întocmire a listelor, modul de prezentare etc. Printre cele mai utilizate la noi se numără: *Eco, Umberto Cum se face o teză de licență: disciplinele umaniste* / Umberto Eco ; în românește de G. Popescu. - Craiova: Pontica, 2000. – 203 p.; *Bragaru, Tudor. Teze de master, de licență și anuale (Indicații metodice)* / Tudor Bragaru, Gheorghe Căpățână; Univ. de Stat din Moldova; Fac. de Matematică și Informatică. – Ch., 2006. – 40 p.; *Capcelea, Valeriu. Elabo-*

Rumleanski, Mihail. Cum se elaborează teza de licență / magistrul: îndrumar metodologic-practic / Mihail Rumleanski; Univ. de Stat „Alec Russo”; Secția Șt. și Relații Int.; red.: V. Cabac, V. Jitaru, E. Harconiță. - Bălți: Presa Univ. bălțeană, 2002. - 40 p.; *Методические указания по выполнению и защите курсовых работ для студентов, обучающихся по спец. 1802 - „Менеджмент”, 1802.01 - „Менеджмент фирмы”, 1805.03 - „Финансы и бухгалтерский учет фирмы”, 1806.01 - „Бухгалтерский учет и аудит”, (дневное и заочное обучение)* / БГУ им. „А. Руссо”, Экон. фак., Каф. Экономии и Менеджмента; авт. - сост. А. Балынский; сост. Библиогр. Е. Скурту. - Бэлць: Изд-во БГУ им. „А. Руссо”, 2004. - 24 p. etc.

Deși mai multe biblioteci din republică au elaborat ghiduri și indicații metodice de acest fel, totuși, cum se poate observa, înțietatea aparține universitarilor bălțeni. La apariția unor asemenea studii, au contribuit nemijlocit și bibliotecarii universitari care au avut grijă de realizarea compartimentului *Referințe bibliografice*.

Cu părere de rău, nu toți autorii respectă standardele naționale în vigoare, regulile de prezentare a referințelor fiind adesea interpretate inadecvat. Era necesară o întrunire profesională la nivel național, care să ia în discuție problema elaborării și unificării regu-

rarea tezelor de licență / master: indicații metodice / V. Capcelea, T. Cruglițchi; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. Drept. – Bălți: Presa Univ. Bălțeană, 2005. – 28 p.;

lilor de prezentare a referințelor utilizate în cercetările științifice.

Astfel, la 22 februarie curent, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a organizat un atelier profesional cu tema: **Elaborarea regulilor de utilizare a referințelor bibliografice în documente publicate, monografii și publicații seriale (conform standardului SR ISO 690 - 1996)**. La întrunire au participat bibliotecari din Bibliotecile universitare și bibliotecile științifice din republică (Biblioteca Națională, Biblioteca Academiei de Științe).

Moderatorii acestei întruniri au fost doamna **Ludmila Costin**, Directorul Bibliotecii Universității Agrare, președintele Asociației Bibliotecarilor din R. Moldova, și doamna **Iulia Tătărescu**, șef serviciu Referințe Bibliografice Biblioteca USAM.

Lucrările atelierului s-au desfășurat într-o atmosferă constructivă, discuțiile fiind axate pe problema prezentării referințelor bibliografice, utilizate în cercetare. Colegele noastre au menționat importanța temei puse în discuție, dat fiind faptul că menirea bibliotecii universitare, se știe, este orientată spre oferirea asistenței informaționale calitative procesului didactic, științific și educațional.

În luările de cuvânt, participanții au menționat că elaborarea unei lucrări științifice necesită indicarea corectă a referințelor bibliografice. Orice cercetător este dator să cunoască normele speciale de referință ce se conțin în standardele de bibliologie, informare și documentare: **SR ISO 690 - 1996 Documentare Referințe bibliografice Conținut, formă și structură**, destinat autorilor și editorilor pentru întocmirea listelor de referințe bibliografice dintr-o publicație și pentru utilizarea citatelor în textul corespunzător.

STAS 8256 - 82. Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice românești și străine din referințele bibliografice. Referințele bibliografice sînt oglinda profunzimii cercetării efectuate de autor și trebuie să conțină elemente precise, puse în ordine definită și obligatorie, incluzînd elementele necesare de identificare a documentului, respectarea normelor de punctuație și ortografice fiind, evident, importantă.

Atelierul a avut un pronunțat caracter aplicativ, punîndu-se în discuție exemple de prezentare a referințelor din diferite surse: presa

națională și internațională. În realizarea mai multor propuneri, a fost considerată necesară formarea unei echipe care să cerceteze problema în cauză și care să propună varianta optimală a descrierii referințelor utilizate în cercetările științifice, urmînd ca, sperăm, Comitetul Biblioteconomic Național și Comitetul tehnic nr. 1 să le aprobe. În acest fel, bibliotecarilor le vor fi puse la dispoziție modele ale descrierii și întocmirii listelor de referințe bibliografice, plasate obligatoriu la finalul tezelor de an / licență / master.

Consider că aceste întruniri profesionale sînt mai mult decît binevenite.

Videoconferință digitală

Lina MIHĂLUȚĂ,
șef Serviciu Catalogare / Clasificare

La Centrul Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Moldova, director R. Purici, s-a organizat conferința video digitală cu tema: *“Procesul de catalogare la Biblioteca Congresului”* cu participarea lui **Jurji Dobczanskz**, specialist în probleme de catalogare / indexare domeniul *“Științe sociale”*. Dumnealui are o practică de lucru în acest domeniu de peste 20 ani. Grupul de participanți la această acțiune au fost bibliotecari din diverse tipuri de biblioteci din Moldova ca: Biblioteca Națională, Biblioteca ASEM, BȘU Bălți, DIB ULIM, Biblioteca Academiei de Științe.

În mesajul de salut, d. J. Dobczanskz a menționat că este încântat de întâlnirea cu bibliotecarii moldoveni și aproximativ intuieste care va fi tipul de întrebări, deoarece nu este prima conferință de așa gen, că a mai realizat cu unii bibliotecari din republicile spațiului ex-sovietic.

Procesul de catalogare la Biblioteca Congresului coincide practic cu metodele de catalogare utilizate de noi, doar că dînșii utilizează pe larg mașina / motorul de căutare **Google** unde deja documentele sunt catalogate și prin export se transferă în Baza de date. La fel catalogarea se face uneori direct de la edituri, chiar dacă cartea este în curs de apariție, ea

se înregistrează direct în catalogul electronic și utilizatorul știe că ea va apărea în termenul stabilit. Pe parcursul discuției, am fost întrebați dacă este necesară o catalogare profundă când tehnologiile performante de căutare / răsfoire fac posibilă citirea on-line sau full-text a documentelor. „Credem că “Da“, a fost răspunsul, deoarece limbajul lingvistic de înregistrare este diferit în deosebi în limbile chineză, japoneză etc.,care nu face posibilă căutarea / răsfoirea full-text.

La moment procesul de catalogare la Biblioteca Congresului se realizează combinat: tradițional și electronic. Limbajul de catalogare este bazat pe cel tradițional pentru a păstra uniformitatea. Activitatea zilnică este introducerea în baza de date în conlucrare cu motorul **Google**. Indexarea documentelor se face în baza unui tezaurus național pentru SUA. Este foarte important să existe un format unic de catalogare (MARC 21). Catalogul Colectiv al SUA s-a realizat prin convertire, iar pentru Catalogul Național al Moldovei este un avantaj, deoarece noi începem de la **0**. Activitatea serviciului Catalogare este asigurată de 800 de catalogatori, care muncesc 8 - 9 ore / zi și reușesc să catalogheze / indexeze 2 documente / oră. Problema cadrelor există și la ei. Cadrele mai vechi se pensionează, iar cele

tinere nu posedă experiență și profesionalism deplin. Surse financiare pentru instruire nu au, iar Congesul îi presează ca catalogarea documentelor să fie în timp. Cu toate că aproape fiecare posedă 5 - 6 limbi, totuși există bariera lingvistică. În acest caz documentele venite din străinătate, de ex. din India, vin deja catalogate, ei numai le contrapun conform regulilor de catalogare americane și nu este obligat să cunoști limba indiană, este de ajuns să poți citi limba.

Procesul de indexare este destul de serios. Maximul de atribuire a vedetelor de subiect este de 3 - 5 vedete. Principalul este considerat Termenul *specific (TS)*, dar nu cel *general (TG)*.

Ex. Managementul bancar, ca vedetă principală se va considera:

1

2

Management bancar și nu **Management**, adică de la particular la general și nu invers, legătura dintre subiecte este ca la RAMEAU, de la TG -TS -TA (termen general + termen specific + termen asociat). Modificările, noutățile create se publică electronic și tradițional sub formă de ghiduri informative. Există și un Fișier de propuneri cu subiecte noi venite de la catalogatori pentru a fi înregistrate și aceste persoane care vin cu idei sunt stimulate. La întrebarea dacă toate documentele sunt indexate (se au în vedere toate domeniile), dînsul ne-a răspuns că este responsabil de domeniul "Științe sociale," unde toate documentele sunt indexate.

Crearea Fișierelor de autoritate este subiectul de bază al catalogatorilor. La momentul

înregistrării documentului în Baza de date, pe masa de lucru a catalogatorului se deschide *Fișierul de autoritate* persoane fizice și se completează câmpurile:

1. catalogarea cărților
2. completarea fișierelor de autoritate persoane fizice.

Documentele prime care sunt supuse catalogării sunt: acele documente venite de la: **edituri; referințe** (enciclopediile se clasifică fiecare bibliotecă cum decide, adică fie la domeniu sau la general 030); **documente în lb. străine; beletristică.**

Descrierea analitică din periodice și culegeri nu se face, deoarece accesul la baze de date este nelimitat, la fel EBSCO.

Asistența informațională este asigurată pe deplin de către Serviciul de referință, catalogatorii nu sunt implicați în această activitate. Responsabilitatea de bază a catalogatorilor se constituie din catalogarea oportună a documentelor intrate, demonstrând un profesionalism înalt.

BRȘA Centru Biblioteconomic Agrar

Ludmila COSTIN, *Director BRȘA*

Motto: „Activăm pentru valorificarea trecutului, susținerea prezentului și lumina viitorului”.

Inființată în 1933, BRȘA deține cea mai variată și completă colecție de documente de profil agrar din R. Moldova. Bazele colecției bibliotecii au fost constituite din donațiile Bibliotecii Universității Mihăilene din Iași - circa 6000 de unități: monografii, manuale, publicații periodice. Actualmente, colecția bibliotecii integrează peste 800 mii de documente: cărți, publicații periodice și seriale, non - publicații, CD – ROM -uri. Anual, BRȘA oferă servicii la circa 9 606 beneficiari, împrumutul de publicații constituind 269 347 de volume.

BRAȘ își dezvoltă colecțiile în conformitate cu structura programelor de studiu UASM, planurile de învățământ ale facultăților, se implică nemijlocit în diverse activități ale universității, iar, ca bibliotecă republicană, își propune susținerea informațională și documentară a cercetătorilor, specialiștilor, agricultorilor din republică. În procesul de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă, colectivul instituției se conduce după principiile: calitate, exhaustivitate, relevanță, actualitate.

Biblioteca prestează servicii tuturor categoriilor de beneficiari: studenți, magiștri, doc-

toranzi, profesori, cercetători, agricultori, fermieri, persoane interesate în domeniul agriculturii. Utilizatorii pot beneficia de asistență bibliografică și informațională, instruire în vederea formării abilităților necesare pentru utilizarea eficientă a colecțiilor, serviciilor și echipamentelor puse la dispoziție de bibliotecă. Biblioteca organizează cursuri de cultură informațională pentru utilizatori, excursii panoramice, elaborează ghiduri, pliante necesare utilizatorilor atât în orientarea lor în spațiile, colecțiile bibliotecii, cât și în regăsirea informației, utilizarea bazelor de date agrare naționale și internaționale.

Pe lângă BRȘA funcționează 3 filiale: Biblioteca Facultății Zootehnie și Biotehnologii, Biblioteca Facultății Medicină Veterinară, Biblioteca Facultăților Mecanizarea și Automatizarea Agriculturii, Cadastru și Drept ce asigură accesul la colecții de documente specifice domeniului, facultății pe care o servește.

BRȘA este și Centrul de Coordonare a Rețelei Bibliotecilor Agricole din Republica Moldova care cuprinde 20 de biblioteci de pe lân-

gă colegii și instituții de cercetări științifice în domeniul agriculturii. Ca Centru de Coordonare a acestei rețele, ea acordă asistență de specialitate bibliotecilor din rețea, elaborează sinteze statistice și informative, programe de instruire a bibliotecarilor, servește ca centru de coordonare a împrumutului interbibliotecar național și internațional AGLINET.

Societatea Informațională constituie un nou mediu pentru funcționarea bibliotecilor, mediu care provoacă regândirea, argumentarea și afirmarea lor în societatea aflată în schimbare.

În contextul modernizării și adaptării la noul mediu, BRȘA beneficiază de oportunitățile oferite de tehnologiile informaționale, punând la dispoziția utilizatorilor noi servicii: e-referințe, *e - buletine* de informare asupra intrărilor noi în bibliotecă, *e - liste* bibliografice tematice, organizarea expozițiilor virtuale, *e-Difuzare Selectivă a Informației*, livrarea electronică a documentelor, schimbul electronic de informații.

Totodată, BRȘA consideră colaborarea internațională drept o modalitate eficientă de obținere a performanțelor în asigurarea accesului la informație. Astfel, în rezultatul cooperării internaționale, BRȘA își diversifică, extinde și modernizează serviciile.

BRȘA - Bibliotecă Depozitară FAO în Moldova. Aderarea bibliotecii la FAO ne-a permis deschiderea la 1 ianuarie 2001 a Centrului de Informare și Documentare FAO, având ca scop asigurarea accesului la documentele emise sub egida FAO și bazele de date internaționale de profil agrar generate de această organizație și difuzarea informației despre ele pe teritoriul R. Moldova. Ca Bibliotecă Depozitară FAO în Moldova, BRȘA primește în mod gratuit toate edițiile FAO: mono-

grafii, publicații periodice și seriale, baze de date. Colecția de documente FAO integrează 658 titluri de carte, 4 titluri de ediții periodice și 28 CD – ROM - uri. Această colecție oglindește cele mai noi realizări ale științei și practicii agrare mondiale.

BRȘA - membru al Rețelei Internaționale de Biblioteci Agricole AGLINET. AGLINET constituie o rețea internațională care include 55 biblioteci și centre internaționale de informare de profil agrar din 50 de țări ale lumii, ce colaborează în vederea asigurării împrumutului interbibliotecar. Fiind membru al Rețelei AGLINET, BRȘA oferă utilizatorilor săi posibilitatea de a solicita publicații din colecțiile bibliotecilor agricole de peste hotare și, de asemenea, pune la dispoziția celorlalte biblioteci colecțiile sale. Prin intermediul acestui serviciu, pînă în prezent, au fost satisfăcute 67 de cereri de informare, apelîndu-se la colecțiile bibliotecilor din Belarusia, Ungaria, Rusia, SUA, Belgia, Canada, Franța ș.a. Împrumutul inter-bibliotecar internațional AGLINET se realizează prin intermediul bazei de date AGRIS, în care este concentrată informația privind edițiile ce formează resursele documentare și informaționale AGLINET.

BRȘA – Centru Național AGRIS-MOLDOVA. Ca Centru AGRIS - MOLDOVA, BRȘA are ca scop selectarea, prelucrarea și transmiterea informației privind fluxul documentar național de profil agrar către FAO AGRIS în scopul integrării lui în baza de date globală AGRIS. Deschiderea Centrului AGRIS-MOLDOVA i-a permis bibliotecii atît participarea la elaborarea bazei de date internaționale AGRIS, cît și plasarea informației cu privire la documentele naționale de profil agrar direct în spațiul informațional mondial și valorificarea

realizărilor științei și practicii agrare din Republica Moldova la nivel internațional.

BRȘA - membru al Rețelei Internaționale AgroWeb a țărilor Europei de Est și Centrale. Biblioteca a aderat la această rețea în 1998. Ca rezultat, a creat și lansat pagina Ag-roWeb Moldova prin care asigură accesul la resursele informaționale agrare naționale: instituții, organizații, biblioteci, centre de informare în domeniul agriculturii, directorii specializate: agromarketing, zootehnie, medicină veterinară, silvicultură, piscicultură etc. De asemenea, în pagină, sunt trimiteri la cele mai importante conferințe, evenimente, seminare, workshop-uri organizate în lume cu privire la asigurarea informațională a agriculturii.

BRȘA – portal ce deschide spații informaționale agrare globale pentru populația țării. Biblioteca asigură acces la cele mai performante baze de date naționale și internaționale de profil agrar: AGRIS (bază de date bibliografică), CARIS (cercetări științifice), FAO-STAT (factografică), AGORA (fulltext), Juristul (fulltext). BRȘA a inițiat și continuă crearea și asigurarea accesului la bazele de date: *“Publicații ale cadrelor didactice și științifice UA SM”* (bibliografică), *AGRIS-MOLDOVA* (bibliografică și referativă), *“Baza de date a articolelor de revistă”* (bibliografică).

La BRȘA, funcționează, începând cu anul 2000, catalogul electronic cu ajutorul căruia utilizatorii pot obține rapid informația de care au nevoie.

Un serviciu modern pe care îl prestează biblioteca este furnizarea referințelor electronice. Utilizatorii pot obține informații bibliografice (liste cu indicarea surselor accesibile atât în colecțiile bibliotecii, cât și prin INTERNET) și factografice în domeniul agriculturii (date sta-

tistice privind producția agricolă, utilizarea terenurilor, irigațiile, mașinile agricole, comerțul etc).

Biblioteca desfășoară o gamă variată de activități culturale și de informare: *expoziții de informare și tematice pe cele mai actuale probleme ale științei și practicii agrare, Ziua Specialistului, Ziua Catedrei, Difuzarea Selectivă a Informației, lansări de carte* etc.

Pe parcurs, sunt completate un șir de chestionare cu privire la bibliotecă, difuzate de diferite organizații internaționale. Pe baza datelor transmise, biblioteca este prezentă în diverse pagini web internaționale, lucru ce-i oferă posibilitatea de a intra în circuitul informațional mondial, extinderea relațiilor de cooperare cu biblioteci și centre de informare agrare din lume.

Ca și alte biblioteci din țară, BRȘA s-a încadrat în procesul de edificare a societății informaționale, argumentându-și locul și rolul ei în această societate, demonstrând utilitatea ei ca instituție ce deține cele mai bogate și variate resurse informaționale naționale de profil agrar, indispensabile pentru o dezvoltare eficientă și prosperă a agriculturii și economiei naționale.

BRȘA se va orienta spre extinderea accesului utilizatorilor la resursele informaționale și documentare naționale și internaționale prin intermediul cooperării și implementării tehnologiilor informaționale noi, creării resurselor informaționale naționale de profil agrar și integrarea lor în spațiul informațional național și internațional, asigurării și extinderii accesului la informația agricolă pentru îmbunătățirea calității vieții.

Perle elvețiene

Mihaela STAVER,

bibliotecar categoria I, Serviciul Literatură în Limbi Străine

In vizitele pe care le efectuează la Bălți, profesorul Universității din Heidelberg, *Thomas Wilhelmi*, originar din Elveția, nu pierde prilejul de a vizita și Biblioteca Universtară. Relațiile sale cu Universitatea “Alecu Russo” s-au stabilit într-un mod neobișnuit. În anul 1994, timp de câteva săptămîni, a ținut cursuri de germanistică la Facultatea de Litere a Universității „Babeș - Bolyai” din Cluj. Aici a făcut cunoștință cu un student din Bălți. Acesta l-a convins să vină la Bălți cu scopuri de binefacere: să reușească susținerea financiară a universității bălțene din partea orașului său natal Basel.

Pe parcursul anilor, *T. Wilhelmi* a fost la Bălți în repetate rînduri pentru a negocia cu partea moldoveană și a ține cursuri la Filologia Germană. În acest răstimp, a reușit să cunoască bine profesorii și situația financiară a universității.

Fondul de carte *Wilhelmi*, deschis în anul 2002 la Biblioteca Științifică a Universității “Alecu Russo”, cuprinde cărți în limbile germană și franceză, care sunt solicitate frecvent de cititorii noștri.

Donația recentă a completat fondul *Wilhelmi* cu cărți în limba germană și franceză, cărți noi

ale editurilor germane, austriece, franceze, și elvețiene în valoare de 10000 franci elvețieni sau 12 300 euro. În total, donația numără 422 exemplare de cărți de valoare:

• *Duden*, editura Dudenverlag, 2000.

• *Handbuch Translation*, editura Stauffenburg Verlag, 1999.

• *Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens*, editura Iudicium, 2002.

• *Kleines Deutsches Wörterbuch*, editura S. Fischer, 2002.

Donația însumează cărți din domenii diferite: geografie, istorie, literatură, lingvistică, care sînt necesare și solicitate de profesori și studenți. Bine a spus cineva că cărțile au fost și rămîn a fi elementul principal în jurul căruia s-au dezvoltat cele mai frumoase sentimente și relații omenești. Sînt cărți cărora le presimți miracolul și mai dorești să o recitești. Mîntea celebrează triumful cunoașterii, iar cartea îi răspunde cu recunoștință.

La momentul actual, grație donației venite din partea lui *Thomas Wilhelmi*, Biblioteca a intrat în posesia unui calculator performant (Pentium 4CPU 2,93 GHz cu TFT monitor LG FLATRON 19” cu DVD – RW DRIVE), cărți, manuale, hărți, un aparat de fax *Philips*. *Fa-cultatea Limbi și Literaturi Străine s-a bucurat de proiectoare marca Visalux – Liesegang, ecran de proiecție marca Projecta FLEX*

SCREEN, copiator marca Toshiba 2540, CD Playere, căști cu antene de schimb, calculatoare de buzunar, componente de calculator.

Prin intermediul acestei colecții, cititorul poate să cunoască mai bine valorile literaturii și culturii germane.

O serie de manuale menite să-i ajute pe studenți să însușească limba germană sunt:

• ***Geschichte der deutschen Literatur***, editura Bayerischer Schulbuch, 1984.

• ***Geschichte und Geschehen***, editura Ernst Klett, 1999.

Vor captiva, la sigur, colecția de romane și povestiri incitante:

• ***Der Zauberberg*** de Thomas Mann, editura S. Fischer Verlag, 2004.

• ***Effi Briest*** de Theodor Fontane, editura Goldmann, 2001.

• ***Professor Unrat*** de Heinrich Mann, editura Rowohlt 1985.

Ar mai fi de menționat și dicționarul: **“Das große Buch der Familienamen”**, editura Falken, 2005, în care sînt incluse informații

despre personalități germane și străine. Seria **“Duden”** este o ediție de referință foarte întrebată. Ele sunt solicitate, pentru că sunt deosebit de utile la scrierea referatelor, tezelor de an și de licență.

Cărțile din fondul *Wilhelmi* conțin informații actuale despre aspectele vieții culturale, sociale, politice germane. Datorită cărților din acest fond, numărul de studenți care frecventează sala de lectură a acestui serviciu s-a mărit simțitor, a crescut și numărul de împrumuturi de carte de limbă germană. În primele luni ale anului 2006, au fost înregistrate 680 de împrumuturi, iar pe parcursul întregului an 2005, ele au atins cifra de 2 560.

Thomas Wilhelmi a reușit să devină un bun intermediar între “Fondul cantonal pentru dezvoltare” din Basel și Universitatea din Bălți, care a beneficiat, astfel, de ajutoare financiare substanțiale în urma acestei cooperări.

Vorba domnului *Radu Moțoc*, bunul nostru prieten de la Galați: „Este un mare câștig pentru lumea universitară bălțeană că-l are alături pe acest sufletist elvețian“.

Donație de unicat

Larisa ROȘCA,
șef Serviciu Literatură în Limbi Străine

În cadrul cooperării culturale internaționale, donațiile de carte sunt astăzi o practică frecventă. La sfârșitul lui 2005, Bib-lioteca Științifică Universitară și-a completat fondul de carte cu o donație substanțială, cea făcută de Universitatea Fresno din California, SUA, donație ce numără 8928 exemplare, ce ilustrează diferite domenii științifice: filosofie, științele sociale, limbă, literatură, civilizație, ar-heologie, pedagogie, istorie, drept, artă, bele-tristică și altele, în limbile engleză, franceză, spaniolă, germană.

Educația, cum bine se știe, subînțelege acumularea deprinderilor și metodelor care formează caracterul moral al individului. Volumul **Historical and philosophical foundations of Western education**, (1966) oferă o viziune multilaterală a trăsăturilor istorice a educației de la perioada preistorică pînă în sec.XX. Ma-

terialul factologic este prezentat cronologic și împărțit în 4 compartimente:

Viața și educația în culturile preistorice și antice;

Viața și educația în culturile clasice;

Viața și educația în evul mediu;

Viața și educația în epoca modernă.

La rîndul lor, ele, se împart în capitole. Pentru compartimentul Epoca modernă un capitol este rezervat educației în diferite țări. În zilele noastre, educația se bazează cu predilecție pe tehnologiile noi.

Methods of Evaluating Educational Technology (2001) conține metode de cercetare și evaluare a tehnologiilor educaționale. Se observă faptul că procesul de învățare se axează tot mai mult pe informațiile, cunoștințele obținute prin intermediul Internetului. Anume - pentru asemenea proiecte, clase computerizate, sînt alocate surse financiare.

Effective Grading, 1968, este consacrată unei evaluări efective. Cercetările arată că notele contează, semnifică mult. Cum influențează notele asupra studentului ca mod de verificare a cunoștințelor, procesul de notare ca mijloc de învățare și testare, aceste și alte probleme - cheie sînt abordate în volumul dat.

Cartea profesorului de la Universitatea din Los Angeles, California, Robertson Heather, care activează și în Programul American de Cultură și Limbă, **Bridge to College Success** este indicată pentru cei ce vor să facă studii la Universitate sau deja sînt studenți și

limba engleză este studiată ca o limbă străină.

Tot studenților este destinat și volumul lui Stephen Lucas de la Universitatea Wisconsin - Madison, **The Art of Public Speaking, 1992**, structurat în 5 compartimente:

I - *Vorbim și ascultăm* - conține principiile de bază ale comunicării verbale și, respectiv, responsabilitățile oratorilor și ale celor care ascultă.

II - *Pregătirea discursului* - etapa primară.

III - *Pregătirea discursului -organizarea și prezentarea în linii generale* – sînt analizate structura și principiile discursului public.

IV - *Prezentarea discursului* - e vorba de limbaj, transmiterea și utilizarea mijloacelor vizuale.

V - *Varietățile discursului public* - sunt prezentate diferite tipuri ale discursului public.

Pentru cei interesați de tehnica scrisului, colecția Universității Fresno propune mai multe documente, printre care un practicum **Technical Writing**, volum ce se deschide cu motoul: *Înveți să scrii mai bine, scriind atât de mult pe cît este posibil.*

Cărți de valoare pentru studenții și cercetătorii Universității bălțene sunt și: **Language and Speech, Contemporary Linguistics, Sociolinguistics**, și altele

Volumul **Linguistics, 1996**, a fost publicat de Jo Napoli, profesor la Catedra de Lingvistică la Universitatea Swarthmor, care, mai mult de 20 de ani, a cercetat teoria lingvistică, a scris multe cărți, articole în reviste. "**Linguistics**" poate fi utilizată ca manual universitar, el conținînd informații despre toate aspectele tehnice ale lingvisticii, aplicații teoretice și practice.

Un alt set de documente ajută la sensibilizarea limbii, culturii, identității, oferă utilizatorilor posibilitatea de a cunoaște moștenirea bogată a literaturii: **American Literature, 2004**, în 2 volume, **The Longman Anthology of British Literature, compact edition, 2000**, **The Norton Anthology of English Literature, 1996**, **The Bedford Introduction to Literature, 1999**, **Discovering Literature, 2000** etc.

A Handbook to Literature, 1960, conține termeni literari structurați în ordine alfabetică, eseuri care au la bază opere ale autorilor englezi și americani cu un tabel cronologic a unor evenimente literare importante din trecut și prezentul Americii și Marii Britanii.

O temă foarte actuală în ziua de azi este incluziunea socială. Anne M. Bauer și Glenda Brown, ambele de la Universitatea Cincinnati, Ohio, sînt autoarele cărții **Adolescents and Inclusion**, care reexaminează rolul dirigintei și profesorului în comunitatea școlară și conține diferite metode de lucru.

Comunicarea interpersonală este cea mai mare realizare a omenirii. Ea este esențială în orice mediu. Despre funcțiile, însemnătatea, scopul comunicării este **Handbook of Interpersonal Communication, 1964**, adresată profesorilor, studenților, sociologilor.

Cursul de psihologie a comunicării **Looking Out Looking In, 1990**, este axat pe comunicarea interpersonală. Accentul se pune pe următoarele teme:

Emoțiile: gândirea și simțul; *Limbajul*: cuvinte, obiecte și oameni; *Convorbirea non-verbală*: mesaje fără cuvinte și altele, concretizînd procesul și principiile comunicării.

De maximă utilitate pentru diriginți este **Communication for the Classroom Tea-**

cher, 1999, semnată de Pamela J. Cooper și Cheri Simonds , care propune un registru de atitudini în comunicarea corectă cu copiii: cum să-i asculți, să organizezi adunări cu părinții, sau pur și simplu, cum să te impui.

Se zice: comunicarea este cheia căsniciei. Mai multe cărți din donația Universității Fresno abordează această temă, una dintre ele este **Communication in the Family, 1993**

N-a fost neglijată nici comunicarea interpersonală în mass - media. **Iter / Media. Interpersonal Communication in a Media World**, editată la Oxford University Press, 1979, pune accentul pe așa instrumente ale comunicării ca televiziunea, telefonul, radioul și relația dintre mass - media și comunicarea interpersonală. Mediul virtual deține un rol decisiv în procesul comunicării actuale.

The computer as an Educational Tool, 1999 va fi util profesorilor care aspiră să utilizeze calculatorul ca pe un instrument al educației, să folosească tehnologiile moderne în viața profesională și personală.

TechTactics. Instructional models for Educational Computing, 2003 - este un îndrumar pentru profesorii de informatică, conține planuri de promovare a lecțiilor. Sunt evidențiate teme: bazele de date, salvarea lor, Internetul ș.a.

Starting out on the Internet, 2003 – propune o călătorie fascinantă în lumea computerului.

Computers as Mindtools for schools, 2000 - ilustrează interacțiunea dintre tehnologie și procesul de învățare.

Integrating Educational Technology into Teaching, 2003 - o carte despre tehnologiile educaționale, mediul virtual.

Răspîndirea tehnologiilor și a tot ce este legat de informatică a motivat profesorii Alessi Stephen de la Universitatea Iowa și Trollip Stanley de la Universitatea Capella să scrie cartea **Multimedia for Learning Methods and Development**. Multimedia - o nouă noțiune în informatică - înseamnă metode tradiționale și noi în studierea multimediei, jocuri, teste, exerciții de antrenament.

Colecția UF (Universitatea Fresno) este introdusă treptat în fondurile Bibliotecii. Cititorii au posibilitatea să urmărească intrările din acest set în catalogul electronic cu specificarea UF. În serviciul de informare și documentare a fost organizată o expoziție de anvergură Această colecție de carte va fi localizată, în marea majoritate, în fondurile serviciului Literatură în Limbi Străine. Aici continuă promovarea acestei colecții, prin intermediul expozițiilor, convorbirilor în grup și individuale cu cititorii.

În imagine: un grup de studenți din grupa 511, Facultatea Tehnică Fizică și Informatică cu studiere aplicată a limbii engleze consultă documentele din colecție.

Cărți de la "AMIS SANS FRONTIERES"

Lilia MELNIC,

bibliotecar superior, serviciul Literatură în Limbi Străine

Un proverb englez spune că lectura este pentru suflet ceea ce gimnastica este pentru corp. Cititul este hrana spirituală ce îmbogățește spiritul omului, iar biblioteca este acel templu unde se găsesc sursele nesecate, pentru formarea cunoștințelor și conștiințelor.

"*Amis sans Frontieres*" este o asociație umanitară, care s-a declarat în afara politicii și a religiei. Ea inițiază și realizează acțiuni materiale în scopul promovării Solidarității și Umanismului ce se axează pe respectul Drepturilor Omului.

Asociația este prezentă în Belgia, România, Moldova, Benin, Republica Democrată Congo. Conceptul general al compartimentului "Biblioteci și Francofonie" constă în colectarea operelor autorilor francofoni pentru crearea în orașele Europei a unor spații culturale și de relații francofone.

Fondul de carte a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat *Alecu Russo* din Bălți este în permanentă înnoire. Recent, el s-a completat prin colecția de carte oferită de asociația *Amis sans Frontieres*, set ce numără 315 titluri.

O achiziție prețioasă sînt romanele lui Emile Zola din ciclul *Les Rougon-Macquart*, editura France Loisirs, Paris, ce numără 14 volume. Această operă capitală a scriitorului francez, realizată cu o impresionantă putere de muncă,

este considerată, pe bună dreptate, o „epopee sociologică”.

Unele din aceste opere literare sunt prefăcute fie de autorii lucrărilor, fie de un alt autor. Și într-un caz, și în altul, introducerile prezintă interes pentru cititori, deoarece îi ajută să se orienteze în subiectele abordate, să cunoască mai bine epoca în care se desfășoară acțiunile descrise și curentul literar la care aparține autorul. O ediție specială este romanul lui Prevost *Histoire du Chevalier des Grieux et de Manon Lescaut*, Editura Garnier Freres, Paris, 1965. Romanul, apărut în ediție ilustrată cu 34 reproduceri, este o subtilă analiză a sentimentului iubirii.

Literatura franceză a dat omenirii nu numai nume de mari prozatori, dar și de mari poeți. O adevărată perlă în colecția bibliotecii universitare bălțene este culegerea de versuri *Les amours*, Paris, 1963, a lui Pierre de Ronsard. Umanist, exponent al spiritului Renașterii, dotat cu un puternic temperament liric, Ronsard a fost un delicat cîntăreț al dragostei și al naturii. Pînă acum, utilizatorii bibliotecii l-au putut citi pe Ronsard în limba franceză doar în antologii și Internet. De aceea, culegerea dată este foarte binevenită.

Culegerile lui Charles Baudelaire *Les Fleurs du Mal* Paris, 1966 – unică prin prezentarea făcută de J - P Sartre, cunoscut filozof, scriitor și publicist francez, și *Curiosities*

esthétiques et autres écrits sur l'art, Paris, 1968, care ni-l descoperă pe poet ca pe un critic literar și de artă, completează fondul bibliotecii la capitolul „Poeți francezi”.

Cititorii vor avea posibilitatea să-și îmbogățească cunoștințele privitor la alte aspecte ale vieții poetului.

Un mare interes prezintă cartea lui Louis Mermaz *Un amour de Baudelaire: Madame Sabatier*, Editura J'ai lu, Paris, 1967. Madame Sabatier a fost cea care a inspirat al doilea ciclu de poezii de dragoste ale lui Ch. Baudelaire. Femeie frumoasă, distinsă, strălucitoare, ea îi avea prieteni, alături de Ch. Baudelaire, tânăr poet abia cunoscut, pe Flaubert, Musset, Theophil Gautier.

Viața și opera lui V. Hugo, autor care copleșește prin titanismul fabulos al imaginației și prin îndrăzneala novatoare a limbii poetice, fiind considerat „cel mai mare fenomen” al literaturii franceze, a fost și este un imens material de cercetare. Alături de A. Maurois, R. Lichet, Alain Decaux, academician francez, mare istoric și om de litere, autor a numeroase lucrări și piese de teatru, vine cu o bogată monografie ilustrată *Victor Hugo*, Editura Librairie Academique Perrin, Paris, 1984.

Cartea, scrisă într-un stil sprinten și vibrant de pasiune literară, îl prezintă atât pe genialul scriitor, cât și pe polemistul Hugo, copleșit de preocupările sociale și revoluționare.

Grație acestei donații, biblioteca și-a lărgit fondul și cu opere ale unor scriitori moderni. Marie Cardinal, care a abandonat cariera universitară pentru a se consacra operei de scriitor, menționează că anume romanul *La cle sur la porte* a făcut-o cu adevărat să-și întâlnească cititorul. Acesta este jurnalul de

călătorie a unei mame, care încearcă să înțeleagă ce este tinerețea și cine sunt tinerii.

În general, creația literară și cea cinematografică sunt două lumi diferite, care evoluează pe două fundaluri paralele. Dar Marcel Pagnol, dramaturg și cineast francez, a realizat acest miracol prin a le face să coincidă. *Regain*, editura Pastorelly, Paris, 1973, este un scenariu al filmului, realizat de M. Pagnol, după unul din cele mai reușite romane ale lui Jean Giono. Odă pământului provansal, unde sunt dezvoltate temele profunde ale dragostei de oameni și de viață, este lucrarea în două părți a autorului *L'eau des Collines*, Paris, 1971. Aceste cărți sunt ediții bibliofile, cu titlul manuscris și semnătura autorului reproduse în facsimil și poleite cu aur.

Georges Simenon, prozator belgian de limbă franceză, a fost cel care a scris cu o prodigioasă facilitate câteva sute de romane de aventuri și polițiste. A creat popularul tip al comisarului Maigret. Biblioteca dispune de o amplă colecție de opere ale lui G. Simenon, întemeiată de Gilbert Sigoux, editura Rencontre, care se caracterizează prin diversitate de genuri literare și subiecte.

Cititorii vor avea plăcerea să descopere noi nume de autori francezi, dintre care îi cităm, în primul rând, pe: Jeanne Bourin, Michel Jeury, Daniel Boulanger, Micheline Boudet, Ginette Briant, Anne Bragance, Denise Bombardier...

Donația este cu atât mai importantă și mai binevenită dat fiind faptul că Republica Moldova este una din țările francofone.

Mulțumirile noastre se îndreaptă către toți cei care au contribuit, prin eforturile lor, la îmbogățirea fondului de literatură în limbi străine.

Trasee ale memoriei

Mihaela STAVER,
bibliotecar categoria I,
Serviciul Literatură în Limbi Străine

In decembrie 2005, în incinta Bibliotecii Științifice, a fost inaugurată expoziția “*Trasee ale memoriei*”, organizată de Institutul Goethe. “*Trasee ale memoriei*” este o expoziție ce cuprinde fotografii și memorii ale unor oameni din mai multe state ale Europei: Germania, Grecia, Italia, Franța, România, republicile ex-sovietice și oglindește perioada istorică 1933-1949, altfel spus, destinele unor copii, tineri agresați de o istorie vitregă.

Tinzînd să reconstruiască veridic păgini de istorie, autorii au expus biografiile cîtorva zeci de persoane, martori oculari ai acestor evenimente. Biografiile acestor oameni, cu origini, profesii și mentalități diferite, au un numitor comun: s-au născut între anii 1920 -1930 și viața lor a fost influențată de izbucnirea celui de-al doilea Război Mondial. Materialele expoziției, care evocă evenimentele din anii ce-au marcat istoria Europei și Germaniei în secolul XX, sînt amplasate pe panouri cu înălțimea de doi metri și lățimea de 80 cm, formînd, astfel, o pliantă cu lungimea de 48,80 cm, copiind configurația labirintului.

Premiera acestei expoziții a avut loc la 9 mai 1995, la Moscova. Înainte ca să ajungă la Bălți, ea a fost vernisată în Rusia, Franța, Italia, Olanda, Grecia, România. Aceasta expoziție pare a fi un mozaic de cromatici, fie-

care culoare reprezentînd o țară. Toate țările aflate sub așa-zisul controlul SS (Sthutz-staffel) sau garda de corp a lui Hitler au fost “epurate” sistematic de evrei.

La realizarea acestui proiect au participat numeroși studenți care au pornit în căutarea martorilor oculari. Sub îndrumarea profesorilor de limbă germană, au luat naștere așa – numitele module naționale care au contribuit la extinderea expoziției și la care și-au adus contribuția Institutul Goethe din Rusia, Italia, Grecia, România. Modulele existente au fost completate și cu modulul basarabean, operație la care au contribuit cadre didactice din Chișinău și Bălți. Studenții și elevii au fost cei care au căutat martori, persoane ce au trăit în anii '30 - '40 ai secolului XX, de vîrsta « *protagoniștilor* » expoziției. În rezultatul eforturilor, modulul R. Moldova conține date despre biografiile lui Nicolae Filip, actualul rector al Universității de Stat din Bălți, Victor Curcudel, originar din Cuhnești, județul Bălți

Vernisată de mai bine de șase luni, “*Trasee ale memoriei*” a oferit posibilitate unor vizite necesare în paginile istoriei, precum s-a dovedit a fi și o simbolică punte între generații. În timpul apropiat, expoziția va fi găzduită de R. Macedonia. Expoziția în cauză rămîne a fi un omagiu adus memoriei celor pierduți în anii de răstriește.

Aspecte ale activității Bibliotecii pentru copii *Ion Creangă*

Ana BOTEZATU,
șef Biblioteca pentru copii *Ion Creangă*

Veche așezare moldavă, Bălțiul, atestat documentar la 22 mai 1421, face parte din localitățile cu o bună tradiție culturală.

Pe strada Independenței, nr. 36 trecătorul descoperă o clădire destinată copiilor bălțeni, și anume – BIBLIOTECA.

Istoria Bibliotecii pentru copii numără mai mult de 55 de ani, ea începându-și activitatea în noiembrie 1947. În 1957, Bibliotecii i-a fost conferit numele scriitorului sovietic *Arcadii Gaidar*.

În 1977, Ministerul Culturii al Republicii Moldova a decernat Bibliotecii titlul de „Biblioteca a muncii excelente”. Anul 1983 a însemnat, pentru Biblioteca noastră trecerea într-un sediu nou, cu o suprafață de peste 2000 m.p., mobilier special și achiziții variate și bogate de carte și documente. În 1990, prin hotărârea Comitetului Executiv orașenesc Bălți, instituția

a fost „rebotezată” Biblioteca pentru copii *Ion Creangă*.

Valoarea actuală a Bibliotecii este sporită prin buna funcționare informațională, culturală și instructiv - educativă. Marele cărturar Nicolae Iorga spunea inspirat: ca să fie funcțională o bibliotecă are nevoie de Bibliotecar, local și carte.

Actualmente, biblioteca pentru copii *Ion Creangă* dispune de:

1. Spații largi, corespunzătoare: sală de împrumut cu acces liber la raft, depozit de carte, sală de lectură.
2. Fond de publicații adecvate intereselor de lectură a copiilor de vîrstă preșcolară și școlară, „oglindit” în 2 cataloage și un fișier. Cititorii pot consulta: catalogul alfabetic, catalogul sistematic, fișierul analitic sistematic.

3. Echipă de bibliotecari calificați. În pofida unor probleme și dificultăți ale timpului pe care-l trăim, funcționarea eficientă a Bibliotecii este asigurată cu mult profesionalism de o echipă de bibliotecari care determină conținutul și forma activității Bibliotecii.

Bibliotecarii organizează cu regularitate: expoziții de carte și documente, activități informaționale și culturale, precum tradiționalele Zilele Creangă, Săptămîna lecturii, La izvoarele înțelepciunii, etc...

Prin eforturile bibliotecarilor noștri activează un teatru de păpuși. Pentru tinerii cititori vor rămîne de neuitat întîlnirile cu eroii operelor îndrăgite în cadrul șezătorii literare „**Și a fost ca în nici una din povești / Să lași povești sfătoase și lumești**”; spectacolelor literar-teatralizate: „**Eroul meu de basm**”, „**Cartea pe lume-i minunea cea mare**”, „**Pentru acei care se vor / Nepoței bunicului din Humulești**”; matineelor: „**O zi în**

cartierul copilăriei”, „**Surprizele iernii**”, „**O sărbătoare cu mugurii-n floare**”; orelor literar-muzicale: „**Peripeții cu melodii**”, „**Trec străbunii, vin urmașii**”, victorinelor, revistelor bibliografice, înscenărilor, expozițiilor de picturi, etc...

Fiind parte componentă a procesului instructiv - educativ, Biblioteca *Ion Creangă* colaborează cu liceele și școlile din municipiu, precum și cu alte instituții.

Reieșind din specificul și obiectivele de activitate a unei biblioteci pentru copii, ne-am fixat atenția asupra unor scopuri bine determinate în cadrul realizării proiectului: **Ameliorarea procesului de incluziune a copiilor cu handicap în activitatea Bibliotecii și formarea condițiilor optime pentru integrarea lor în societate.**

În baza acestui proiect a fost creat serviciul „Multimedia”. Acest Centru pune la dispoziția utilizatorilor 3 computere, 1 copiator, un TV, un centru muzical, un video player, CD-uri etc.

De asemenea, centrul „Multimedia” prestează servicii multilaterale beneficiarilor săi: cursuri de limba română, engleză, germană și de inițiere în utilizarea calculatorului și internetului. Sînt organizate și Ora creativității, Ora biblică, Jocuri educative și distractive la calculator, difuzarea filmelor și audierea muzicii din colecția Centrului.

Victoriosul Înfrânt

Nicolae ENCIU,
doctor habilitat în istorie,
conferențiar universitar

După o forțată ostracizare de circa o jumătate de veac, revine în atenția istoricilor, politologilor, sociologilor, scriitorilor, dar și a marelui public, tragica figură a basarabeanului **Constantin Stere** (1865 - 1936) – personalitate remarcabilă a vieții politice și culturale românești, creator al curentului cultural - politic cunoscut sub numele de *poporanism*, numele căruia este indisolubil legat de evoluția gândirii democratice din România la finele secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, precum și de istoria mișcării de eliberare națională din Basarabia, reprezentând imaginea condensată a unui destin de excepție, parcurs sub imperativul constant al idealului și al propriei conștiințe.

Așa cum afirma reputatul monografist de personalități și curente social - politice și literare Zigu Ornea (1930 - 2001), - cel care, în anii 1989 și 1991, a editat monumentală mo-

nografie în două volume „*Viața lui Constantin Stere*”, însu-mând peste 1200 de pagini (!), -

a-l înfățișa pe Stere așa cum a fost, necesită a fi instalat acolo unde s-a aflat mereu: pe baricade, la tribună, străduindu-se să „îndrumeze lumea”, luptînd „împotriva opresiunii celor mulți și nedreptățiți”, cu ferma-i convingere în puterea și biruința moralității în om. Or, a reconstitui viața și activitatea lui Stere înseamnă a descrie acest traiect anevoios, puternic accidentat, „rupt” de suișuri și prăbușiri năucitoare.

Tocmai această postură a lui Stere, - de cugetător, doctrinar, romancier, dar și de mare actor al vieții politice care, ca orice om public, „a derutat și înșelat, ascunzîndu-se bine îndărătul ursuzeniei și orgoliului”, - a trezit și continuă să trezească un mare interes, inclusiv adversități, iscînd adeziuni și înverșunate dușmăanii.

Dovadă pregnantă a interesului mereu în ascensiune pentru această *individualitate*

ma-sivă o constituie recenta lucrare a **Tamarei Petrov „Constantin Stere, ideologul și scriitorul”**, apărută în 2004 la *Editura Marineasa din Timișoara*. Autoarea l-a ales pe Stere ca obiect de studiu într-o dublă ipostază, - de ideolog și scriitor, - considerînd că aceste două paliere existențiale definesc în mod categoric viața acestui bărbat ilustru al Basa-rabiei, structurîndu-și lucrarea în două mari secțiuni astfel concepute, încît să prezinte cît mai clar ambele profiluri ale acestuia.

Demersul autoarei se vrea o introducere, în cheie postmodernă și interdisciplinară, a celor două direcții de expansiune ale lui C. Stere, cele șase capitole ale celor două secțiuni (*Prefigurări ale unui destin urgisit; Experiența politologică românească – agonie și extaz; Valențe revoluționare și reacționar - conservatoare ale ideologiilor; Romanul În preajma revoluției – un debut necanonic; Condiția umană – o constantă tematică în romanul lui Stere; Romanul lui Stere – între afirmare și contestare*) redînd chintesența acestor aranja-mente compoziționale, urmărind deliberat un Stere în noi culori bibliografice, depășind cu mult cercul Literelor (P.12).

Propunîndu-și o reevaluare obiectivă a locului și rolului lui C. Stere atît în istoria literaturii, cît și în cea a istoriei ideologiilor românești după o metodă critică temperată, printr-o reflecție nepătimașă, purificată de resentimente și prejudecăți, autoarea îl integrează pe C. Stere tipului de personalități cu dublă vocație: literară și civic - politică. Pentru această categorie de oameni, afirmă *Tamara Petrov*, angajarea totală constituie expresia formei su-perioare a conștiinței umane, încercarea va-lorificării într-un sens nou,

personal, a duratei istorice, cristalizate într-un autentic model existențial.

În accepția autoarei, refuzînd expectativa comodă în fața marilor schimbări, asumîndu-și nu numai misiunea scrierii, ci și a modelării Istoriei, acest tip de personalități cunosc inevi-tabil atît „bucuria de a fi scriitor”, cît și „drama de a nu putea fi numai scriitor”. Pretinzînd o influență decisivă asupra cursului unor mari împliniri istorice, atari personalități se pot înscrie atît în rîndul *Marilor Învingători*, la fel cum vor exista întotdeauna și *Mari Învinși*.

Conformat, încă din copilăria-i urgisită, ca un justițiar și un revoltat, animat mai apoi de ideea necesității reformării radicale a structurilor sociale și politice ale societății românești, protagonistul monografiei *Tamarei Petrov* a fost perfect conștient de eventualitatea plasării sale în postura Marelui Înving, formulînd, din acest considerent, speranța că: „După moartea mea, se va găsi cineva care să restituie memoriei partea de dreptate răpită mie de cei care m-au judecat în timpul vieții”.

Constantin Stere va rămâne, așadar, în con-știința posterității anume în paradoxala ipos-tază a *Victoriosului Înfrânt*, meritul incontestabil al autoarei *Tamara Petrov* constând tocmai în descrierea veridică și aproape exhaustivă, întemeiată pe o vastă bibliografie, a acestui destin tragic, bifurcat cu precizie într-o direcție ideologică și în una artistică, reabilitîndu-l pe cel ce și-a jertfit întreaga viață pentru binele Celorlalți.

ARTĂ și EDUCAȚIE ARTISTICĂ

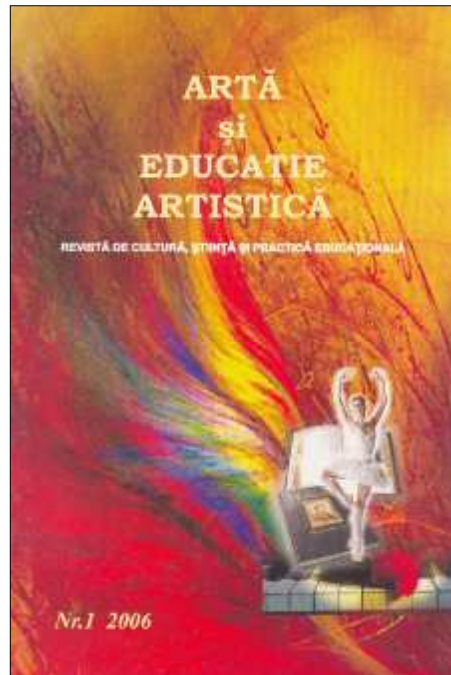
la primul număr

Marina MORARI,

dr. în pedagogie, lector superior

Î

n luna martie curent, a apărut primul număr al revistei de cultură, știință și practică educațională – **ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ**. Fondator al revistei este Universitatea de Stat *Alecu Russo*, redactor-șef – Ion Gagim, doctor habilitat, profesor universitar, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor al R. Moldova. Din componența colegiului de redacție fac parte personalități marcante, specialiști în filozofia artei / educației artistice, muzicologie, educației literar - artistică, pedagogie muzicală, muzică, poezie, pedagogie, psihologie, evaluare educațională, educație coregrafică, educație coregrafică, educație artistic - plastică, psihologia artei, teatrologie, educație teatrală. *Coperta / design-ul revistei au fost elaborate și efectuate de către Silvia Ciobanu, colaborator al Bibliotecii Științifice. (n.r.)*

Revista înglobează, în cele peste 120 de pagini, un șir de materiale bine scrise care justifică necesitatea apariției unei reviste științifice de artă și educație artistică în spațiul basarabean. Publicația este structurată în următoarele compartimente: *Teorie, artă, estetică, Metodologii didactic - educaționale, Practică educațională, Reconstituiri, Istorie, Evenimente culturale și educaționale, Maeștri în artă – copiilor, Noutăți editoriale, Supliment.*

Colegiul de redacție a gândit substanța revistei, valorificând viziunea proprie despre ceea ce se numește *educație și, respectiv, educație prin artă*. Raportul *Om – Artă* este marcat de spiritul dictonului lui Grigore Vieru: „*Ascultând muzica descoperă-ți capul, căci stai la o masă cu zeii*”. Ideile care fortifică plenar conceptul

revistei se conțin în semantica plurivalentă a

cuvintelor ARTĂ și EDUCAȚIE. Este semnificativ, în acest sens, argumentul adus de domnul profesor Ion Gagim „*Prin artă omul a dorit să creeze ceva care-l înalță, ceva care-l desprinde de contingent, de mărunț, de antiuman și ispititor - pământesc și-l face să re trăiască clipe de reunire cu originile, ceva care-l ajută să redescopere și să valorifice partea cea mai bună din el, esența sa specific umană*” (pag.9). Substanța textelor din revistă îndeamnă cititorul la „*aprofundarea în sine, la regăsirea de sine, la ceea ce se numește autocunoaștere sau cunoaștere de sine, aceasta fiind considerată, din toate timpurile, cunoașterea supremă. În ultima instanță, scopul Artei, cât și al Educației, este unul – sublimarea ființei umane*” [pag. 11].

Corelația Om – Artă colaborează fericit cu o alta: Artă – Educație. În acest context, în spațiile revistei specialiștii pot lectura materiale științifice, metodice, didactice, studii care vin să confirme postulatul – „*arta este o pedagogie în sine - poate chiar e însăși Didactica magna*” [pag.11]. Exegezele de ultimă oră ale savanților consacrați și ale doctoranzilor propun deschideri și în domeniul practicii pedagogice, studii care îndeamnă la reflecții și dezbateri publice. Un interes deosebit îl prezintă compartimentul *Maeștrii în artă – copiiilor*. Este cunoscut faptul că astăzi procesul de creație nu stagnează, dar totuși e greu, deocamdată, să completezi portofoliul pedagogului cu creații artistice demne de popularizare. Revista are și

tendință aplicativă: oferă partituri muzicale, versuri și un CD pentru audiție, care abordează arta și, respectiv, demersul artistic - educațional în sensul unui mare adevăr: „*arta are dreptul deplin de a sta, ca importanță vitală pentru viitorul omului, alături de știință*” [12].

Revista oferă spații generoase specialiștilor care—și propun să investigheze subiecte din nomenclatorul tematic variat:

- Materiale științifice în domeniul Artei (estetică, muzicologie, teorie / critică literară, teatologie etc.).
- Materiale științifice în Filozofia și Psihologia artei / diverselor arte.
- Materiale științifice în domeniul Pedagogiei artei / diverselor arte.
- Materiale științifice în domeniile Educației artistice (educație muzicală, educație artistic - plastică, educație literar - artistică, educație coregrafică, educație teatrală).
- Materiale metodologice în domeniile Educației artistice.
- Materiale de ordin practic (experiența profesorilor școlari) în domeniile Educației artistice.
- Creații artistice pentru copii (cîntece, piese muzicale, poezii, micropovestiri, tablouri, micropiese de teatru, scenarii pentru activități școlare educaționale etc.).
- Fotografii / imagini care ilustrează diverse acțiuni artistic - educaționale.

Revista *Artă și Educație artistică* reușește să satisfacă, prin această apariție mult așteptată, setea de cunoaștere și de frumos a cititorilor.

Diana Vrabie, *URME PE NISIP*

Margareta CURTESCU,
doctor în filologie

Axată pe ideea de autenticitate, cartea *Urme pe nisip* ilustrează câteva manifestări ale conceptului în proza unor scriitori, mai puțin investigați, care au trăit și au creat în epoca interbelică: Ioan Sulacov, Sorana Gurian, Alexandru Robot. Remarcăm din start *structurarea judicioasă a cercetării*, care, urmînd principiul logic, debutează cu abordarea teoretică a problemei, căreia autoarea i-a rezervat primele două capitole, *În căutarea autenticității și Convenția autenticității*, în care au fost urmărite evoluția diacronică, sensurile și perspectivele de receptare ale termenului și ale semanticii sale. Aici, cum e și firesc, scriitura este densă în referințe la opiniile și afirmațiile unor critici notorii, preocupați de acest subiect, în bună parte, străini (Martin Heidegger, Kandinsky, Paul Klee, Albert Thibaudet, Jose Ortega y Gasset, G. Lukacs ș.a), dar autoarea nu ignoră și opiniile exegeților autohtoni: Mircea Eliade, Lucian Blaga, Adrian Marino, Silvian Iosifescu, Al. Călinescu, Ion Vitner ș. a. Paginile denotă nu doar o activitate de lecturare a mai multor cărți, studii, articole cu această temă, ci și abilitatea cu care autoarea sistematizează aceste idei, le pune în relații, le comentează. Într-adevăr, examinate atent, capitolele introductive inițiază cititorul în subtilitățile conceptului de autenticitate, căreia Diana Vrabie

îi stabilește parametrele, pe care îl definește, disociindu-l. Cităm doar o afirmație, care

pune în lumină trăsăturile esențiale ale conceptului: "Impresia de autenticitate la nivelul textului este sporită și de fragmentarismul însemnărilor, de stilul procesului verbal, de includerea documentarului în textura de acțiuni sau de intercalarea unor

pagini de jurnal, "regăsite" în mod întâmplător, de autocomentariu, adică reîntoarcerea textului asupra sa, de abundența metatextului, de toate procedeele de structurare" (p. 25).

Cea mai consistentă parte a cărții o formează ilustrarea propriu-zisă a autenticismului în baza unor romane mai puțin cunoscute sau chiar total inedite: *Însemnările unui flă-mînd* de Ioan Sulacov, *Zilele ce nu se întorc niciodată* de Sorana Gurian, *Music-hall* de Al. Robot, toate fiind însoțite de referințe explicative la unele probleme specificate în articolele de analiză a acestor scrieri. Cercetarea se impune prin forța de analiză, prin consemnarea și detalierea unor momente importante, prin pasaje relatate incitant, aproape ca într-un roman cu subiect literar (vezi: începutul arti-colului despre Ioan Sulacov sau amplul studiu dedicat Soranei Gurian). Se pare că Diana Vrabie, atunci cînd scrie, este preocupată de ideea cum să capteze, să mențină atenția unui posibil cititor, interesat de subiectul în cauză. Dar valoarea cărții nu constă doar în aceste detalii biografice și de istorie literară, ci și în anvergura exegezei, susținută teoretic și cu argumente textuale, cu un important aparat critic, ceea ce confirmă deschiderea autoarei spre cele mai importante surse bibliografice.

Urme pe nisip este o carte cu personalitate, utilă pentru studenții de la filologie, pentru că îi inițiază într-un capitol mai puțin cercetat, cel al prozei interbelice din Basarabia, oferindu-le tuturor celor interesați de evoluția narațiunii românești din prima jumătate a secolului trecut un important material informativ, bine sistematizat și argumentat teoretic. Demersul

cursiv, dinamic, elegant, conform cu normele cercetării literare plasate între notația teoretică și cea eseistică, profilează o primă imagine a unui specialist versat în materie de literatură, și, de ce nu, a unui critic literar, care, credem, în viitor, ne va oferi și alte cărți tot atît de bine scrise.

O convertită la religia cărții

Valentina TOPALO,
Elena HARCONIȚA

În cariera unui bibliotecar există, de regulă, un moment când el se simte împlinit și un altul - de împlinire maximă.

Rareori se întâmplă ca ele să coincidă.

Numele Bibliotecarului și Omului

Larisa Roșca este binecunoscut la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine și de către cititorii Bibliotecii Științifice Aprecierile pe care le merită deplin sînt rodul victoriilor de mulți ani de slujire Cărții. Domnia sa este arhitectul unei cariere exemplare în care funcțiile sînt simetrice unor calități meritorii.

Doamna **Larisa Roșca** a știut să găsească ușor calea spre sufletul cititorului versat, iar stîngăciile debutului, datorate deopotrivă și timidității, o făceau și mai demnă de admirație.

Și astăzi putem să spunem lucruri la care

ținem cu toții: Larisa Roșca, șef Serviciu Limbi și Literaturi Străine, este o ființă puternică și energică, plină de viață și optimism, mereu originală și generatoare de idei utile.

Perseverență și plină de responsabilitate, ea a obținut întotdeauna tot ce și-a propus și ce i s-a cuvenit. Munca îi aduce satisfacție deplină și se simte fericită că poate să pună în slujba Bibliotecii cunoștințele teinice și bogata experiență profesională adunate cu multă trudă și pasiune.

Domnia sa stăpînește cu regalitate o bogată colecție de carte (144 076 de volume) în 42 de limbi ale lumii, asigură cititorilor acces la o infrastructură informațională modernă, la baze de date locale și internaționale.

Toți colegii tineri au simțit forța de impact a modelului care rămîne a fi doamna **Larisa Roșca**, model care i-a mobilizat întru perfecționare și devenire profesională.

Funcțiile pe care le îndeplinește nu seamănă între ele, fiindcă în drumul său spre culmile profesiei a știut să evite lucrurile insignifiante, banale și să se concentreze asupra materiilor de importanță, decisive.

În calitate de manager, a elaborat documente, instrucțiuni, diverse regulamente, planuri, rapoarte, zeci de materiale promoționale. Este inițiatoarea bazei de date *Cuprins / sumar dijitzat*. Este un formator excelent, care se implică nemijlocit cu multă dragoste și pasiune în pregătirea profesională a bibliotecarilor tineri. Fiind un expert competent, se produce la diferite întruniri și foruri științifice unde abordează subiecte de biblio-teconomie de mare interes. În fiecare zi de muncă, doamna **Larisa Roșca** generează mostre de imaginație, de judecată, de spirit critic, de răbdare.

Devenind *CEL MAI BUN BIBLIOTECAR* al anului 1998, **Larisa Roșca** nu a abandonat nici odată ideea de a-și sincroniza în permanență activitatea cu realizările de ultimă oră din biblioteconomie și știința informării. Domnia sa se remarcă prin facultatea de a gândi limpede și profund la problemele Bibliotecii și ale Serviciului Literatură în Limbile Străine. Inventariind succesele, mai înscrîm în palma-resul dumneai diverse stagii, specializări, reciclări în cadrul Școlii de Biblioteconomie din Chișinău, acțiunile de diseminare ale Consorțiului EBSCO și orele de instruire continuă desfășurate în Bibliotecă.

CV-ul său mai atestă și capacitatea de a scrie (peste zece articole) captivant, cu competență despre subtilitățile profesiei de bibliotecar. Bibliotecar realizat, împlinit, doamna

Larisa Roșca continuă să-și evidențieze activitatea-i de zi cu zi.

Larisa Roșca este o gospodină de admirat. Incinta Serviciului Literaturi și Limbi Străine im-presionează prin curățenia și ordinea exemplară ce domnesc în sala de împrumut și sala de lectură și prin multitudinea de glastre cu flori de pe pervazuri, care-ți produc voga im-presie că te afli într-o orangerie.

Este o fire plină de tandreță, care știe ce vrea și știe ce să facă pentru a avea succes. În familie, este o mamă iubitoare și bună fără cusur. Se mîndrește cu cei doi feciori, no-ra și nepoței săi.

Acestea toate am dorit să i le spunem din toată inima, colegei noastre **Larisa Roșca**, dorindu-i multă sănătate, optimism, bucurii, lipsă de griji și asigurînd-o de toată admirația și gratitudinea noastră .

Cel mai vechi dicționar cunoscut datează din anul 600 î. Ch. Găsit în Mesopotamia, el e scris în akadiană, limbă folosită de asirieni și de babilonieni.

ÎN GRĂDINA (H)UMORULUI

***Acei ce cred că vorbele de spirit sunt bune numai pentru distracție se înșală, ele servesc și ca lecție.
(Gilles Menage)***

Cititorul: Dați-mi, vă rog, *Romain* al lui Rolland.

ăăă

Cititorul: Dați-mi, vă rog frumos, *Crimă fără pedeapsă*

ăăă

Cititorul: Aveți *Jane Eyre* de Sherlock Holmes?

ăăă

Cititorul: Dați-mi, vă rog, romanul *Scufița Roșie*.

Bibliotecarul: Aveți în vedere, cred, celebrul basm al lui Charles Perrault?

Cititorul: Eu nu citesc povești

ăăă

Cititorul: Dați-mi, vă rog, o carte de filosofie.

Bibliotecarul: Nu vă amintiți, cum se numește exact?

Cititorul: Nu știu, pe copertă e desenat un cap.

ăăă

Cititorul: Aveți lucrările lui Bacon, Ghips, Șpingalet?

Bibliotecarul: Da aștia cine mai sînt.

Cititorul: Păi bine, filozofi.

Bibliotecarul: Nu cumva vorbiți de Francis Bacon, Hegel și Shopenhauer?

ăăă

Bibliotecarul: De ce nu vă salutați?

Cititorul: Iertați-mă, pur și simplu, nu am timp.

ăăă

După o jumătate de zi consumată în bibliotecă, un cititor restituie cărțile. Un altul îl întreabă dacă este ceva ce l-ar interesa și pe el.

Colegul: Nu știu...

ăăă

Un programator a venit la bibliotecă.

Programatorul: Am nevoie de bibliotecarul Pociumbeanu.

Un alt bibliotecar: E în arhivă.

Programatorul: Dezarhivați-l, vă rog

ăăă

Cititorul: Fiți amabilă, vreau o carte despre sinucideri!

Bibliotecarul: Și cine o va restitui?

ăăă

Întrebare: Care-i toată matematica pe care trebuie s-o știe un bibliotecar?

Răspuns:

- Să adune cărți;
- Să scadă anii;
- Să împartă zîmbete;
- Să înmulțească cititorii.

Pentru tema de acasă:

Mintea este ca o umbrelă, funcționează numai dacă este deschisă.

Legi:

ă Legea lui Slous:

Dacă îndeplinești o sarcină prea bine, vei rămîne cu ea pe cap.

ă Legea lui Franko:

Dacă-ți place ceea ce faci, probabil că faci ceea ce nu trebuie.

ă Prima capcană a geniului:

Nici un șef nu va păstra un subaltern care are dreptate tot timpul.

ă Legea lui Raphael:

Cu cît angajații au mai puțin de lucru, cu atît vor lucra mai încet.

ă Maxima biroului:

Telefonul nu sună niciodată cînd nu ai nimic de făcut.

ă Legea lui Otto:

Întotdeauna faci ceva lipsit de importanță cînd șeful trece pe la biroul tău.

ă Legea lui Chapman:

Dacă nu poți să-ți termini treaba în primele 24 de ore, lucrează noaptea.

ă Regula lui Harry:

Cînd nu știi ce să faci, mergi grăbit și ia-ți o mină îngrijorată.

ă Concluzia coridorului:

Poți să te duci oriunde dacă ai o mină serioasă și duci cu tine un dosar.

Salariul:

ă Salariul ceapă: îl vezi, îl prinzi în mînă... și începi să plîngi.

ă Salariul canalie: nu te ajută la nimic, doar te face să suferi, dar nu poți să trăiești fără el.

ă Salariul umor negru: razi ca sa nu plangi.

ă Salariul dietetic: cu el mănînci de fiecare dată din ce în ce mai puțin.

ă Salariul ateu: deja te îndoiești de existența lui.

ă Salariul furtună: nu știi cînd o să vină nici cît va dura.

ă Salariul telefon mobil: de fiecare dată este din ce în ce mai mic.

ă Salariul Walt Disney: de 30 de ani e congelat.

Bijuterii intelectuale înregistrate de **Silvia CIOBANU**, șef Serviciu Săli de Lectură